

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**KAHRAMANMARAŞ İLİ 2024 YILI ÇEVRE
DURUM RAPORU**

HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

KAHRAMANMARAŞ - 2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

A. HAVA	3
A.1. HAVA KALİTESİ	3
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	8
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	10
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları	10
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	11
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	15
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	17
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	17
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	18
B. SU VE SU KAYNAKLARI	20
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	20
B.1.1. Yüzeysel Sular	20
B.1.1.1. Akarsular	20
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	20
B.1.2. Yeraltı Suları	21
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	24
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	25
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	25
B.3.1. Noktasal kaynaklar	25
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	25
B.3.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	32
B.3.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	32
B.5.2. Sulama	46
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	46
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	47
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	47
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	48
B.5.5. Rekreatyoneel Su Kullanımı	50
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	51
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri	51
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	54
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi	54
B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı	55
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	55
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	55
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi	55
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	56
B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	56
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	57
C. ATIK	58
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	58
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	60
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	60
C.3.1. Eğitimler	60

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	61
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı	61
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	62
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	64
C.6. ATIK YAĞLAR	64
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	65
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	65
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	66
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	66
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	68
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	68
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	68
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	69
C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları	69
C.13. TIBBİ ATIKLAR	70
C.14. MADEN ATIKLARI	71
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	71
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	73
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	73
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	73
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	74
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	74
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	74
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	75
E.1. FLORA	75
E.2. FAUNA	87
E.3.1. Ormanlar	93
E.3.2. Milli Parklar	95
E.3.3. Tabiat Parkları	95
E.4. ÇAYIR VE MERA	101
E.5. SULAK ALANLAR	103
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	103
E.6.1. Tabiat Anıtları	103
E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları	103
E.6.3. Anıt Ağaçlar	104
E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri	104
E.6.5. Doğal Sit Alanları	104
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	109
F. ARAZİ KULLANIMI	110
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	110
F.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	111
F.2.1. Çevre Düzeni Planı	111
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	121
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	122
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	122
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	123
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	125

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI.....	126
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	126
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	127
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	127
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	128
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	128
I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI	129
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	131

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri	6
Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	7
Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi.....	7
Çizelge 4 –2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	7
Çizelge 5 –2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları	10
Çizelge 6 -2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler	11
Çizelge 7 -2024 yılı Elbistan hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)	14
Çizelge 8-2024 yılı Onikişubat hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	15
Çizelge 9 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri.....	16
Çizelge 10-2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı	17
Çizelge 11 – Tamamlanan Bisiklet Yolları.....	18
Çizelge 12 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları	18
Çizelge 13 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak.....	18
Çizelge 14 –İlin akarsuları.....	20
Çizelge 15 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar.....	20
Çizelge 16 – Yeraltı suyu potansiyeli	21
Çizelge 17-Sulama Kooperatifleri.....	22
Çizelge 18- Kaynak Suları	22
Çizelge 19- Atıksu Arıtma Tesisleri	25
Çizelge 20- Evsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Çizelge 21- Hidroelektrik Santralleri ve Kurulu Güç Bakımından Kapasiteleri.....	48
Çizelge 22 –2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	53
Çizelge 23–2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu.....	54
Çizelge 24–2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı	54
Çizelge 25–2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu	55
Çizelge 26–2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları.....	56
Çizelge 27– 2024 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb).....	56
Çizelge 28-2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları	57
Çizelge 29- 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	59
Çizelge 30–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi	60
Çizelge 31–2024yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı.....	61
Çizelge 32–2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları.....	62

Çizelge 33- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı	62
Çizelge 34-2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	63
Çizelge 35-2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	63
Çizelge 36-2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*	64
Çizelge 37-2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	65
Çizelge 38- Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*	65
Çizelge 39-2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	65
Çizelge 40-2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler	66
Çizelge 41- Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	66
Çizelge 42-2022 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	67
Çizelge 43-İlde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet).....	68
Çizelge 44- Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet).....	68
Çizelge 45-2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler	68
Çizelge 46-2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı .	69
Çizelge 47-2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı	70
Çizelge 48- Yıllara göre tıbbi atık miktarı	70
Çizelge 49-2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	71
Çizelge 50-2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*	71
Çizelge 51-2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı	73
Çizelge 52-2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı.....	73
Çizelge 53-2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi.....	74
Çizelge 54- Doğal Sit Alanları Listesi	104
Çizelge 55- Arazi kullanım sınıflandırması	110
Çizelge 56- Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*	122
Çizelge 57- Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	123
Çizelge 58- 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı.....	123
Çizelge 59-2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	123
Çizelge 60-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	126
Çizelge 61- 2024 yılında ÇŞİDİM'e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	127
Çizelge 62-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı.....	127
Çizelge 63- Kahramanmaraş İlinde Kirleticiler Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı	129

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 1- 2024 yılında Elbistan istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	11
Grafik 2 -2024 yılında Elbistan istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	12
Grafik 3- 2024 yılında Elbistan istasyonu PM 2.5 parametresi günlük ortalama değer grafiği*(havaizleme.gov.tr, 2025)	12
Grafik 4-2024 yılında Elbistan istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	12
Grafik 5-2024 yılında Elbistan istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	13
Grafik 6 - 2024 yılında Elbistan istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	13
Grafik 7- 2024 yılında Onikişubat istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği.	13
Grafik 8- 2024 yılında Onikişubat istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği ...	14
Grafik 9- 2024 yılında Onikişubat istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği ..	14
Grafik 10–2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	16
Grafik 11- Kahramanmaraş İli Yıllara Göre Yerlatı Su Seviyesi Değişimi	24
Grafik 12– Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı (TUİK, 2025)	51
Grafik 13– Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	52
Grafik 14 -2024 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	55
Grafik 15-2024 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu	58
Grafik 16– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı.	60
Grafik 17– Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı	62
Grafik 18– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	63
Grafik 19– 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	64
Grafik 20– Yıllar itibariyle Kahramanmaraş ilinde atık madeni yağ miktarları &	64
Grafik 21– Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	66
Grafik 22- Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)	67
Grafik 23– 2022 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi	68
Grafik 24–2024 yılı kül atıklarının yönetimi	69
Grafik 25– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması	110
Grafik 26–2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	122
Grafik 27–2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	123
Grafik 28–2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	124
Grafik 29– ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı	126
Grafik 30-2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	127
Grafik 31-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı	128
Grafik 32-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı	128

Grafik 33–Kahramanmaraş İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı	130
Grafik 34– Kahramanmaraş İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Endüstriyel Faaliyet Dağılımı.....	130

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM ₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl)	4
Harita 2 - NEFES Yazılımı Kahramanmaraş İli Onikişubat İlçesi Görseli.....	5
Harita 3 –Kahramanmaraş ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri.....	11
Harita 4–Kahramanmaraş İlinin Çevre Düzeni Planı L36 Paftası.....	111
Harita 5- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı L37 Paftası.....	112
Harita 6- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı L38 Paftası	113
Harita 7- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı L39 Paftası.....	114
Harita 8- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı M36 Paftası.....	115
Harita 9- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı M37 Paftası.....	116
Harita 10- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı M38 Paftası.....	117
Harita 11- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı N37 Paftası.....	118
Harita 12- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı N38 Paftası.....	119

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1– Bağlama Gölü.....	106
Resim 2 – Kumaşır Gölü.....	107
Resim 3– Yeşilgöz.....	108

GİRİŞ

2023 yılı itibarı ile il nüfusu 1.134.105 kişi olup, İlde, merkez dâhil 11 ilçe, 12 belediye mevcuttur. İlçelerimiz, Onikişubat, Dulkadiroğlu, Afşin, Andırın, Çağlayancerit, Ekinözü, Elbistan, Göksun, Nurhak, Pazarcık ve Türkoğlu'dur.

Kahramanmaraş'ın bilinen tarihi Anadolu'da ilk siyasi birliği kuran Hititlere kadar dayanır. Hititler devrinde buraya Marxasi dendiği çevrede bulunan bu döneme ait birçok tarihi eser ve yazılardan anlaşılmaktadır. Daha sonra Romalılar ve Bizanslılar tarafından işgal olunan şehir, bu dönemde de Germanika ismiyle anılmaya başlanılmış ve Hz. Ömer zamanında da Müslümanlar tarafından feth olunmuştur. Bölgede uzun yıllar boyunca Emeviler, Abbasiler, Selçuklular ve Memlûklular hüküm sürmüştür. İslam hâkimiyetinin Suriye'den Anadolu'ya yayıldığı sırada, Maraş'ın Arap-Bizans nüfuz alanları arasında sınır bölgesi olması dolayısıyla Rumlarca sık sık yakılıp, tahrip edildiği görülmektedir. Yavuz Sultan Selim, Maraş'ı 1514 Çaldıran Savaşından sonra Osmanlı Devleti topraklarına katarak, burada merkezi Maraş olmak üzere Malatya, Antep, Karsulkadiriye ve Sumaysat Sancaklarının bağlandığı Dulkadiriye eyaletini kurmuştur. Şehir 1866 yılında da sancak olarak Halep Valiliğine bağlanmıştır.

Mondros Mütarekesinden sonra 22 Şubat 1919 'da İngilizlerin, Suriye İtilafnamesi gereği 29 Ekim 1919 'da da Fransızların işgaline uğrayan şehir, 12 Şubat 1920 tarihinde hürriyetine kavuşmuştur. 31 Ekim 1919 günü Uzunoluk Hamamından çıkan kadınların peçesine el uzatan Fransız üniforması giymiş Ermeni askerine karşı ilk kurşunu sıkan Sütçü İmam, kurtuluş mücadelesinin önderi olmuştur. 28 Kasım 1919 Cuma günü kalesinde bayrağının dalgalanmadığını gören halk, Ulucamii İmam Hatibi Rıdvan Hoca'nın "Bayrağın dalgalanmadığı yer hür değildir, hür olmayana da cuma namazı farz değildir" sözü üzerine Türk Bayrağını göndere çekerek ilk toplu hareketi başlatmıştır. Gittikçe artan Ermeni mezalimine dayanamayan Maraş halkı 21 Ocak 1920'de başlayan ve 11 Şubat 1920'ye kadar 22 gün süren kurtuluş mücadelesi sonunda kendi şehrini kurtarma şerefine erişmiştir. Türk Kurtuluş Mücadelesinin önderi olan Maraş bu önder hareket nedeniyle 5 Nisan 1925 tarihinde dünyada ilk olarak tek kırmızı şeritli İstiklal Madalyası ile taltif edilmiş ve yine 7 Şubat 1973 gün ve 1657 Sayılı Kanunla ismi Kahramanmaraş olarak değiştirilmek suretiyle onurlandırılmıştır.

İl merkezinde ve nispeten gelişmiş olan Afşin ve Elbistan ilçelerinde sanayileşmenin ve dışa açılmanın getirdiği bir toplumsal değişim süreci yaşanmaktadır. Bu merkezlerde gelir düzeyindeki yükselmeye paralel olarak yaşam şekli de değişmeye başlamıştır.

Sanayileşmede yaşanan hızlı gelişme sevindirici boyuttadır. Sanayileşme, kırsal alandan kopup gelecek nüfusu, istihdam edecek sektör olması bakımından önemini bir kat daha artırmaktadır. Kahramanmaraş ilinin ekonomik yapısı genel haliyle 1950'li yıllarda tarıma dayalı bulunmaktaydı. Coğrafi durumu, arazi yapısı ve tarihi seyri içerisinde değerlendirildiğinde halkın gelir kaynağını tarım ve el sanatları oluşturmaktaydı. Bu el sanatlarından oymacılık, bakırcılık ve kuyumculuk halen devam etmektedir.

Özellikle 1968 yılında İl'in Kalkınmada Öncelikli İller kapsamına alınması ile sanayileşmenin yapısında bir değişim görülmüş, mevcut küçük çaplı sanayi kuruluşlarından farklı olarak büyük çaplı pamuklu dokuma sanayi, iplik fabrikaları, süt ürünleri, dondurma, zeytin ve ayçiçeği yağı fabrikaları kurulmuştur.

Türkiye'de piyasa ekonomisinin yeni yeni benimsenmeye başlanmasıyla 1980'li yılların başından itibaren Kahramanmaraş, büyük bir iktisadi adım atarak sanayileşme ve çağdaş ticaret sürecine girmiştir. Böylece yıllarca gerçekleştirilemeyen büyüme ve değişme için alt yapı oluşturulmuş, bundan sonrası için geriye sadece sanayi tesislerini kurup işletmek kalmıştır. Devlet teşviklerini doğru

kullanarak bu fırsatı iyi değerlendiren Kahramanmaraşlı girişimciler şehrin bugün sahip olduğu sağlam ekonomik yapının kurulmasında büyük rol oynamışlardır.

İlimizin iç ve dış ticaretinin başlıca konusunu tarım ürünleri ile tarıma dayalı sanayi ürünleri oluşturmaktadır. İlimizde toptan üretimi ve ticareti yapılan tarım ürünlerinden başta buğday, arpa, mısır ve çavdar, sanayi bitkilerinden; pamuk, şekerpancarı, ayçiçeği, kırmızıbiber, baklagillerden ise; nohut, fasulye ve mercimektir.

Sanayi ürünlerinden ilde üretimi yapılan başta dokuma ve giyim sektörü mamulleri olan iplik, örgü, kumaş ve hazır giyim üretimi ve ticareti yapılmaktadır. Metal sanayinde özellikle İl Merkezinde çelik mutfak eşyası imali ve ticareti göz doldurmaktadır.

06.02.2023 tarihinde 11 ili etkileyen 7.7 ve 7.6 büyüklüğünde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerden İlimiz derinden etkilenmiş olup ekonomik ve sosyal anlamda ciddi hasarlar almıştır. “Asrın Felaketi” olarak adlandırılan afetin etkilerini minimum düzeye indirmek için başta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz olmak üzere tüm kamu kurumları seferber olmuştur. Barınma ihtiyacının giderilmesi amacıyla Toplu Konut, Yerde Dönüşüm gibi projeler ile yapım faaliyetlerinin yoğunlaşmasının yanı sıra yıkım ve enkaz kaldırma faaliyetleri esnasında çevresel etkiler açısından ortaya çıkabilecek olumsuzlukların önüne geçebilmek adına da yoğun mesai harcanmıştır.

Kahramanmaraş ilinin önemli yerleri: Kahramanmaraş Kalesi, Ulu Camii, Taş Medrese, Ceyhan Köprüsü, Afşin Ashabülkehf, Güvercinlik Su Mağarası, Savruk Mağarası, Döngel Mağaraları, Ali Kayası, Süleymanlı / Kanlı Köprü, Çukurhisar Kaya Mezarları, Zeytin Ilıcası, Ekinözü (Cela) İçmeleri, Yavşan Yaylası, Başkonuş Yaylası, Meryemçil Yaylası, Yeşilgöz’ dür.

İlin Coğrafi Durumu

Kahramanmaraş ili 14.346 km²’lik yüzölçümü ile Türkiye’nin 11. büyük vilâyeti durumundadır. 37-38 kuzey paralelleri ile 36-37 doğu meridyenleri arasında yer alır. Merkez ilçe deniz seviyesinden 568 m. Yükseklikte olup, ilin kuzey kesimleri oldukça dağlıktır. Yeryüzü şekilleri genellikle Güneydoğu Torosların uzantıları olan dağlarla bunlar arasında kalan çöküntü alanlarından oluşmaktadır. Arazi yüksekliği 350 metreden 3000 metreye kadar çıkan ilimizde geniş ovalar vardır. Bunlar; Gâvur, Maraş, Göksun, Aşağı Göksun, Afşin, Elbistan, Andırın, Mizmilli, Narlı ve İnekli Ovalarıdır. İlimizin belli başlı dağları ise; Nurhak, Binboğa, Engizek, Uludaz ve Ahırdağıdır. Ceyhan Nehri ve Aksu Erkenez, Göksu, Göksun, Hurman, Söğütlü Çayları, Fırnıs, Körsulu, Tekir Dereleri ile Andırın ve Keşiş Suyu ilimizin başlıca akarsularıdır. Toprakların %59,7’sini dağlar, %24’ünü platolar ve %16,3’ünü de ovalar teşkil eder.

Çevre Birimleri Yapılanması

ÇED ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü:

1 Şube Müdürü, 7 Çevre Mühendisi, 1 Kimya Mühendisi, olmak üzere 9 Personelden bulunmaktadır.

Çevre Yönetimi ve Denetim Şube Müdürlüğü:

1 Şube Müdürü, 5 Çevre Mühendisi, 3 Tekniker, olmak üzere 9 Personel bulunmaktadır.

Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü:

1 Şube Müdürü, 1 Şehir Plancısı, 1 Tarım Teknikeri olmak üzere 3 personel bulunmaktadır.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirlenici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge 1’de verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan ”Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirlenici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

Ancak farklı kirlenicilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirlenicilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

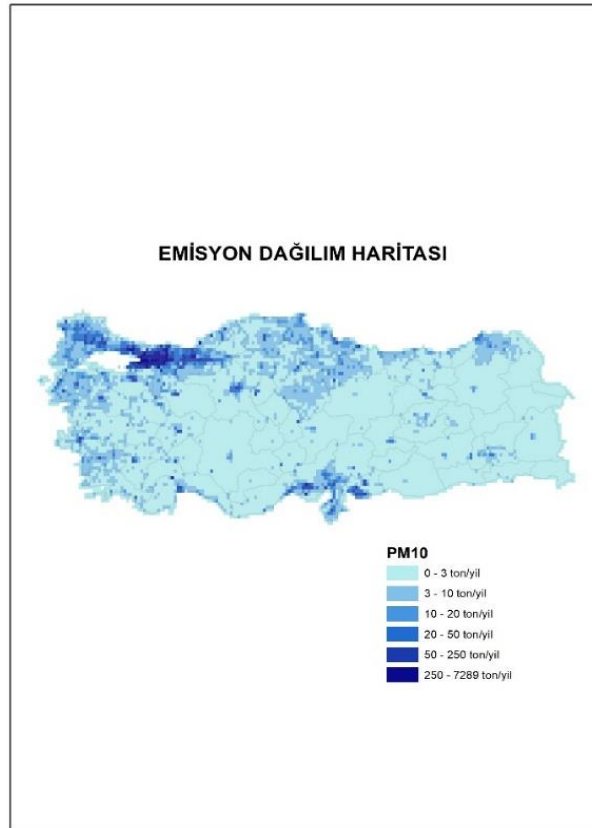
Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirlenici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı

verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

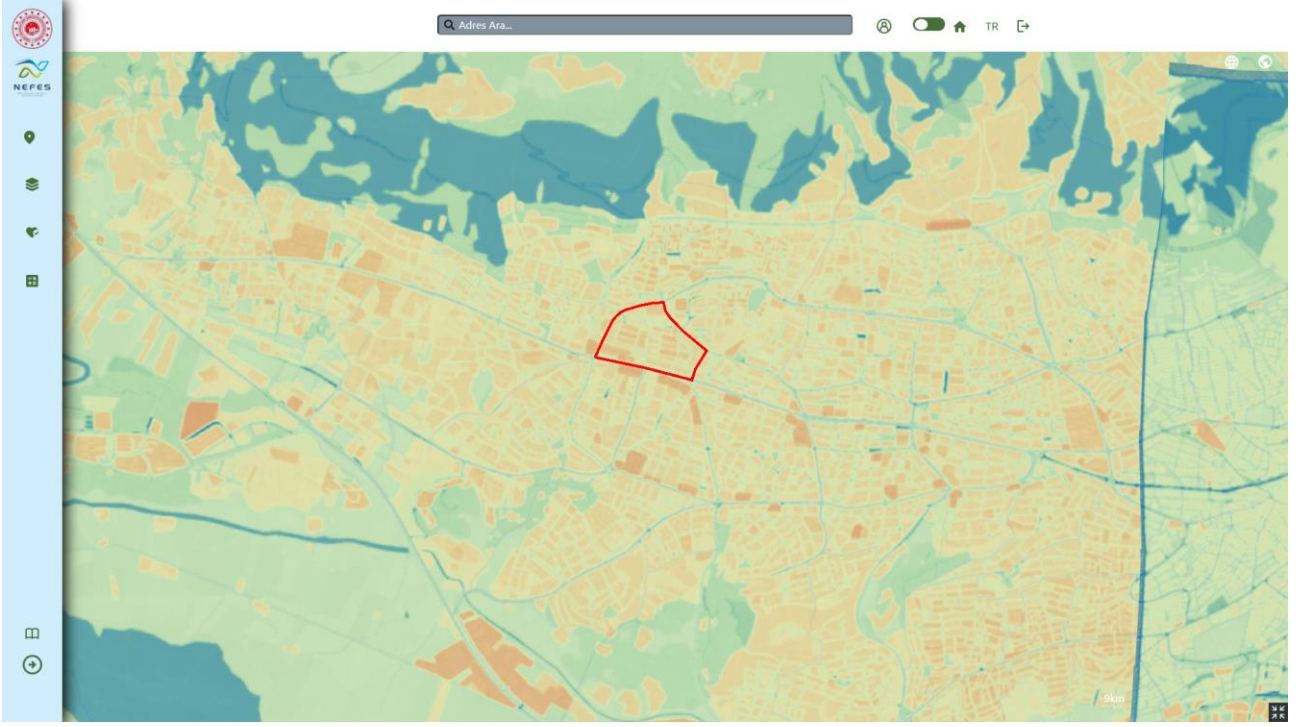
Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesi yönetimine esas değerlendirme ve politika üretme amaçlı çalışmalar için sadece ölçüm sonuçları yeterli olmamaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi modelleme araçları ile ulusal ölçekli bütüncül değerlendirmeye altlık oluşturacak hava kalitesi haritaları elde edilmektedir. HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımıyla, vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl)

Hava kalitesi yönetimi bileşeni olan modelleme çalışmaları Bakanlığımızca hem ulusal/bölgesel /yerel ölçekte yürütülmekte; hem de geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımıyla sokak seviyesinde hava kalitesi değerlerinin 3 Boyutlu ortamda tespit edilmesi için kullanılmaktadır.

Harita 2 - NEFES Yazılımı Kahramanmaraş İli Onikişubat İlçesi Görseli

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri 81 ilimiz için ortaya konulmaktadır.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

Hava kalitesi tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmalar 81 ilimizde yaygınlaştırılmıştır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak hava kalitesi tahmin sonuçlarını üretmektedir.

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	
NO ₂	aatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m^3)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4 –2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri

(SİM, 2025)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme	-	-
Atık Yakma	1	1
Cam	-	-
Çimento	2	3

Enerji	3	9
Gıda	-	-
Gübre	-	-
Kağıt	2	2
Kimya	-	-
Kireç	1	4
Lastik	-	-
Maden	-	-
Metalurji	-	-
Otomotiv	-	-
Rafineri	-	-
Şeker	1	1
Tekstil	1	1
Jeotermal Enerji (JES)	-	-
TOPLAM	11	21

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların

başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağılı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışır. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışıın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂

= O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge 5 –2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(Armadaş,2025)

	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi				Resmi Kurum	20.560.869,86		
				Ticarethane ve Diğer	16.077.771,62		
				Sanayi Tesisleri	86.161.076,53		
				Elektrik Üretim Tesisleri	70.093.642,10		
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m ³)	
Konut				205.378.440,01			

Not: Katı Yakıt ve Fuel Oil bazında güncel verilere ulaşılammıştır.

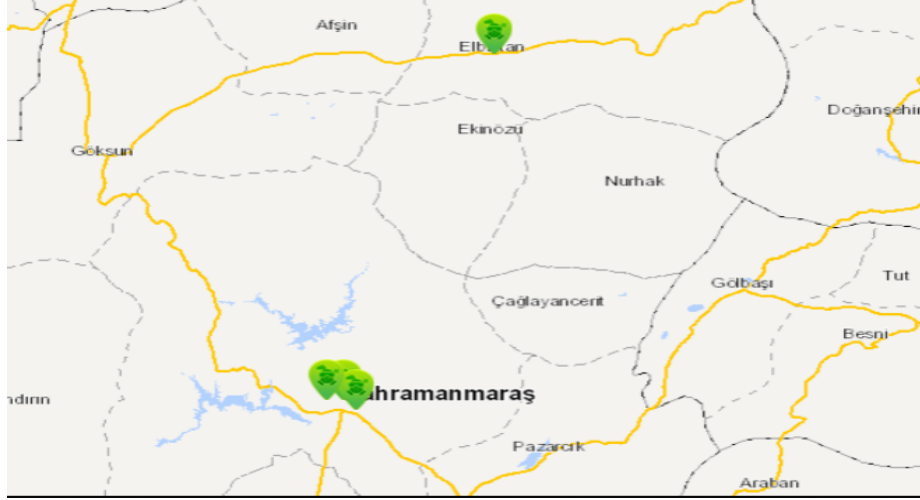
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

Bakanlığımızca yayınlanan 2013/37 sayılı Genelge doğrultusunda Planda yapılması gereken revizeler ve Ülke genelinde hazırlanan Temiz Hava Eylem Planlarında birliktelik sağlanması amacıyla İlimiz Temiz Hava Eylem Planı ve Planda yer alan eylem uygulamaları 6 aylık dönemler halinde takip edilerek, Bakanlığımızca geliştirilen THEP-İZ (Temiz Hava Eylem Planı İzleme Yazılımı) üzerinden Bakanlığımıza bildirilmektedir.

2025-2029 yıllarını kapsayan 3. İzleme dönemi için Temiz Hava eylem Planı Paydaş toplantısı tamamlanarak 28.03.2025 tarihinde onaylanmıştır.

A.4. Ölçüm İstasyonları

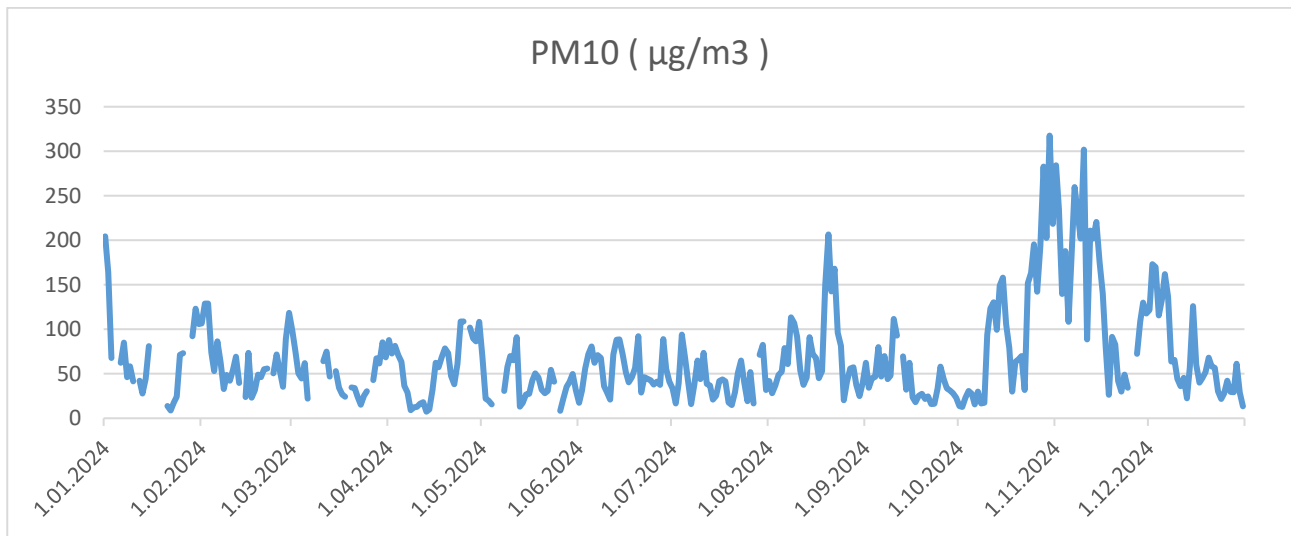
Harita 3 –Kahramanmaraş ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

İlimizde Onikişubat İlçesinde 1, Elbistan İlçesinde 1, 2 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunmaktadır.

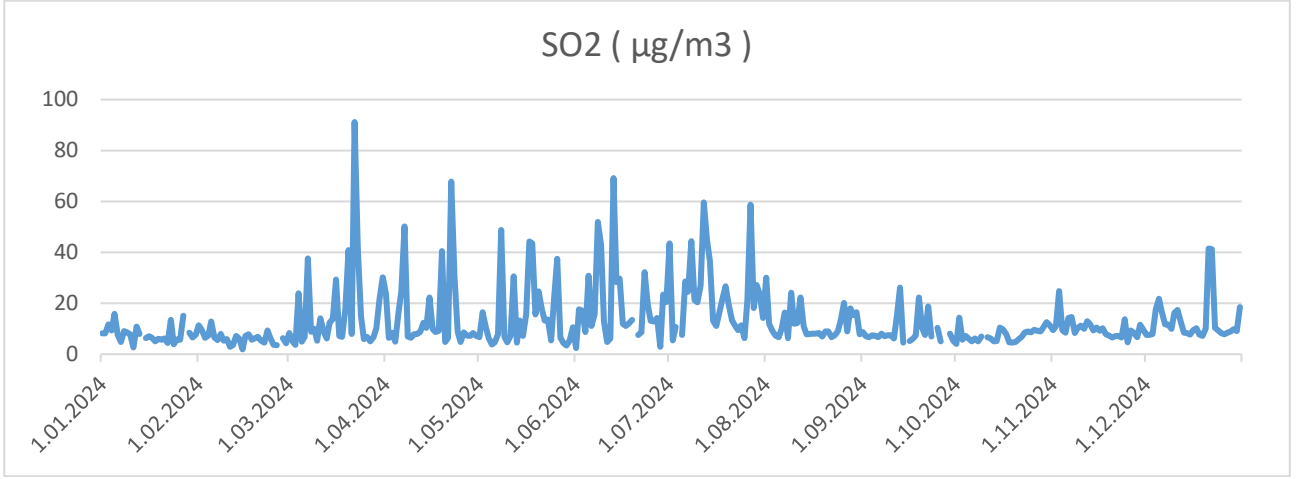
Not:6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Dulkadiroğlu İlçesinde bulunan 2 adet istasyon kaldırılmıştır. Ancak havaizleme.gov.tr.' de bilgileri görünmekte olup, parametre sorgusu yapılamamaktadır.

Çizelge 6 -2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

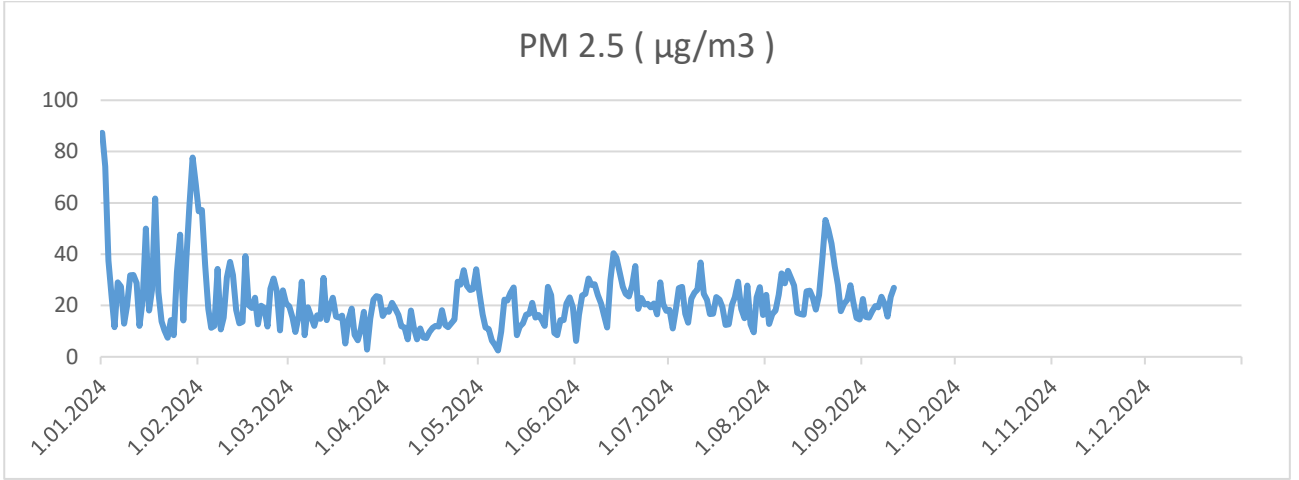
İSTASYON YERLERİ	İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLİTİCİLERİ							
		SO ₂	NO _x	CO	O ₃	HC	PM	NO ₂	NO
Onikişubat Elbistan	Hava Kalite	X	X		X		X	X	X
	Hava Kalite	X	X	X	X		X	X	X

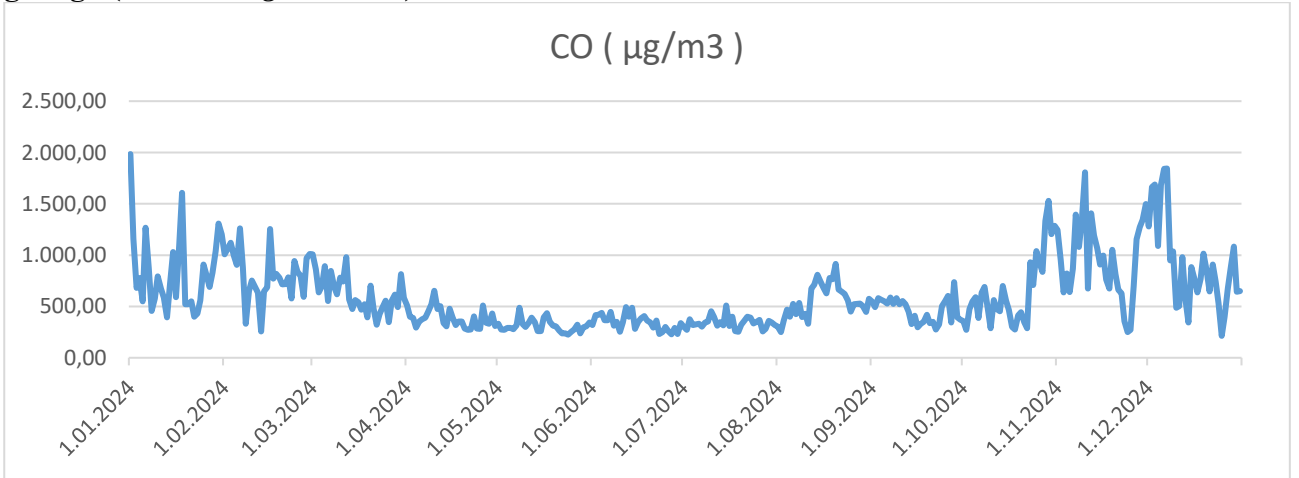
Grafik 1- 2024 yılında Elbistan istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

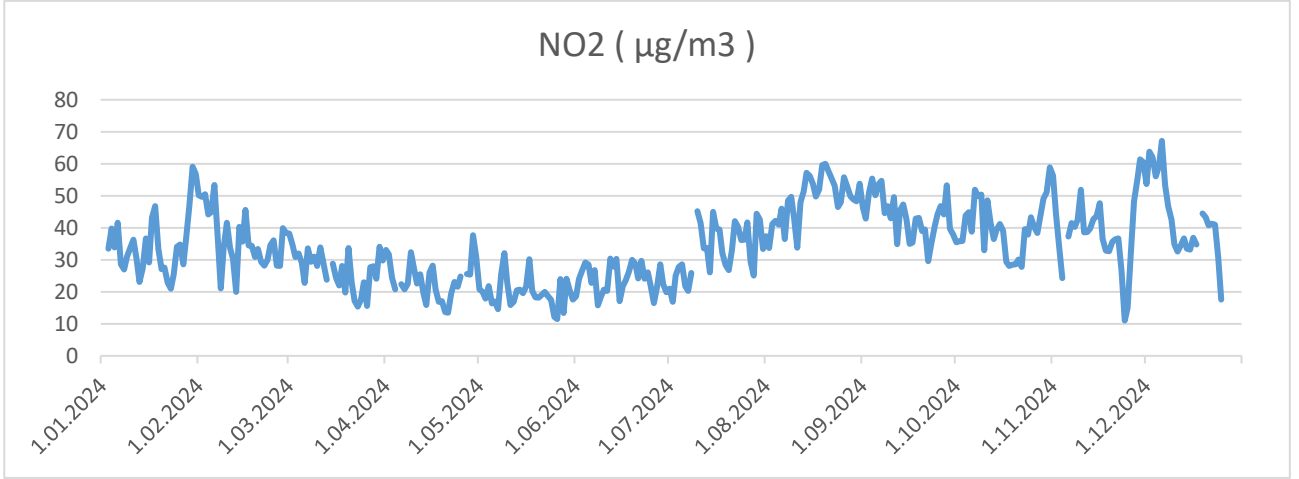
Grafik 2 -2024 yılında Elbistan istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

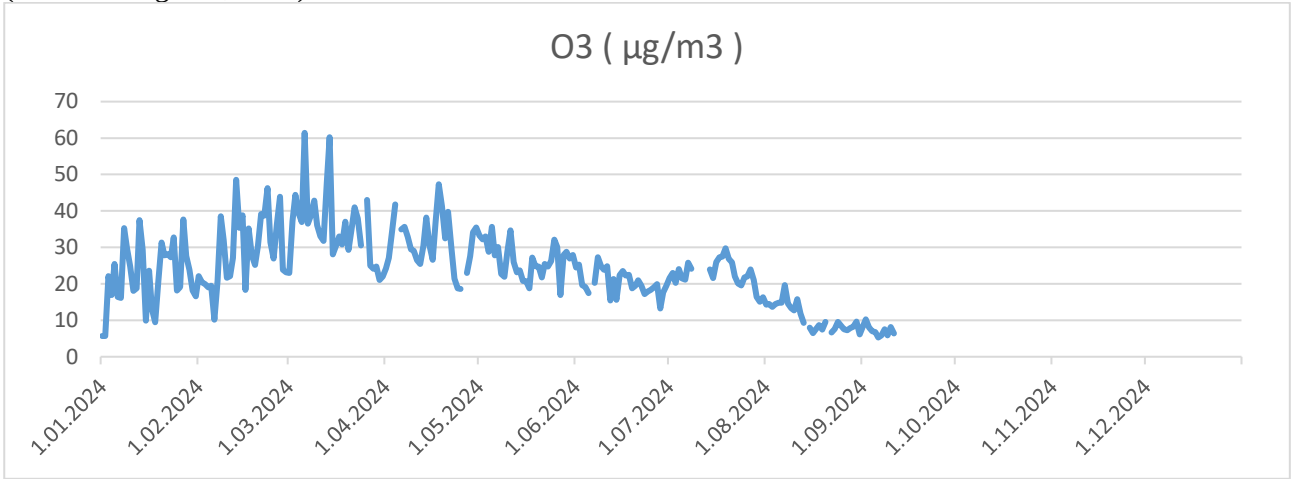
Grafik 3- 2024 yılında Elbistan istasyonu PM 2.5 parametresi günlük ortalama değer grafiği*(havaizleme.gov.tr, 2025)

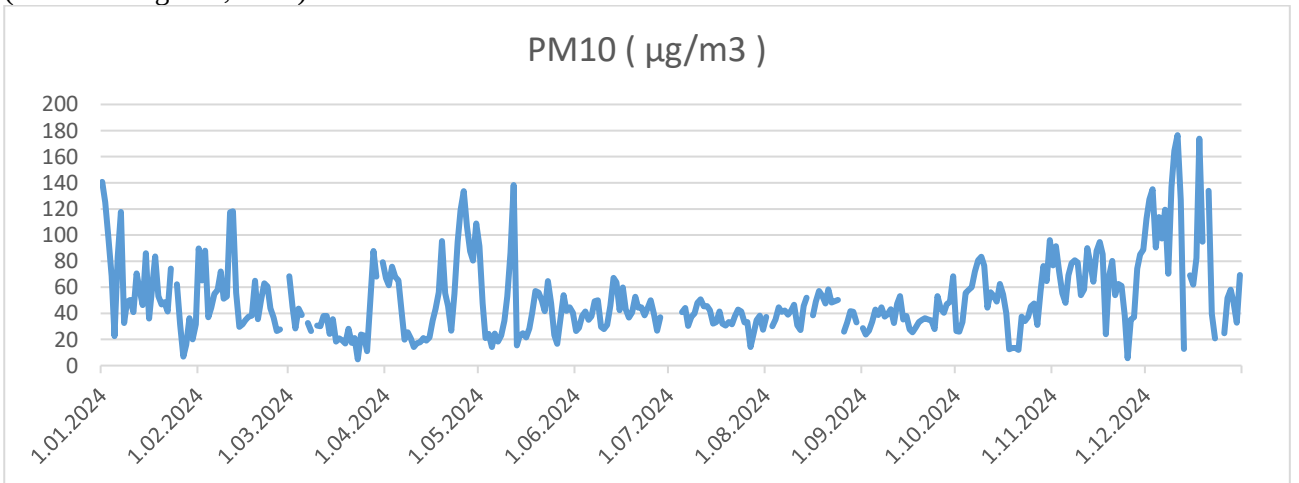
Grafik 4-2024 yılında Elbistan istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

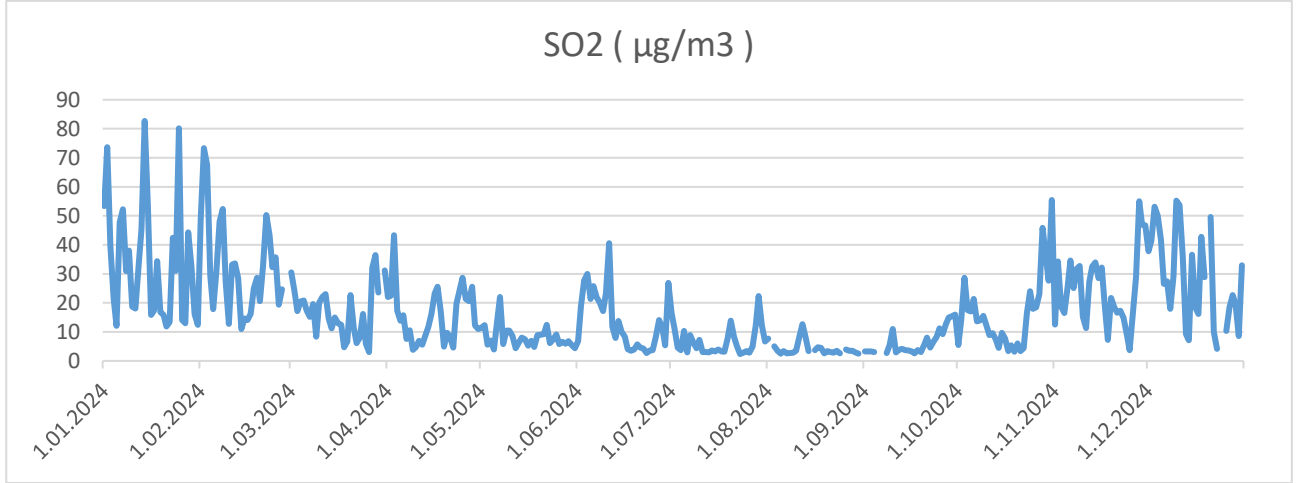
Grafik 5-2024 yılında Elbistan istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

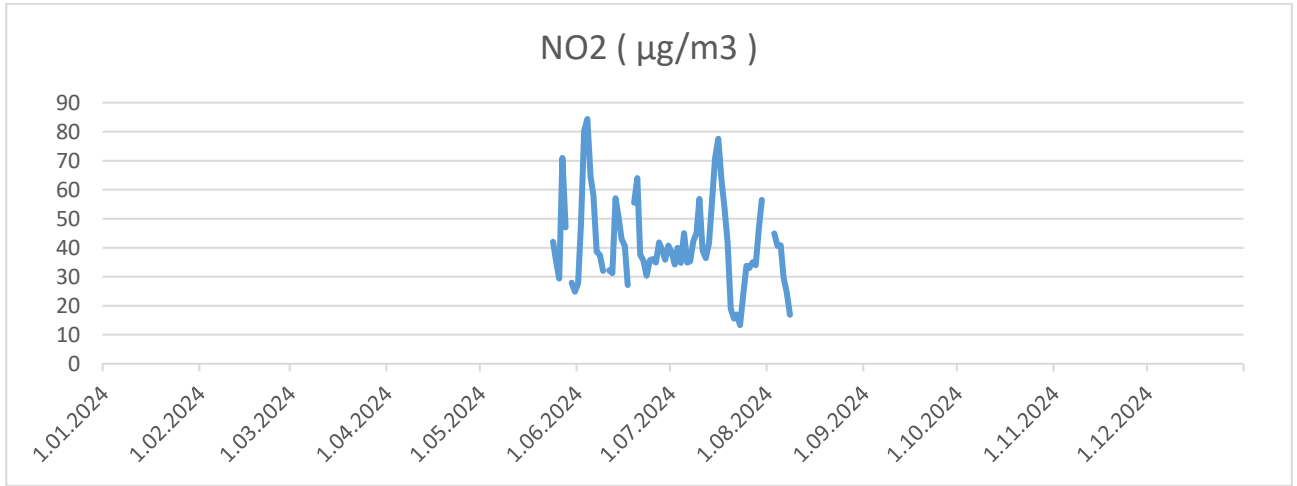
Grafik 6 - 2024 yılında Elbistan istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 7- 2024 yılında Onikişubat istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 8- 2024 yılında Onikişubat istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 9- 2024 yılında Onikişubat istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Çizelge 7 -2024 yılı Elbistan hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerlerin aşıldığı gün sayıları (µg/m³; CO: mg/m³)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

	PM10 (µg/ m3)	AG S	PM 2.5 (µg/ m3)	AG S	SO2 (µg/ m3)	AG S	CO (µg/ m3)	AG S	NO2 (µg/ m3)	AG S	NOX (µg/ m3)	AG S	NO (µg/ m3)	AG S
OCAK	69,55	13	32,94	0	7,80	0	824,4 4	0	34,36	0	53,28	0	18,92	0
ŞUBAT	63,19	17	24,20	0	6,34	0	808,4 0	0	36,50	0	53,80	0	17,31	0
MART	48,21	11	15,99	0	16,58	0	620,3 0	0	26,94	0	36,40	0	9,46	0
NİSAN	56,91	17	16,80	0	14,92	0	385,9 8	0	23,70	0	32,25	0	8,55	0

MAYIS	38,52	7	15,79	0	14,96	0	308,44	0	19,66	0	26,17	0	6,50	0
HAZİRAN	53,87	15	23,92	0	19,05	0	343,73	0	24,09	0	32,52	0	8,42	0
TEMMUZ	42,26	9	20,49	0	23,23	0	340,82	0	32,78	0	41,29	0	8,52	0
AĞUSTOS	72,51	19	25,92	0	11,86	0	553,90	0	48,74	0	65,49	0	16,81	0
EYLÜL	43,81	8	20,04	0	9,21	0	464,41	0	43,80	0	63,55	0	19,75	0
EKİM	105,02	20			7,56	0	638,76	0	40,03	0	72,39	0	32,36	0
KASIM	143,89	23			10,06	0	948,65	0	39,45	0	81,99	0	43,44	0
ARALIK	68,97	17			12,93	0	911,14	0	41,96	0	73,41	0	31,45	0

Çizelge 8-2024 yılı Onikişubat hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerlerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

	PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	AGS	SO2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	AGS	NO2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	AGS	NOX ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	AGS	NO ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	AGS
OCAK	57,86	15	33,27	0						
ŞUBAT	55,01	15	32,29	0						
MART	34,62	4	17,09	0						
NİSAN	56,68	16	15,58	0						
MAYIS	42,06	8	8,08	0	39,57	0	53,83	0	14,26	0
HAZİRAN	41,90	5	13,59	0	44,29	0	57,26	0	12,99	0
TEMMUZ	36,57	1	6,67	0	40,46	0	46,66	0	6,29	0
AĞUSTOS	42,26	5	4,19	0	32,89	0	34,31	0	2,50	0
EYLÜL	38,38	3	6,46	0						
EKİM	48,71	15	16,11	0						
KASIM	65,93	24	24,49	0						
ARALIK	90,56	21	28,76	0						

A.5. Çevresel Gürültü

Gürültü Nedir?

Akustik açıdan; Gelişigüzel bir dalga biçimine ve birbirleriyle harmonik ilişkisi olmayan birden çok frekans birleşimine sahip, yüksek basınçlı ve basıncı zaman içinde değişebilen, ani ve sürekli karmaşık sesler topluluğuna **gürültü** denir.

Fizyolojik Açıdan; İstenmeyen ve hoşla gitmeyen her türlü ses **gürültü** olarak tanımlanabilir.

Özetle Gürültü;

- Düzensiz dalga biçimi
- Genellikle yüksek basınçlı
- Basıncı zaman içinde değişebilen

- Ani veya sürekli birbiri ile harmonik ilişkisi olmayan birden çok frekans birleşenidir.

Gürültünün İnsan Üzerindeki Etkileri Nedir?

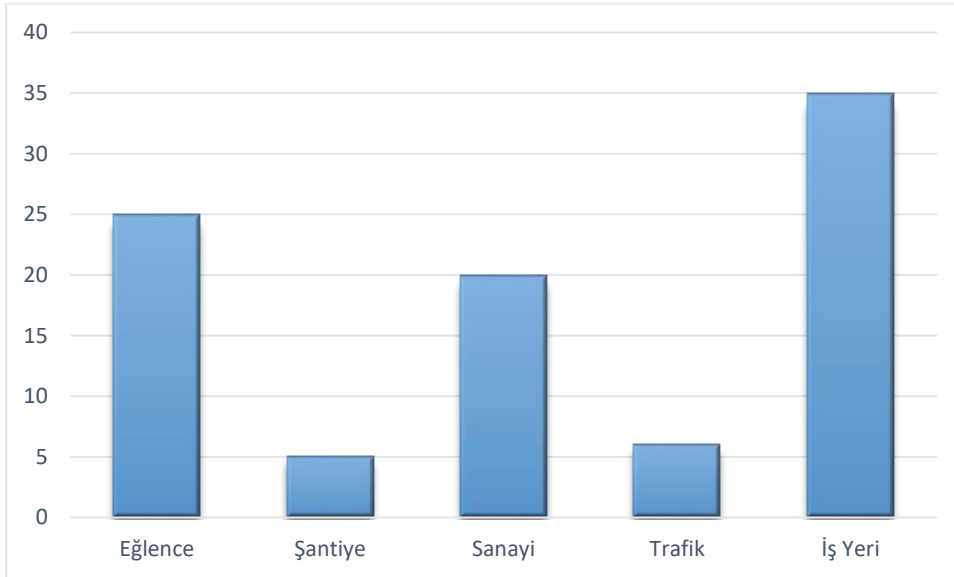
Gürültünün insan üzerinde neden olduğu saptanmış pek çok olumsuz etkisi söz konusudur. Gürültünün insan üzerindeki etkileri başlıca;

- Fizyolojik zararlar
- Psikolojik zararlar
- Rahatsızlık

olmak üzere üç grupta toplayabiliriz.

İlimizde Gürültü

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 03.06.2015 tarih ve 51148829-249-883 sayılı Olurları ile Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği hükümleri kapsamında Kahramanmaraş İl sınırları içinde gürültü denetimi, şikayetlerin değerlendirilmesi ve idari yaptırım uygulama yetkileri Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredilmiştir. Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı Çevre Denetimi Şube Müdürlüğü bu yetki devri ile Kahramanmaraş İl sınırları içinde Müdürlüğe ulaşan gürültü şikayetleri ile ilgili olarak 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 14. Maddesi ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği doğrultusunda şikayetleri değerlendirmekte ve Kanun ve Yönetmeliklerin verdiği yetkiler çerçevesinde problemleri çözümüne ulaştırmaktadır.

Grafik 10–2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

Çizelge 9 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri
(Kaynak, yıl)

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m ²)	Bariyer Tipi
*	*	*	*	*

Not: Veri alınamamıştır.

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı Koordinasyonunda başlatılan “Kentsel ve Kurumsal Karbon Ayakizi Envanteri ile Kahramanmaraş Sürdürülebilir Enerji Eylem Planının Hazırlanması Projesi” kapsamında; öncelikle sera gazı salım kaynakları belirlenerek toplanan veriler üzerinden kurumsal ve kent ölçeğinde sera gazı envanteri oluşturulmuş, ardından tespit edilen salım kaynaklarının azaltılmasına yönelik yapılabilecek eylemleri içeren Kahramanmaraş Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı hazırlanmıştır. Planda, Belediyenin kontrolünde olan ya da etkileyebileceği faaliyetlerde yapabileceği azatlımlar belirlenmiştir.

Kahramanmaraş Sera Gazı Salım Envanteri

Kahramanmaraş ili toplam ayak karbon ayakizi, referans yıl olarak seçilen 2016 yılı için 2.343.621 ton CO₂e’dir. Bunun yalnızca 70.663 tonu (%3,02) belediyenin doğrudan kurumsal faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır. Kahramanmaraş’ın toplam karbon ayakizi salımlarının %76,6’sı, Kapsam 1 kategorisinde konut, ticaret ve resmi binalarda kullanılan yakıtlar ile kent içi araç trafiği ve katı atık ve atıksu gibi diğer salımlardan kaynaklanmaktadır. %23’ü ise Kapsam 2 kategorisinde yer alan elektrik tüketimlerinden ve geriye kalan %0,4’ü ise Kapsam 3 kategorisinde oluşmaktadır.

Kahramanmaraş Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı (KSEEP)

Kahramanmaraş, Türkiye ortalamasının biraz altında nüfusu artışı, başta tekstil olmak üzere pek çok sektörü sınırları içinde barındırmaktadır.

KSEEP; Kahramanmaraş’ın gerek ulaşım gerekse de fiziksel gelişme kapsamında hazırlanan uzun vadeli planlarına uyumlu olarak hazırlanmış, bu planların öngörülleri ve tavsiyeleri ile güçlenmiştir. KSEEP, Kahramanmaraş’ın toplam sera gazı salımlarının 2030 yılında hiçbir önlem alınmaz ise 3.108.084’e çıkacağını öngörmektedir. KSEEP, uygulanacak çeşitli tedbirlerle 2016 Yılı (2,19 ton CO₂e/kişi) değerlerine göre kişi başına yaklaşık %41 azaltım sağlanarak salımların 1,29 ton CO₂e/kişi’ye indirileceğini ortaya koymuştur.

Çalışmanın temelini oluşturan kent ölçeğinde sera gazı salımları için kent ile ilgili çeşitli stratejik planlar dikkate alınarak enerji tüketimleri ile ilgili projeksiyonlar yapılmıştır. Aşağıdaki tabloda da görülen alt başlıklarda, yapılan projeksiyona göre olası azatlım önlemleri / eylemler sonucu yapabilecek tasarruf miktarları yıl yıl belirlenmiştir. Rapor kapsamında sunulan azatlım oranları 2030 yılında ulaşılan nihai azatlım miktarlarıdır.

Aşağıda yer alan tablo, ana başlıkları ile farklı kategorilerdeki salım azaltımlarını özetlemektedir. Bu kategorilerdeki çeşitli azatlım önlemleri ya da eylemler, rapor kapsamında ayrıntılı olarak irdelenmektedir.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

Çizelge 10-2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı

(egzoz.csb.gov.tr, 2025)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
23	327.635	166.672

Çizelge 11 – Tamamlanan Bisiklet Yolları
(İlçe Belediyeleri,2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Kahramanmaraş	Recep Tayyip Erdoğan Millet Bahçesi	1,2

Çizelge 12 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları
(İlçe Belediyeleri,2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
KAHRAMANMARAŞ	Pazarcık Millet Bahçesi	1,2
KAHRAMANMARAŞ	Çağlayancerit Belediyesi Yürüyüş Yolu	2,5
KAHRAMANMARAŞ	Binevler Prestij Caddesi Yürüyüş Yolu	3,5
KAHRAMANMARAŞ	Afşin Millet Bahçesi	2,7
KAHRAMANMARAŞ	Onikişubat - Yeşilgöz	0,75

Çizelge 13 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak
(İlçe Belediyeleri,2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
-	-	-

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

Hava kirliliği; atmosfere bırakılan toz, gaz, duman, koku ve su buharı gibi kirleticilerin havanın doğal bileşimini bozarak canlılara zarar verecek yapıya dönüşmesidir. Hava kirliliğinin en büyük sebebi sanayi tesisleri ve meskenlerde yakıtların yanması sonucu atmosfere verilen atık gazlardır. Kahramanmaraş'ta da özellikle kış aylarında gerek ısınma ve sanayi bacalarından çıkan emisyonlar, gerekse motorlu taşıtların emisyonları hava kirliliğine katkı sağlayan önemli faktörlerdendir.

04.07.2012 tarih ve 8873 sayılı Bakanlığımızca yayınlanan 2012/16 sayılı genelgesi ile, hava kalitesinin belirlenmesine yönelik uygulamalarda birlikteliği sağlamak için yönetmelikte belirlenen tanımlanmış metotları ve kriterleri esas alarak tam bir hava kalitesi değerlendirmesinin sağlanması, diğer taraftan da hava kalitesi sınır değerlerinin aşılmaması için alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi ile hava kalitesi ve hava kirliliğinin önlenmesi konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi konusunda destek sağlanması istenmiştir.

Kahramanmaraş İl bazında hava kirliliğini önleyici olarak yapılan ve yapılacak çalışmalar ve alınacak tedbirleri içeren detaylı çalışmalar (alınması gereken önlemlerin uygulanması konusunda sorumlu kurum/kuruluşun belirlenmesi, uygulama zamanının belirlenmesi, varsa yatırım programındaki maliyeti ve fizibilite çalışmaları vs.) Mahalli Çevre Kurulunda karara bağlanarak Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Şube Müdürlüğü olarak, gelen her türlü gürültü şikayetleri (endüstri, ulaşım, işyeri, eğlence vb.) değerlendirilmektedir.

Ölçüm sonucuna göre yapılan değerlendirme neticesinde ilgili işletmelere önlem almaları için süre verilmesi, idari yaptırım kararı uygulanması, faaliyetin süreli ya da süresiz durdurulması gibi yasal işlemler uygulanmaktadır. Yanısıra 06.02.2023 tarihinde yaşanan depremler sonucu oluşan enkazların kaldırma faaliyetleri esnasında oluşan toz emisyonlarına karşı kurumumuzca ani denetimler gerçekleştirilmiştir. Gereken tedbir ve önlemleri almadığı tespit edilen yüklenicilere idari yaptırım uygulanarak toz emisyonunun en az seviyeye indirgenmesi hedeflenmiştir.

Kaynaklar

havaizleme.gov.tr

Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Türkiye İstatistik Kurumu

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Çizelge 14 –İlin akarsuları

(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü, 2025)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu
Ceyhan Nehri	297.0	269.9	27.6	
Göksun Çayı	65.4	65.4	11.8	Ceyhan Nehri
Aksu Çayı	151.2	105.1	9.5	Ceyhan Nehri
Körsulu Çayı	74.7	74.7	4.7	Ceyhan Nehri
Andırın Suyu	45.1	45.1	3.2	Ceyhan Nehri
Keşiş Suyu	57.3	46.2	10.8	Ceyhan Nehri
Söğütlü Çayı	80.7	80.7	3.6	Ceyhan Nehri
Sarsap Çayı	63.1	63.1	0.6	Ceyhan Nehri
Hurman Çayı	80.0	64.0	6.3	Ceyhan Nehri
Kömürsuyu	43.0	43.0	3.1	Göksun Çayı
Fırnıs Deresi	33.0	33.0	5.6	Ceyhan Nehri
Tekir Deresi	34.4	34.4	5.2	Ceyhan Nehri
Zeytin Deresi	34.7	34.7	2.6	Ceyhan Nehri
Bertiz Çayı	36.3	36.3	2.1	Ceyhan Nehri
Göksu Çayı	186.2	70.6	50.6	Fırat Nehri
Nergele Çayı	35.8	35.8	2.3	Ceyhan Nehri
Deliçay	33,6	33,6	1.5	Aksu Çayı
İmalı Deresi	17.3	17.3		Aksu Çayı

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Çizelge 15 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar

(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Gölün/Göletin/ Rezervuarın Adı	Sulama Alanı (net), ha
Gavur gölü	76
Kumaşır gölü	9
Ayvalı Barajı	288,0
Kartalkaya Barajı	1.119,7
Kılavuzlu Barajı	325,7
Menzelet Barajı	4.280,0
Sır Barajı	4.586,0
Adatepe Barajı	1.960,0

Kandil Barajı	1.067,0
Sarıgözel Barajı	206,0
Suçatı Bendi	125,0
Berke Barajı	780,0
İncecik Göleti	7
Kızılınış Göleti	37
Püren Göleti	38
Düzbağ Göleti	25
Kamışcık Göleti	15
Meydan Göleti	20
Merk Göleti	12
Esence Göleti	6
Çardak Göleti	7
Değirmendere Göleti	8
Kemalpaşa Göleti	15
Kuzgunkaya Göleti	37
Ağabeyli Göleti	19
Başdervişli Göleti	27
Zorkun Göleti	15

Not: DSİ formatında tablo oluşturulmuştur.

B.1.2. Yeraltı Suları

31.12.2024 tarihi itibarıyla, Kahramanmaraş il sınırları içerisinde içme-kullanma, zirai sulama, hayvancılık ve sanayi kullanım amaçlı olarak açılmış 26402 adet sondaj kuyusu için toplamda 561,93 hm³/yıl yeraltısuyu tahsis yapılmıştır. İlin emniyetli yeraltısuyu (YAS) potansiyeli aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge 16 – Yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü,2025)

Ova Adı	Emniyetli YAS Potansiyeli (hm ³ /yıl)
Afşin Alt Havzası	276.69
Elbistan Alt Havzası	293.46
Göksun Alt Havzası	126.52
Menzelet Alt Havzası	293.13
Narlı Alt Havzası	286.05
K.Maraş Alt Havzası	694.90
Türkoğlu Alt Havzası	104.94
Andırın Alt Havzası	162.42
Sağlık (Gavur) Alt Havzası	113.90

Kahramanmaraş il sınırları içerisinde yer alan 13 adet sulama kooperatifi ile 4026 alan sulanmaktadır. Ayrıca Göksun kombine sulamasında da 5550 ha’lık alanın 1863 ha’lık kısmı, 33 adet sondaj kuyusu takviyesiyle yeraltısuyundan sulanmaktadır.

Çizelge 17-Sulama Kooperatifleri
(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü,2025)

TESİS ADI	İLİ	KUYU ADEDİ	FAYDA ha (Net)	İŞLETMEYE AÇILDIĞI YIL
1- Akbayır Kooperatifi	K.Maraş	14	615	1982-1994
2- Bakış Kooperatifi	K.Maraş	5	225	2009
3- Tanır Kooperatifi	K.Maraş	3	85	1982
4- Çobanbeyli Kooperatifi	K.Maraş	9	471	1986-1994
5- Arıtaş Kooperatifi	K.Maraş	10	480	1987-1994
6- Şekeroba Kooperatifi	K.Maraş	17	486	1984-1994
7- Kılılı Kooperatifi	K.Maraş	6	124	1998
8- Ambarcık Kooperatifi	K.Maraş	8	460	1997
9- Yeşilyöre Kooperatifi	K.Maraş	7	180	1997
10- Önsen Kooperatifi	K.Maraş	12	500	2005
11- Fatih Kooperatifi	K.Maraş	4	100	2006
12- Altınelma Kooperatifi	K.Maraş	5	200	2003
13-Büyükapalak Kooperatifi	K.Maraş	4	100	2025’de faaliyete geçecek
	İL TOPLAMI	104	4026	

Kahramanmaraş ili sınırları içerisinde irili-ufaklı çok sayıda kaynak bulunmaktadır. Bunlardan önemli olanlara ait bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge 18- Kaynak Suları
(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü,2025)

Sıra No	ADI	İLİ	İLÇESİ	MAH.	ORT. DEBİ (l/s)	ORT. DEBİ (hm ³ /yıl)
1	Kırkgöz	K.Maraş	Merkez	-	441	13,91
2	Kumaşır	K.Maraş	Merkez	Hacımustafa	680	21,44
3	Gök Pınar	K.Maraş	Merkez	Çakallıçullu	1066	33,62
4	Pınarbaşı	K.Maraş	Elbistan	-	6920	218,23
5	Kaynarcalar	K.Maraş	Elbistan	-		
6	Izgın	K.Maraş	Elbistan	Izgın	1500	47,3
7	Tanır Kaynağı	K.Maraş	Afşin	Tanır Beld.	988	31,16
8	Mağaragözü	K.Maraş	Afşin	Emirilyas	938	29,58
9	Karakuz Brj. 10 nolu kay.	K.Maraş	Afşin	-	1420	44,78

10	Karakuz Brj. 100 nolu kay.	Sivas	Gürün	-	2747	86,63
11	Akçırı Pınarı	K.Maraş	Afşin	Kabaağaç	658	20,75
12	Üçpınar-Hunu	K.Maraş	Afşin	Arıtış Beld.	308	9,71
13	Tudeyin Hüyüğü-Karasugözü	K.Maraş	Afşin	-	218	6,87
14	Çobanpınarı	K.Maraş	Afşin	-	78	2,46
15	Nebioğlu Pınarı	K.Maraş	Göksun	-	300	9,46
16	Hacımırza Pınarı	K.Maraş	Göksun	-	151	4,76
17	Mehmetbey (Törbüzek Gözü)	K.Maraş	Göksun	Mehmetbey	2078	65,53
18	Mahmutbey	K.Maraş	Göksun	Mahmutbey	511	16,11
19	Yiricek Gözü Pınarı	K.Maraş	Göksun	Yiricek	179	5,64
20	Çağlayan	K.Maraş	Göksun	Çağlayan	218	6,87
21	Gölpınar	K.Maraş	Göksun	Gölpınar	87	2,74
22	Değirmendere Gözü Pınarı	K.Maraş	Göksun	Değirmendere	177	5,58
23	Aslanbey	K.Maraş	Göksun	Aslanbey	248	7,82
24	Akpınar	K.Maraş	Göksun	Akpınar	81	2,55
25	Güçüksuyu	K.Maraş	Göksun	Küçüksu	380	11,98
26	Kömürsuyu	K.Maraş	Göksun	Alıçılıbucak	1841	58,05
27	Gökpınar	K.Maraş	Pazarcık	Demirciler	2442	77
28	Bağlama	K.Maraş	Pazarcık	Evri Beld.	1285	40,52
29	Mizmilli	K.Maraş	Pazarcık	Evri Beld.	1765	55,66
30	Taşbiçme	K.Maraş	Pazarcık	Evri Beld.	232	7,32
31	Aşağı Mülk	K.Maraş	Pazarcık	Aşağı Mülk	312	9,84
32	Karapınar Geben Kaynağı	K.Maraş	Andırın	Geben Beld.	1006	31,73
33	Değirmenbaşı	K.Maraş	Andırın	Değirmenüstü	1075	33,90
34	Karasu	K.Maraş	Andırın	Karasu	868	27,37
35	Tatlar Gözü	K.Maraş	Nurhak	Tatlar	2207	69,60
36	Kırkgöz	K.Maraş	Ekinözü	-	148	4,67
37	Aksu Çayı Kaynağı	K.Maraş	Ç.Cerit	Küçükcerit	1315	41,47

2015 yılı içerisinde tamamlanan “Ceyhan Havzası Master Plan Raporu” kapsamında 2 dönem (Eylül-2013 ve Mayıs-2014) örnekler alınarak kimyasal analizler yaptırılmıştır. Yapılan analizler neticesinde Kahramanmaraş il sınırları içerisindeki yeraltısularının sulama suyu sınıfları genellikle C2S1 olarak tespit edilmiştir. Ağır metal analizlerinde ise genellikle problem bulunmamaktadır. Ancak Göksun alt havzasında, Eylül-2013 döneminde tespit edilmemesine rağmen 2014 yılı temmuz ayında alınan örnekte katı atık depolama sahasına 150 m mesafedeki bir kuyuda arseniğe rastlanıldığı belirtilmiştir. Ayrıca Mayıs 2014 yılında alınan örneklerde Afşin-Elbistan bölgesindeki A Termik

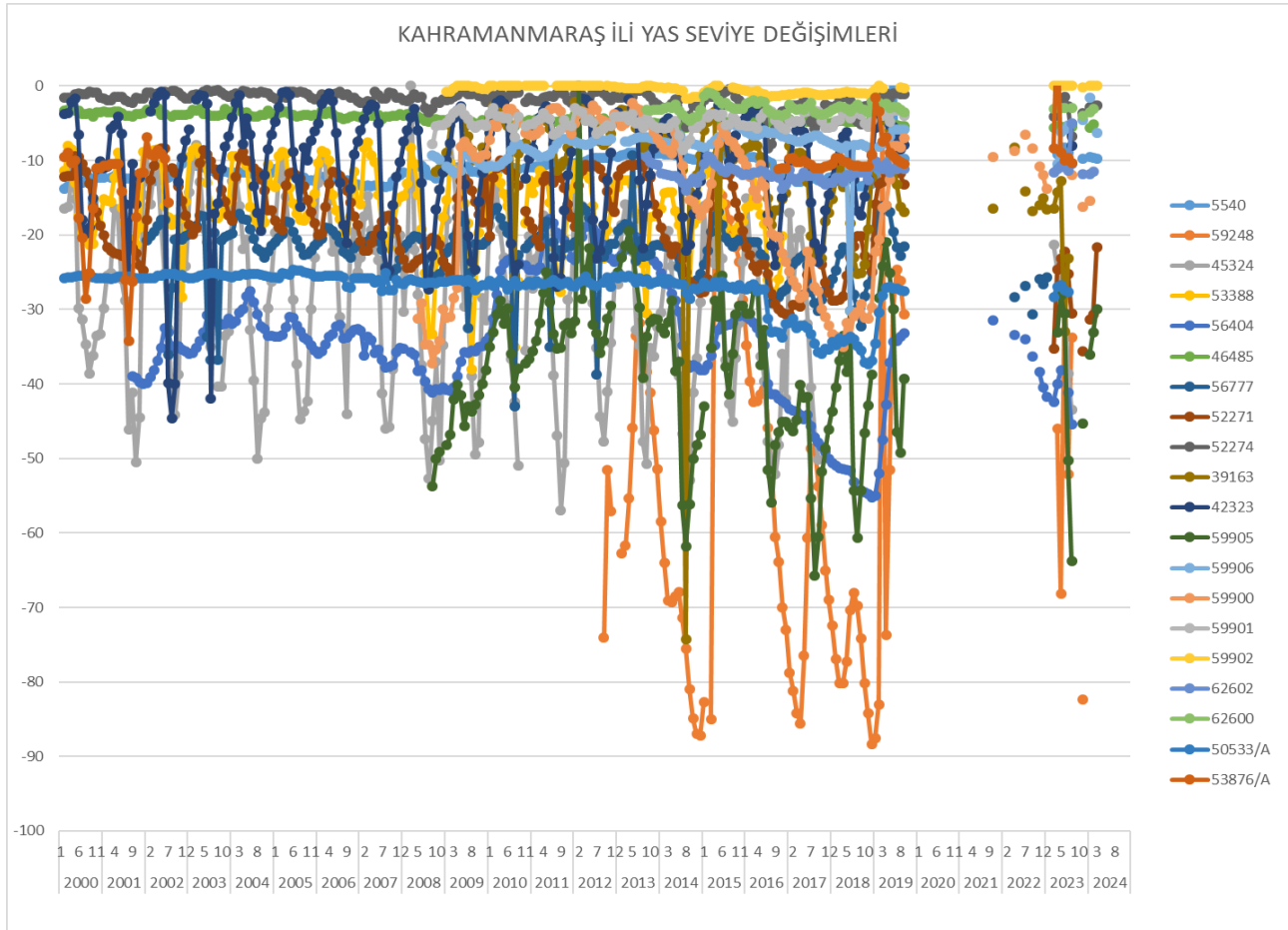
Santrali drenaj kuyusundan alınan örnekte ve Ekinözü bölgesinde Aşağı İçmelerden alınan örneklerde bor değerleri 1,28 ve 1,53 ppm olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca 06.02.2023 tarihli depremlerden sonra enkaz döküm sahalarından kaynaklı kirlilik durumunu araştırmak amacıyla da, Merkez Erkenez bölgesi ile Türkoğlu ve Elbistan ilçelerinde de yeraltısuyundan kimyasal analizler yaptırılmış ancak bir kirlilik durumuna rastlanmamıştır. İncelemeler devam etmektedir.

Yine 06.02.2023 tarihli depremlerden sonra çoğunluğu Onikişubat ve Dulkadiroğlu ilçeleri olmak üzere 2023, 2024 ve 2025 yıllarında acil içme-kullanma suyunun temini amacıyla Kurumumuz imkanları ile 51 adet / 6277 m su sondaj kuyusu açılmış ve toplamda 1494,87 l/s yeraltısuyu elde edilmiştir.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Kahramanmaraş il sınırları içerisinde 20 adet sondaj kuyusunda aylık olarak yeraltısu seviye izleme çalışmaları devam etmektedir. 2000 ve 2024 (Mart) yılları arasındaki yeraltısu seviye değişimlerini gösterir grafik aşağıda verilmiştir. Grafik incelendiğinde seviyelerin yoğun yeraltısu kullanımının olduğu yaz dönemlerinde düştüğü, ancak yağışlı dönemlerde tekrar kendini toparladığı görülmektedir. Uzun yıllar genel trendi ise düşüş eğilimindedir.

Grafik 11- Kahramanmaraş İli Yıllara Göre Yeraltı Su Seviyesi Değişimi
(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü, 2025)

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Güncel Veri Bulunamamıştır.

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Kahramanmaraş İli genelinde endüstriyel anlamda Tekstil Sanayisinin yaygınlaştığı görülmektedir. Bunun yanı sıra Gıda Endüstrisi, Madencilik Faaliyetleri ve Alüminyum-Çelik sanayisi gelişme göstermiştir. Endüstriyel faaliyetlerin İl Merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. İl genelindeki endüstriler arasında Tekstil Sanayisinin su kaynakları üzerinde kirlilik baskısı oluşturduğu bilinmekte olup teknolojik gelişmeler doğrultusunda ve Ar-Ge faaliyetleri kapsamında sanayici tarafından atıksuların tamamının geri kazanılması hedeflendiği bilinmektedir. Mevcut durumda geri kazanımı henüz gerçekleşmeyen faaliyetler için alıcı ortama deşarj öncesinde Atıksu Arıtma Prosesi ile Su Kirliliği ve Kontrolü Yönetmeliği kapsamında belirlenen Atıksu Deşarj Standartları tablosunda yer alan kirlilik parametrelerin sağlanması hedeflenmektedir. Aşağıda yer alan tabloda İlimiz genelinde yer alan Atıksu Arıtma Tesislerinin detayları yer almaktadır.

Çizelge 19- Atıksu Arıtma Tesisleri

(Atıksu Bilgi Sistemi, 2025)

Sıra	Tesis Adı	İlçe	AAT Kapasite (m3/gün)	Atıksu Miktarı (m3/gün)	Koordinat	Deşarj Noktası
1	Kıpaş Kağıt Sanayi İşletmeleri A.Ş Merkez Şubesi	TÜRKÖĞLU	13500,000	7900,000	37.40276409888513,36.8795371055603	ALICI ORTAM
2	Kçs Kahramanmaraş Çimento Beton Sanayi Ve Madencilik İşletmeleri A.Ş	PAZARCIK	60,000	60,000	37.29243169141131,37.156373262405396	ALICI ORTAM
3	Kçs Kahramanmaraş Çimento Beton Sanayi Ve Madencilik İşletmeleri A.Ş	PAZARCIK	150,000	12,500	37.29243169141131,37.156373262405396	YENİDEN KULLANIM
4	Kçs Kahramanmaraş Çimento Beton Sanayi Ve Madencilik İşletmeleri A.Ş	PAZARCIK	225,000	12,500	37.29243169141131,37.156373262405396	YENİDEN KULLANIM
5	Kçs Kahramanmaraş Çimento Beton Sanayi Ve Madencilik İşletmeleri A.Ş	PAZARCIK	40,000	40,000	37.29243169141131,37.156373262405396	ALICI ORTAM

6	Medusa Dinlenme Tesisleri Termal Turizm Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	ONİKİŞUBA T	200,000	200,000	37.549739275403304,36.66507303714752	ALICI ORTAM
7	Matesa Tekstil San.Ve Tic. A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	5500,000	5000,000	37.52949524924576,36.920199394226074	ALICI ORTAM
8	Matesa Tekstil San.Ve Tic. A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	3100,000	2600,000	37.52949524924576,36.920199394226074	ALICI ORTAM
9	Tur-Ad Madencilik İnşaat Taşımacılık Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi.	DULKADİRO ĞLU	300,000	280,000	37.55321960048787,37.03948259353638	YENİDEN KULLANIM
10	Elif İplik Tekstil Boya Kumaş Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi Boyahane Şubesi	ONİKİŞUBA T	2500,000	2347,420	37.52137601224832,36.91205620765686	ALICI ORTAM
11	Maritaş Denim Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi	DULKADİRO ĞLU	2200,000	1200,000	37.51522351979558,36.916959285736084	ALICI ORTAM
12	Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	12500,000	8970,000	37.529161634357024,36.9784140586853	ALICI ORTAM
13	Afşin Elbistan B Termik Santrali İşletmesi	AFŞİN	300,000	300,000	38.353217343158214,36.982834339141846	ALICI ORTAM
14	Afşin Elbistan B Termik Santrali İşletmesi	AFŞİN	2880,000	2880,000	38.353217343158214,36.982834339141846	ALICI ORTAM
15	Değirmenüstü Enerji Üretim Tic. Ve San. A.Ş. Andırın Şubesi	ANDIRIN	5,000	2,916	37.618319187125486,36.44503533840179	ALICI ORTAM
16	Mahmut KÜPELİ	GÖKSUN	42,500	0,000	38.04748274477473,36.49634599685669	YENİDEN KULLANIM
17	Cihan Kimya İnş.Madenc.Tarım Hayvancılık Tic.Ve Sanayi Ltd.Şt	ELBİSTAN	36,000	22,360	38.198849542772415,37.09010124206543	ALICI ORTAM
18	Ahad Gıda Taş. Teks. Tem. Tarım Hayv. San. Tic. Ltd. Şti.	TÜRKOĞLU	1200,000	421,300	37.38409251453402,36.8699187040329	ALICI ORTAM
19	Türkoğlu Atıksu Arıtma Tesisi	TÜRKOĞLU	6018,000	6018,000	37.42207434237541,36.895179748535156	ALICI ORTAM
20	Pazarcık-Narlı Atıksu Arıtma Tesisi	PAZARCIK	10921,000	10000,000	37.366942610669106,37.11202025413513	ALICI ORTAM
21	Afşin Atıksu Arıtma Tesisi	AFŞİN	10224,170	10000,000	38.25509937934432,36.94357752799988	ALICI ORTAM
22	T.C K.Maraş Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	ONİKİŞUBA T	4000,000	1800,000	37.60024120744729,36.75071597099304	ALICI ORTAM
23	Ç.M.S.Çavuş Metal Teks.Lojis.Ve Taş. San.Tic.A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	4900,000	3900,000	37.54603659989028,36.966387033462524	ALICI ORTAM
24	Kıraç İnş. Gıda. Nak. Hay. Pet. San. Ve Tic. Ltd .Şti. (Hazır Beton Tesisi)	AFŞİN	246,480	0,000	38.26525915315238,36.92837476730347	YENİDEN KULLANIM

25	Nevres Tekstil Santic A.Ş	DULKADİRO ĞLU	2500,000	2097,460	37.55113142492645,36.96337223052978	ALICI ORTAM
26	Mem Tekstil Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi	DULKADİRO ĞLU	4900,000	4181,860	37.546474284990886,36.9550895690918	ALICI ORTAM
27	Nuri Demirbanka	ONİKİŞUBA T	15,000	12,000	37.52633678124275,36.9026255607605	ALICI ORTAM
28	Markum Maden Nak. İnşsan. Ve Tic.Ltd.Ş Ti	PAZARCIK	40,000	40,000	37.43622577626121,37.17172622680664	ALICI ORTAM
29	Çimko Çimento Ve Beton San Tic Aş Kahramanmaraş Hazır Beton Tesisi	ONİKİŞUBA T	176,220	20,000	37.56457046908623,36.869028210639954	YENİDEN KULLANIM
30	Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat Ve Ticaret Anonim Şirketi- Kahramanmaraş Şubesi	DULKADİRO ĞLU	320,000	320,000	37.52267416873562,36.979258954524994	ALICI ORTAM
31	Dokuboy Dokumacılar Tekstil Madencilik San. Ve Tic. A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	4800,000	3920,000	37.51840620024911,36.97171926498413	ALICI ORTAM
32	Mirboy Tekstil İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (Merkez)	DULKADİRO ĞLU	500,000	476,500	37.52443930478551,36.975098848342896	ALICI ORTAM
33	Beydağ Tekstil San Ve Ticaret A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	1000,000	1000,000	37.54566616715801,36.96242809295654	ALICI ORTAM
34	Hcr-Hacer Konfeksiyon San. Ve Tic. A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	800,000	438,980	37.55314309183009,36.956380247938796	ALICI ORTAM
35	İskur Denim İşletmeleri Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi	DULKADİRO ĞLU	2500,000	1200,000	37.52326173883644,36.975523710643756	ALICI ORTAM
36	Çabasan Tekstil Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi	DULKADİRO ĞLU	3000,000	900,000	37.52403938206492,36.97648286819458	ALICI ORTAM
37	Tunçko Hazır Beton Maden İnşaat Mühendislik Taşımacılık Ticaret Ve Sanayi Limited Şirketi	ELBİSTAN	26,000	26,000	38.1791298971366,37.246795892715454	YENİDEN KULLANIM
38	Milteks Teks San.Vetic. A.Ş. Kahramanmaraş Şubesi	DULKADİRO ĞLU	4000,000	2485,000	37.53439413686688,36.97727680206299	ALICI ORTAM
39	Akarca Mensucat San. Ve Tic. A.Ş.	ONİKİŞUBA T	2000,000	1545,120	37.52746165673924,36.90860160626471	ALICI ORTAM
40	Kahramanmaraş Valiliği - İl Göç İdaresi Müdürlüğü (Geçici Barınma Merkezi - Evsel	DULKADİRO ĞLU	3000,000	3000,000	37.44381717130342,37.01252853867118	ALICI ORTAM

	Nitelikli Paket Atık Su Arıtma Tesisi)					
41	Alteks Boya Ve Kasar Sanayi Ltd. Şti.	ONİKİŞUBA T	2000,000	2000,000	37.56078927798009,36.91264629364014	ALICI ORTAM
42	Arıkan Mensucat Sanayi Ve Ticaret A.Ş. Karacasu Şubesi	DULKADİRO ĞLU	4000,000	3571,000	37.528730262223604,36.97304697940126	ALICI ORTAM
43	Kahramanmaraş Merkez Atıksu Arıtma Tesisi	ONİKİŞUBA T	111023,000	111000,000	37.56380072199914,36.85446381568909	ALICI ORTAM
44	Midas Tekstil Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	390,000	352,520	37.516210675848136,36.911559104482876	ALICI ORTAM
45	Net Tekstil San. Ve Tic. Ltd. Sti	DULKADİRO ĞLU	2000,000	1500,000	37.54172420759934,36.921087205410004	ALICI ORTAM
46	Öztürk Enerji Anonim Şirketi- Kahramanmaraş Şubesi	ONİKİŞUBA T	300,000	300,000	37.653247293277204,36.704952120780945	ALICI ORTAM
47	Akalp Süt Ve Süt Ürünleri Tarım Hayvancılık Gıda Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi.	ONİKİŞUBA T	25,000	25,000	37.52049954707626,36.83544158935547	ALICI ORTAM
48	Marinboy Tekstil Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	TÜRKOĞLU	450,000	405,000	37.33633331689031,36.8116557598114	ALICI ORTAM
49	TEKİR ALABALIK ÜRETİM Ve PAZ. TİC. LTD. ŞTİ.	ONİKİŞUBA T	1389,600	1389,600	37.9096422049343,36.5939043760136	ALICI ORTAM
50	Kahramanmaraş Kağıt Sanayi Ve Tic. A.Ş. Kahramanmaraş Şubesi	DULKADİRO ĞLU	5000,000	4830,000	37.5551423572567,36.95843160152435	ALICI ORTAM
51	Ak Gıda Sanayi Ve Tic. A.Ş. (Kahramanmaraş)	TÜRKOĞLU	2000,000	1390,000	37.41983338236266,36.880738735198975	ALICI ORTAM
52	Ak Gıda Sanayi Ve Tic. A.Ş. (Kahramanmaraş)	TÜRKOĞLU	2000,000	1200,000	37.41983338236266,36.880738735198975	ALICI ORTAM
53	Yenice Bizim Et Ve Et Ürünleri Hayvancılık Tarım Gıda İnşaat Sanayi Ticaret Limited Şirketi	ONİKİŞUBA T	250,000	210,000	37.535479276829896,36.85831546783447	ALICI ORTAM
54	Erdem Tekstil San. Ve Tic. A.Ş. (Open End İşletmesi)	DULKADİRO ĞLU	95,000	80,000	37.52859156719384,36.974712610244744	ALICI ORTAM
55	Tatari Boya Tekstil Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	TÜRKOĞLU	3000,000	1590,960	37.38763068619967,36.87014937400817	ALICI ORTAM
56	Kıyak Dondurma Gıda Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	ONİKİŞUBA T	15,000	15,000	37.653145362106166,36.69827878475189	ALICI ORTAM

57	Karacasu Tekstil ticaret Ve San. Anonim Şirketi	DULKADİRO ĞLU	35,000	19,200	37.52979125571272,36.975034 47532654	ALICI ORTAM
58	Emin Tekstil Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	2000,000	1990,000	37.51903684311735,36.915470 65973282	ALICI ORTAM
59	Çimko Çimento Ve Beton Sanayi Ticaret A.Ş.-Narlı Şube	PAZARCIK	194,000	180,000	37.3508122410782,37.1631217 00286865	YENİDEN KULLANIM
60	Çimko Çimento Ve Beton Sanayi Ticaret A.Ş.-Narlı Şube	PAZARCIK	201,000	186,000	37.3508122410782,37.1631217 00286865	YENİDEN KULLANIM
61	Çimko Çimento Ve Beton Sanayi Ticaret A.Ş.-Narlı Şube	PAZARCIK	750,000	330,000	37.3508122410782,37.1631217 00286865	YENİDEN KULLANIM
62	Çimko Çimento Ve Beton Sanayi Ticaret A.Ş.-Narlı Şube	PAZARCIK	20,000	20,000	37.3508122410782,37.1631217 00286865	KANALİZASY ON
63	Doğan Tekstil Anonim Şirketi Kahramanmaraş Şubesi	DULKADİRO ĞLU	2500,000	2432,200	37.527630100764675,36.98639 6312713616	ALICI ORTAM
64	Özser - Ziver Adi Ortaklığı	ELBİSTAN	60,000	60,000	38.33600115904974,37.112116 81365967	YENİDEN KULLANIM
65	İskur Boya Tekstil Ticaret Ve Sanayi A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	4900,000	3843,060	37.52140834781549,36.970818 04242771	ALICI ORTAM
66	Türkhan Tekstil Turizm Nakliye Deri İnşaat San. Ve Tic. Ltd.Şti.	TÜRKOĞLU	2000,000	1600,000	37.39265197392947,36.869704 12731171	ALICI ORTAM
67	Doğu Denim Pazarlama Sanayi Ve Dış Ticaret Anonim Şirketi	TÜRKOĞLU	800,000	762,350	37.434705448086994,36.88578 933477402	ALICI ORTAM
68	Afşin Elbistan Elektrik Üretim Ve Ticaret Anonim Şirketi Afşin Şubesi	AFŞİN	50,000	50,000	38.34712606594617,37.032305 002212524	ALICI ORTAM
69	Afşin Elbistan Elektrik Üretim Ve Ticaret Anonim Şirketi Afşin Şubesi	AFŞİN	200,000	200,000	38.34712606594617,37.032305 002212524	ALICI ORTAM
70	Afşin Elbistan Elektrik Üretim Ve Ticaret Anonim Şirketi Afşin Şubesi	AFŞİN	140,000	140,000	38.34712606594617,37.032305 002212524	ALICI ORTAM
71	Afşin Elbistan Elektrik Üretim Ve Ticaret Anonim Şirketi Afşin Şubesi	AFŞİN	200,000	200,000	38.34712606594617,37.032305 002212524	ALICI ORTAM
72	Tekas Tekstil İhracaat Ve İthalat Tic. Ve San. A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	60,000	37,100	37.52724335697069,36.973194 47994232	ALICI ORTAM
73	Arsan Dokuma Boya Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	DULKADİRO ĞLU	4750,000	4100,000	37.521945935116165,36.97740 022558719	ALICI ORTAM

74	Sarıg�zel Barajı Ve Hes	ONİKİŞUBA T	5,000	5,000	37.93433710922466,36.96993827819824	ALICI ORTAM
75	Rimsa Tekstil Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi Türkoğlu Şubesi	TüRKOğLU	1250,000	821,670	37.390074278149505,36.87032854537392	ALICI ORTAM
76	Miks Boya Kumaş Tekstil Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi	DULKADİRO ęLU	1350,000	892,280	37.525698788089336,36.98436185717582	ALICI ORTAM
77	Kayabey Mensucat İthalat İhracat Sanayi Ticaret Limited Şirketi	TüRKOğLU	2000,000	1115,000	37.38613501219865,36.86850786209106	ALICI ORTAM
78	Şirik�ioğlu Mensucat San. Ve Tic.A.Ş.	ONİKİŞUBA T	1500,000	1317,480	37.564914335444904,36.86400443315506	ALICI ORTAM
79	Çimsa Tekstil Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	DULKADİRO ęLU	600,000	600,000	37.54098901313467,36.920671463012695	ALICI ORTAM
80	Dar Tekstil Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	DULKADİRO ęLU	1500,000	1380,000	37.541941765004005,36.99535417541483	ALICI ORTAM
81	Koray İnşaat Taşımacılık Hayvancılık Petrol Maden Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	AFŞİN	90,000	14,000	38.22784931513285,36.97524905204773	YENİDEN KULLANIM
82	Elbistan Atıksu Arıtma Tesisi	ELBİSTAN	22567,000	22567,000	38.20873133718791,37.12735176086426	ALICI ORTAM
83	K�s Kahramanmaraş Çimento Beton Sanayi Ve Madencilik İşletmeleri Anonim Şirketi Türkoğlu Şubesi	TüRKOğLU	115,000	11,800	37.40378265335988,36.866431161761284	YENİDEN KULLANIM
84	Eşkiler Beton İnşaat Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	PAZARCIK	30,000	30,000	37.51325807768158,37.38323450088501	YENİDEN KULLANIM
85	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. Yamanlı Iı Hes Ve Regülatör Projesi	GÖKSUN	5,000	5,000	38.013676423319346,37.112142920341284	ALICI ORTAM
86	Tme Madencilik İnşaat Taşımacılık İ� Ve Dış Ticaret Sanayi Limited Şirketi	ELBİSTAN	3360,000	3360,000	38.169816535719605,37.27444142103195	YENİDEN KULLANIM
87	Kurteks Boya Sanayi Ticaret Anonim Şirketi	DULKADİRO ęLU	1350,000	866,376	37.525679809412864,36.98437660932541	ALICI ORTAM
88	Botař Dörtyol İşletme Müdürlüğü Sarıl Pompa İstasyon Şefliği	PAZARCIK	25,000	25,000		ALICI ORTAM

89	Ekomar Geri Dönüşüm Kimya Sanayi Ve Ticaret Ltd.Şti.	TÜRKÖĞLU	45,000	0,000		KANALİZASYON
90	Yaşar Dondurma Ve Gıda Maddeleri Anonim Şirketi Karacasu Kırım Şubesi	DULKADİROĞLU	500,000	300,000		ALICI ORTAM
91	Hilal Tekst.Boya Kasar İnş.San.Ve Tic.Ltd.Şti.	DULKADİROĞLU	450,000	450,000		KANALİZASYON
92	Park Teknik Elektrik Mad.Tur.San.Tic.A.Ş .Çöllolar	ELBİSTAN	80,000	80,000		ALICI ORTAM
93	Botas International Anonim Şirketi Ipt1 Basınç Düşürme İstasyonu	ANDIRIN	20,000	14,000		ALICI ORTAM
94	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. Kandil Barajı Ve Hes	EKİNÖZÜ	5,000	5,000		ALICI ORTAM
95	Duru Yağ Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi		240,000	5,000		ALICI ORTAM
96	Duygu Mühendislik İnşaat Turizm Dış Ticaret Ve Sanayi Limited Şirketi (Kahramanmaraş Şubesi-Kürtül Şantiyesi)	ONİKİŞUBA T	80,000	33,000		ALICI ORTAM
97	Bozkurt Konfeksiyon Sanayi A.Ş.	MERKEZ	100,000	100,000		ALICI ORTAM
98	Ferpa Çimento Anonim Şirketi Kahramanmaraş Hazır Beton Tesisi Şubesi.	ONİKİŞUBA T	192,000	15,000		YENİDEN KULLANIM
99	Abateks Tekstil Tic.San.A.Ş. Kahramanmaraş Şubesi	TÜRKÖĞLU	800,000	800,000		ALICI ORTAM
100	Ekomar Geri Dönüşüm Kimya Sanayi Ve Ticaret Ltd.Şti.	TÜRKÖĞLU	49,000	49,000		ALICI ORTAM
101	Yaşar Dondurma Ve Gıda Maddeleri A.Ş	DULKADİROĞLU	250,000	250,000		KANALİZASYON
102	İsmail Ganıdağlı - Aksu Altun Kum Ocağı İşletmeciliği	PAZARCIK	30,000	30,000		ALICI ORTAM
103	Cihan Kimya İnş.Madenc.Tarım Hayvancılık Tic.Ve Sanayi Ltd.Şti.	ELBİSTAN	36,000	36,000		ALICI ORTAM

104	Akkale Alabalık Üretim Pazarlama Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	ANDIRIN	3240,000	3240,000		ALICI ORTAM
105	Tüsa Ring İşletmeleri San.Ve Tic.A.Ş.	DULKADİROĞLU	1200,000	120,000	37.5212017704093,36.97395622730255	KANALİZASYON
106	Rukiye AKBABA	ONİKİŞUBAT	20,000	2,000	37.56323052102076,36.90611779689789	YENİDEN KULLANIM
107	Altın Ateş Kimya A.Ş. Türkoğlu Şubesi	TÜRKOĞLU			37.368384442740194,36.84839129447937	YENİDEN KULLANIM
108	Kipaş Mensucat İşletmeleri Anonim Şirketi Türkoğlu Şubesi	TÜRKOĞLU	240,000	69,000	37.400320788679274,36.86782777313056	ALICI ORTAM
109	Palmyra Stone Mermer Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	TÜRKOĞLU	120,000	28,000	37.385211139880525,36.868847608457145	YENİDEN KULLANIM
110	Modasan Tekstil Sanayi Ve Tic. A.Ş.	MERKEZ	800,000	400,000		ALICI ORTAM

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İlimizde 11 ilçe belediyesi ve bu ilçelere bağlı mahallelerin tamamına içme ve kullanma suyu hizmeti verilmektedir. İl merkezinde yüzeysel su kaynaklarımız şehrin ihtiyacına cevap verememektedir. Bu nedenle mevcut olan sondaj kuyularından 410 lt/s su, şehir şebekesine verilmektedir. Yer altı kaynaklarımız için içme suyu arıtım tesisleri bulunmamaktadır.

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

S.NO.	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇMESUYU NUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAM A SU MİKTARI (M ³ /YIL)	İÇMESUYU DURUMU (SULU/YET ERSİZ/SUS UZ)	İÇMESUYU ARITMA TESİS DURUMU	KLORLAM A
1	AFŞİN	AĞÇAŞAR	107	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,819	SULU	YOK	VAR
2	AFŞİN	ALİMPINAR	611	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	41,866	SULU	YOK	VAR
3	AFŞİN	ALTAŞ	1,273	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	92,217	SULU	YOK	VAR
4	AFŞİN	BAŞÜSTÜ	660	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	40,875	SULU	YOK	VAR
5	AFŞİN	BİNBOĞA	255	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,821	SULU	YOK	VAR
6	AFŞİN	BÜYÜKSEVİN	564	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	38,047	SULU	YOK	VAR
7	AFŞİN	ÇAĞILHAN	187	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,719	SULU	YOK	VAR
8	AFŞİN	ÇUKURPINAR	265	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	19,943	SULU	YOK	VAR
9	AFŞİN	DEVEBOYNU	276	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	12,729	SULU	YOK	VAR
10	AFŞİN	EMİRLİYAS	553	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	38,966	SULU	YOK	VAR
11	AFŞİN	EMİRLİ	305	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	23,691	SULU	YOK	VAR
12	AFŞİN	ERÇENE	748	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	52,827	SULU	YOK	VAR

13	AFŞİN	GÖZPINAR	96	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,223	SULU	YOK	VAR
14	AFŞİN	HÜYÜKLÜ	1,538	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	111,877	SULU	YOK	VAR
15	AFŞİN	İGDEMLİK	152	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	12,376	SULU	YOK	VAR
16	AFŞİN	KABAAĞA Ç	1,227	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	57,282	SULU	YOK	VAR
17	AFŞİN	KARAGÖZ	631	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	36,208	SULU	YOK	VAR
18	AFŞİN	KARGABÜ KÜ	232	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	17,326	SULU	YOK	VAR
19	AFŞİN	KÖTÜRE	196	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,759	SULU	YOK	VAR
20	AFŞİN	KUŞKAYAS I	373	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	29,702	SULU	YOK	VAR
21	AFŞİN	NADİR	1,012	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	74,750	SULU	YOK	VAR
22	AFŞİN	ORTAKLI	418	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	31,753	SULU	YOK	VAR
23	AFŞİN	ÖRDEK	498	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	35,854	SULU	YOK	VAR
24	AFŞİN	ÖRENDERE Sİ	83	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,294	SULU	YOK	VAR
25	AFŞİN	SOĞUCAK	198	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,002	SULU	YOK	VAR
26	AFŞİN	TÜRKÇAYI RI	436	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	32,036	SULU	YOK	VAR
27	AFŞİN	TÜRKSEVİ N	632	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	45,826	SULU	YOK	VAR
28	AFŞİN	YAZIDERE	278	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	21,923	SULU	YOK	VAR
29	AFŞİN	YAZIKÖY	88	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	6,506	SULU	YOK	VAR
30	AFŞİN	ARMUTAL AN	184	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,214	SULU	YOK	VAR
31	AFŞİN	BERÇENEK	141	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	11,951	SULU	YOK	VAR
32	AFŞİN	BÜĞET	231	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	17,892	SULU	YOK	VAR
33	AFŞİN	ÇOMUDÜZ	323	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	16,336	SULU	YOK	VAR
34	AFŞİN	DOKUZTAY	178	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	12,800	SULU	YOK	VAR
35	AFŞİN	HATİCEPIN ARI	102	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	7,143	SULU	YOK	VAR
36	AFŞİN	İNCİ	103	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,486	SULU	YOK	VAR
37	AFŞİN	İNCİRLİ	243	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,892	SULU	YOK	VAR
38	AFŞİN	KANGAL	194	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,366	SULU	YOK	VAR
39	AFŞİN	KAŞANLI	562	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	41,866	SULU	YOK	VAR
40	AFŞİN	KOÇOVASI	424	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,510	SULU	YOK	VAR
41	AFŞİN	OĞLAKKAY A	71	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,648	SULU	YOK	VAR
42	AFŞİN	ÖRENLI	94	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,930	SULU	YOK	VAR
43	AFŞİN	SÖĞÜTDE RE	57	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,819	SULU	YOK	VAR
44	AFŞİN	TATLAR	757	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	60,535	SULU	YOK	VAR
45	AFŞİN	TOPAKTAŞ	228	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,861	SULU	YOK	VAR
46	AFŞİN	YAZIBELEN	842	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	49,503	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇMESUYU NUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAM A SU MİKTARI (M³/YIL)	İÇMESUYU DURUMU (SULU/YET ERSİZ/SUS UZ)	İÇMESUYU ARITMA TESİS DURUMU	KLORLAM A
1	ANDIRIN	AKÇAKOY UNLU	579	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	27,368	SULU	YOK	VAR
2	ANDIRIN	AKGÜMÜŞ	411	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	26,802	SULU	YOK	VAR
3	ANDIRIN	ALAMEŞE	470	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,750	SULU	YOK	VAR
4	ANDIRIN	ALANLI	401	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,324	SULU	YOK	VAR
5	ANDIRIN	ALINOLUK	380	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,083	SULU	YOK	VAR
6	ANDIRIN	ALTINYAYLA	822	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	61,525	SULU	YOK	VAR
7	ANDIRIN	ANACIK	456	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	18,882	SULU	YOK	VAR
8	ANDIRIN	ARIKLAR	642	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	39,390	SULU	YOK	VAR
9	ANDIRIN	BAŞDOĞAN	671	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	35,147	SULU	YOK	VAR
10	ANDIRIN	BEKTAŞLI	309	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,294	SULU	YOK	VAR
11	ANDIRIN	BEŞBUCAK	910	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,600	SULU	YOK	VAR
12	ANDIRIN	BOĞAZÖREN	420	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,951	SULU	YOK	YOK
13	ANDIRIN	BOSTANLI	239	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,082	SULU	YOK	YOK
14	ANDIRIN	BOYNUYOĞUNLU	211	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,032	SULU	YOK	VAR
15	ANDIRIN	BOZTOPRAKLI	958	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	40,380	SULU	YOK	VAR
16	ANDIRIN	BULGURKAYA	650	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,821	SULU	YOK	VAR
17	ANDIRIN	CAMUZLUK	394	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,103	SULU	YOK	YOK
18	ANDIRIN	ÇİÇEKLİ	605	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,862	SULU	YOK	VAR
19	ANDIRIN	ÇUHADARLI	325	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,476	SULU	YOK	VAR
20	ANDIRIN	DARIOVASI	833	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,356	SULU	YOK	VAR
21	ANDIRIN	EFİRAĞIZLI	747	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	29,702	SULU	YOK	VAR
22	ANDIRIN	EMİRLER	326	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,134	SULU	YOK	VAR
23	ANDIRIN	ERENLER	265	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,739	SULU	YOK	VAR
24	ANDIRIN	GÖKAHMETLİ	238	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,970	SULU	YOK	VAR
25	ANDIRIN	GÖKÇELİ	398	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,459	SULU	YOK	VAR
26	ANDIRIN	GÖKGEDİK	527	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	12,447	SULU	YOK	VAR
27	ANDIRIN	HACİVELİUŞAĞI	411	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,466	SULU	YOK	VAR
28	ANDIRIN	KABAAĞAÇ	427	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,507	SULU	YOK	VAR
29	ANDIRIN	KABAKLAR	199	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,134	SULU	YOK	VAR
30	ANDIRIN	KALEBOYNU	266	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,609	SULU	YOK	VAR
31	ANDIRIN	KARAPINAR	226	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,203	SULU	YOK	VAR
32	ANDIRIN	KARGAÇAYIRI	323	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	19,236	SULU	YOK	VAR

33	ANDIRIN	KIYIKÇI	249	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,224	SULU	YOK	VAR
34	ANDIRIN	KIZIK	773	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,711	SULU	YOK	VAR
35	ANDIRIN	KÖKLÜ	455	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,933	SULU	YOK	VAR
36	ANDIRIN	KÖLELİ	192	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	1,697	SULU	YOK	YOK
37	ANDIRIN	KUMARLI	645	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	22,135	SULU	YOK	YOK
38	ANDIRIN	KUZGUN	501	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,428	SULU	YOK	VAR
39	ANDIRIN	SUMAKLI	606	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	16,548	SULU	YOK	VAR
40	ANDIRIN	TORLAR	775	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	28,924	SULU	YOK	VAR
41	ANDIRIN	TORUN	551	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	42,643	SULU	YOK	VAR
42	ANDIRIN	YENİKÖY	317	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,367	SULU	YOK	VAR
43	ANDIRIN	YEŞİLYURT	468	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	24,398	SULU	YOK	YOK
44	ANDIRIN	AKİFİYE	395	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	28,924	SULU	YOK	VAR
45	ANDIRIN	ALTINBOĞ A	211	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,346	SULU	YOK	VAR
46	ANDIRIN	CAMBAZ	692	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,397	SULU	YOK	VAR
47	ANDIRIN	ÇİĞŞAR	140	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,840	SULU	YOK	VAR
48	ANDIRIN	ÇOKAK	441	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	32,389	SULU	YOK	VAR
49	ANDIRIN	ORHANİYE	405	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,791	SULU	YOK	VAR
50	ANDIRIN	OSMANCI K	292	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,799	SULU	YOK	VAR
51	ANDIRIN	RİFATİYE	535	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,002	SULU	YOK	VAR
52	ANDIRIN	YEŞİLTEPE	236	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	16,407	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇME SUYUNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAMA SU MİKTARI (M ³ /YIL)	İÇMESUY U DURUMU (SULU/YE TERSİZ/SU SUZ)	İÇMESUY U ARITMA TESİS DURUMU	KLOR LAMA
1	DULKADİR OĞLU	ABBASLAR	580	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	32,177	SULU	YOK	VAR
2	DULKADİR OĞLU	AKYAR	183	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,568	SULU	YOK	VAR
3	DULKADİR OĞLU	ALİBEYÜŞ AĞI	484	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	35,925	SULU	YOK	VAR
4	DULKADİR OĞLU	ASLANBEY	243	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	16,619	SULU	YOK	VAR
5	DULKADİR OĞLU	AYAKLICA OLUK	1073	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	56,363	SULU	YOK	VAR
6	DULKADİR OĞLU	BEŞENLİ	795	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	46,957	SULU	YOK	VAR
7	DULKADİR OĞLU	BULANIK	940	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	59,687	SULU	YOK	VAR
8	DULKADİR OĞLU	ÇINARLI	328	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	16,973	SULU	YOK	VAR
9	DULKADİR OĞLU	ÇİĞLİ	556	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	39,532	SULU	YOK	VAR
10	DULKADİR OĞLU	ÇOKYAŞAR	763	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	21,357	SULU	YOK	VAR
11	DULKADİR OĞLU	DEMİRCİL ER	167	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	12,942	SULU	YOK	VAR

12	DULKADİR OĞLU	DENİZLİ	171	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	14,639	SULU	YOK	VAR
13	DULKADİR OĞLU	DEREKÖY	1208	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	49,008	SULU	YOK	VAR
14	DULKADİR OĞLU	DERELİ	1169	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	75,669	SULU	YOK	VAR
15	DULKADİR OĞLU	DOĞANLI KARAHAS AN	484	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,568	SULU	YOK	VAR
16	DULKADİR OĞLU	EKBEROĞLU	84	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,203	SULU	YOK	VAR
17	DULKADİR OĞLU	ELMALAR	4355	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	241,929	SULU	YOK	VAR
18	DULKADİR OĞLU	ESKİNARLI	419	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	23,054	SULU	YOK	VAR
19	DULKADİR OĞLU	GAFFARLI	586	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	36,986	SULU	YOK	VAR
20	DULKADİR OĞLU	GÖLLÜ	648	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	42,856	SULU	YOK	VAR
21	DULKADİR OĞLU	GÜZELYURT	1783	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	66,617	SULU	YOK	VAR
22	DULKADİR OĞLU	HALKAÇAYIRI	144	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	11,386	SULU	YOK	VAR
23	DULKADİR OĞLU	KAPIÇAM	443	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	24,327	SULU	YOK	VAR
24	DULKADİR OĞLU	KARTAL	351	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,247	SULU	YOK	VAR
25	DULKADİR OĞLU	KAZANLIPI NAR	275	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,428	SULU	YOK	VAR
26	DULKADİR OĞLU	KOCALAR	209	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,416	SULU	YOK	VAR
27	DULKADİR OĞLU	KOZLUDEE	264	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,568	SULU	YOK	VAR
28	DULKADİR OĞLU	KUZUCAK	353	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	22,489	SULU	YOK	VAR
29	DULKADİR OĞLU	KÜÇÜKNACAR	994	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	26,802	SULU	YOK	VAR
30	DULKADİR OĞLU	KÜPELİKİZ	418	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	29,207	SULU	YOK	VAR
31	DULKADİR OĞLU	MAKSUTU ŞAĞI	327	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	25,459	SULU	YOK	VAR
32	DULKADİR OĞLU	NEVRUZLU	140	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	11,386	SULU	YOK	VAR
33	DULKADİR OĞLU	OSMANBEY	735	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	53,251	SULU	YOK	VAR
34	DULKADİR OĞLU	ÖKSÜZLÜ	268	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	17,043	SULU	YOK	VAR
35	DULKADİR OĞLU	PEYNİRDE RE	645	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	36,279	SULU	YOK	VAR
36	DULKADİR OĞLU	SARIKAYA	382	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,651	SULU	YOK	VAR
37	DULKADİR OĞLU	SEYRANTEPE	175	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	13,790	SULU	YOK	VAR
38	DULKADİR OĞLU	SİVRİCEHÜYÜK	326	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	9,688	SULU	YOK	VAR
39	DULKADİR OĞLU	SÖĞÜTLÜ	185	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,790	SULU	YOK	VAR
40	DULKADİR OĞLU	ŞEREFOĞLU	1294	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	65,415	SULU	YOK	VAR
41	DULKADİR OĞLU	TEVEKKEİ	490	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	30,904	SULU	YOK	VAR
42	DULKADİR OĞLU	ULUTAŞ	463	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,114	SULU	YOK	VAR
43	DULKADİR OĞLU	YENİYURT	262	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	18,528	SULU	YOK	VAR
44	DULKADİR OĞLU	YUSUFHACILI	691	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	39,320	SULU	YOK	VAR
45	DULKADİR OĞLU	AĞABEYLİ	485	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,438	SULU	YOK	VAR

46	DULKADİR OĞLU	BAHÇELİ	200	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	2,334	SULU	YOK	VAR
47	DULKADİR OĞLU	BAŞDERVİ ŞLİ	1162	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	45,048	SULU	YOK	VAR
48	DULKADİR OĞLU	BOYALI	363	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,123	SULU	YOK	VAR
49	DULKADİR OĞLU	BUDAKLI	751	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,335	SULU	YOK	VAR
50	DULKADİR OĞLU	ÇATMAYA YLA	932	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	32,601	SULU	YOK	VAR
51	DULKADİR OĞLU	ÇOBANLI	462	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,635	YETERSİZ	YOK	VAR
52	DULKADİR OĞLU	HACİEYÜP LÜ	224	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,587	SULU	YOK	VAR
53	DULKADİR OĞLU	KABASAKA L	152	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,809	SULU	YOK	VAR
54	DULKADİR OĞLU	KARAMAN LI	104	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,216	SULU	YOK	VAR
55	DULKADİR OĞLU	KEMALLI	727	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	42,714	SULU	YOK	VAR
56	DULKADİR OĞLU	KILAĞLI	388	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,062	SULU	YOK	VAR
57	DULKADİR OĞLU	YENİPINA R	154	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,971	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇMESUY UNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAM A SU MİKTARI (M ³ /YIL)	İÇMESUY U DURUMU (SULU/YE TERSİZ/SU SUZ)	İÇMESUY U ARITMA TESİS DURUMU	KLOR LAMA
1	EKİNÖZÜ	AKPINAR	131	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,840	SULU	YOK	VAR
2	EKİNÖZÜ	ALIŞAR	705	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,435	SULU	YOK	VAR
3	EKİNÖZÜ	ALTINYAP RAK	294	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,365	SULU	YOK	VAR
4	EKİNÖZÜ	AMBAR	315	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,992	SULU	YOK	VAR
5	EKİNÖZÜ	ATAKÖY	445	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,922	SULU	YOK	VAR
6	EKİNÖZÜ	ÇİFTLİKKA LE	507	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	4,455	SULU	YOK	VAR
7	EKİNÖZÜ	ÇİFTLİKKÖ Y	401	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	26,025	SULU	YOK	VAR
8	EKİNÖZÜ	DEMİRLİK	370	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,991	SULU	YOK	VAR
9	EKİNÖZÜ	GAZİLER	369	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,722	SULU	YOK	VAR
10	EKİNÖZÜ	GÖZPINAR	176	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,143	SULU	YOK	VAR
11	EKİNÖZÜ	KABAKTEP E	761	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	28,995	SULU	YOK	VAR
12	EKİNÖZÜ	KANDİLKÖ Y	557	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	3,607	SULU	YOK	VAR
13	EKİNÖZÜ	KÜRTÜL	647	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,799	SULU	YOK	VAR
14	EKİNÖZÜ	ORTAÖRE N	654	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	24,469	SULU	YOK	VAR
15	EKİNÖZÜ	SOYSALLI	1,136	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	26,520	SULU	YOK	VAR
16	EKİNÖZÜ	TÜRKMEN LER	494	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,285	SULU	YOK	VAR
17	EKİNÖZÜ	YENİKÖY	220	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,243	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇMESUY UNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAM A SU MİKTARI (M³/YIL)	İÇMESUY U DURUMU (SULU/YE TERSİZ/SU SUZ)	İÇMESUY U ARITMA TESİS DURUMU	KLORLAM A
1	ELBİSTAN	AĞLICA	250	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	17,892	SULU	YOK	VAR
2	ELBİSTAN	AKARCA	89	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,496	SULU	YOK	VAR
3	ELBİSTAN	AKÖREN	623	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	46,887	SULU	YOK	VAR
4	ELBİSTAN	ALEMBEY	867	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	63,435	SULU	YOK	VAR
5	ELBİSTAN	ALKAYAO ĞLU	34	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,263	SULU	YOK	VAR
6	ELBİSTAN	BALIKÇIL	397	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	31,823	SULU	YOK	VAR
7	ELBİSTAN	BEŞTEPE	69	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,819	SULU	YOK	VAR
8	ELBİSTAN	BEYYURD U	134	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,072	SULU	YOK	VAR
9	ELBİSTAN	ÇALIŞ	608	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	35,077	SULU	YOK	VAR
10	ELBİSTAN	ÇATOVA	1,672	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	121,424	SULU	YOK	VAR
11	ELBİSTAN	ÇITLIK	96	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,546	SULU	YOK	VAR
12	ELBİSTAN	ÇİÇEKKÖY	3,022	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	203,670	SULU	YOK	VAR
13	ELBİSTAN	ELDELEK	360	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	26,520	SULU	YOK	VAR
14	ELBİSTAN	ELMALI	51	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,536	SULU	YOK	VAR
15	ELBİSTAN	EVCİHÖYÜ K	340	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,742	SULU	YOK	VAR
16	ELBİSTAN	FAKIOĞLU	95	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,789	SULU	YOK	VAR
17	ELBİSTAN	GÖKÇEK	284	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,417	SULU	YOK	VAR
18	ELBİSTAN	GÜBLÜCE	147	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,749	SULU	YOK	VAR
19	ELBİSTAN	GÜMÜŞD ÖVEN	118	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,355	SULU	YOK	VAR
20	ELBİSTAN	GÜNDERE	338	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	26,944	SULU	YOK	VAR
21	ELBİSTAN	GÜVERCİN LİK	458	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	35,642	SULU	YOK	VAR
22	ELBİSTAN	HACIHASA NLI	136	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,940	SULU	YOK	VAR
23	ELBİSTAN	HASANKE NDİ	452	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	30,975	SULU	YOK	VAR
24	ELBİSTAN	HORHOR	40	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,899	SULU	YOK	VAR
25	ELBİSTAN	İKİZPINAR	245	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	12,659	SULU	YOK	VAR
26	ELBİSTAN	İNCECİK	364	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,499	SULU	YOK	VAR
27	ELBİSTAN	KALAYCIK	115	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,243	SULU	YOK	VAR
28	ELBİSTAN	KALEALTİ	927	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	68,809	SULU	YOK	VAR
29	ELBİSTAN	KANGAL	149	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	4,243	SULU	YOK	VAR
30	ELBİSTAN	KARAHÖY ÜK	755	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	39,885	SULU	YOK	VAR
31	ELBİSTAN	KARAMAĞ RA	346	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	30,904	SULU	YOK	VAR

32	ELBİSTAN	KAVAKTEP E	126	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,688	SULU	YOK	VAR
33	ELBİSTAN	KAYAGEÇİ T	106	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,406	SULU	YOK	VAR
34	ELBİSTAN	KEÇEMAĞ RA	192	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	15,770	SULU	YOK	VAR
35	ELBİSTAN	KIŞLAKÖY	406	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	19,236	SULU	YOK	VAR
36	ELBİSTAN	KÖRÜCEK	60	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,597	SULU	YOK	VAR
37	ELBİSTAN	KÖŞKKÖY	67	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,233	SULU	YOK	VAR
38	ELBİSTAN	KÜÇÜKYA PALAK	346	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,510	SULU	YOK	VAR
39	ELBİSTAN	OVACIK	203	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,597	SULU	YOK	VAR
40	ELBİSTAN	ÖZCANLI	73	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	4,314	SULU	YOK	VAR
41	ELBİSTAN	SARIYATA K	77	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	5,304	SULU	YOK	VAR
42	ELBİSTAN	TAŞBURU N	895	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	66,546	SULU	YOK	VAR
43	ELBİSTAN	TÜRKÖRE N	565	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	41,724	SULU	YOK	VAR
44	ELBİSTAN	UNCULAR	406	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,860	SULU	YOK	VAR
45	ELBİSTAN	UZUNPIN AR	22	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,617	SULU	YOK	VAR
46	ELBİSTAN	YALINTAŞ	130	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	7,779	SULU	YOK	VAR
47	ELBİSTAN	YAPILI	29	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,546	SULU	YOK	VAR
48	ELBİSTAN	YAPRAKLI	1,356	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	92,783	SULU	YOK	VAR
49	ELBİSTAN	AKSAKAL	57	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,819	SULU	YOK	VAR
50	ELBİSTAN	ARMUTAL AN	88	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,587	SULU	YOK	VAR
51	ELBİSTAN	ATMALIKA ŞANLI	197	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,184	SULU	YOK	VAR
52	ELBİSTAN	DERVİŞÇİ MLİ	26	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,546	SULU	YOK	VAR
53	ELBİSTAN	GÜCÜK	246	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	16,124	SULU	YOK	VAR
54	ELBİSTAN	GÜNALTI	47	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	2,546	SULU	YOK	VAR
55	ELBİSTAN	HASANALİ Lİ	89	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,536	SULU	YOK	VAR
56	ELBİSTAN	KANTARM A	75	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,092	SULU	YOK	VAR
57	ELBİSTAN	KARAHAS AN UŞAĞI	734	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	45,614	SULU	YOK	VAR
58	ELBİSTAN	KÖSEYAHY A	75	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,223	SULU	YOK	VAR
59	ELBİSTAN	ÖZBEK	35	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	2,687	SULU	YOK	VAR
60	ELBİSTAN	SEVDİLLİ	406	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,296	SULU	YOK	VAR
61	ELBİSTAN	SÜNNETK ÖY	28	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	1,697	SULU	YOK	YOK
62	ELBİSTAN	TAPKIRAN	179	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,861	SULU	YOK	VAR
63	ELBİSTAN	TAPKIRAN KALE	262	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	17,326	SULU	YOK	VAR
64	ELBİSTAN	TEPEBAŞI	4,821	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,162	SULU	YOK	VAR
65	ELBİSTAN	TOPALLI	84	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,465	SULU	YOK	VAR

66	ELBİSTAN	TOPRAKHİ SAR	90	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	5,658	SULU	YOK	VAR
67	ELBİSTAN	YALAKKÖY	45	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	1,202	SULU	YOK	VAR
68	ELBİSTAN	YAPILIPIN AR	22	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	1,485	SULU	YOK	VAR
69	ELBİSTAN	YOĞUNSÖĞÜT	124	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,082	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇME SUYUNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAMA SU MİKTARI (M ³ /YIL)	İÇMESUYU DURUMU (SULU/YETERSİZ/ SUSUZ)
1	GÖKSUN	ACIELMA	95	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,233	SULU
2	GÖKSUN	AHMETCİK	102	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,425	SULU
3	GÖKSUN	ALIÇLIBUCAK	171	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,930	SULU
4	GÖKSUN	ALTİNOVA	61	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,385	SULU
5	GÖKSUN	ASLANBEY	366	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,852	SULU
6	GÖKSUN	ÇİFTLİĞİ BÜYÜKÇAMU RLU	164	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	12,517	SULU
7	GÖKSUN	ÇAMDERE	154	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,113	SULU
8	GÖKSUN	DOĞANKONA K	95	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	5,728	SULU
9	GÖKSUN	ELMALI	51	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,536	SULU
10	GÖKSUN	ESENKÖY	182	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	74,538	SULU
11	GÖKSUN	FINDIKLIK KOYA K	574	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	35,925	SULU
12	GÖKSUN	GÖLPINAR	141	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,820	SULU
13	GÖKSUN	GÖYNÜK	96	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	7,284	SULU
14	GÖKSUN	HACIKODAL	478	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	36,279	SULU
15	GÖKSUN	HACIÖMER	221	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,205	SULU
16	GÖKSUN	HOĞTAŞ	138	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,172	SULU
17	GÖKSUN	KALEBOYNU	719	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	42,785	SULU
18	GÖKSUN	KALEKÖY	222	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,385	SULU
19	GÖKSUN	KARAAHMET	87	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,940	SULU
20	GÖKSUN	KAVŞUT	709	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	42,502	SULU
21	GÖKSUN	KAZANDERE	618	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	45,260	SULU
22	GÖKSUN	KEKLİKOLUK	201	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,466	SULU
23	GÖKSUN	KINIKKOZ	449	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	19,377	SULU
24	GÖKSUN	KIZILÖZ	195	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	13,649	SULU
25	GÖKSUN	KİREÇKÖY	91	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,365	SULU
26	GÖKSUN	KÖMÜRKÖY	374	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,791	SULU
27	GÖKSUN	KÜÇÜKÇAMU RLU	401	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,861	SULU
28	GÖKSUN	MAHMMUTBEY	119	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,345	SULU
29	GÖKSUN	MEHMETBEY	168	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,749	SULU
30	GÖKSUN	MÜRSEL	203	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,063	SULU
31	GÖKSUN	ORTATEPE	203	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	12,659	SULU
32	GÖKSUN	PAYAMBURN U	110	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,870	SULU
33	GÖKSUN	SARAYCIK	99	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,658	SULU
34	GÖKSUN	SIRMALI	54	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,172	SULU
35	GÖKSUN	SOĞUKPINAR (Kozcagız)	120	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,901	SULU
36	GÖKSUN	TAHİRBEY	138	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,416	SULU
37	GÖKSUN	TEMURAĞA	266	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	15,841	SULU
38	GÖKSUN	YAĞMURLU	160	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,193	SULU
39	GÖKSUN	YENİYAPAN	414	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,510	SULU
40	GÖKSUN	YEŞİLKÖY	145	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,901	SULU
41	GÖKSUN	YİRİCEK	293	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,861	SULU
42	GÖKSUN	YOĞUNOLUK	52	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,192	SULU
43	GÖKSUN	FINDIK	545	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,742	SULU
44	GÖKSUN	GÜCÜKSU	350	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	19,731	SULU
45	GÖKSUN	KAMIŞCIK	247	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	16,053	SULU
46	GÖKSUN	KARADUT	1616	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	36,562	SULU
47	GÖKSUN	KARAÖMER	474	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,600	SULU

48	GÖKSUN	KEMALPAŞA	105	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,759	SULU
49	GÖKSUN	KORKMAZ	572	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	38,259	SULU
50	GÖKSUN	TOMBAK	2279	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	138,892	SULU

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇME SUYUNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAM A SU MİKTARI (M³/YIL)	İÇMESUY U DURUMU (SULU/YE TERSİZ/SU SUZ)	İÇMESUY U ARITMA TESİS DURUMU	KLOR LAMA
1	ONİKİŞUB AT	ALTINOVA	1816	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	76,588	SULU	YOK	VAR
2	ONİKİŞUB AT	AVŞAR	232	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	12,447	SULU	YOK	VAR
3	ONİKİŞUB AT	BULUTOĞ LU	1042	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	44,836	SULU	YOK	VAR
4	ONİKİŞUB AT	BÜYÜKSİR	666	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	22,135	SULU	YOK	VAR
5	ONİKİŞUB AT	CÜCELİ	824	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	58,414	SULU	YOK	VAR
6	ONİKİŞUB AT	ÇAĞIRGA N	679	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,991	SULU	YOK	VAR
7	ONİKİŞUB AT	ÇAĞLAYA N	687	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	36,491	SULU	YOK	VAR
8	ONİKİŞUB AT	ÇAKIRLAR(FATİHLER)	130	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,911	SULU	YOK	VAR
9	ONİKİŞUB AT	ÇEVREPIN ARI	701	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	48,301	SULU	YOK	VAR
10	ONİKİŞUB AT	ÇOKRAN	316	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,162	SULU	YOK	VAR
11	ONİKİŞUB AT	ÇUKURHİS AR	1183	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	76,871	SULU	YOK	VAR
12	ONİKİŞUB AT	DADAĞLI	2468	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,527	SULU	YOK	VAR
13	ONİKİŞUB AT	DEREBOĞ AZI	1817	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	79,700	SULU	YOK	VAR
14	ONİKİŞUB AT	DÖNGEL	1164	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	65,273	SULU	YOK	VAR
15	ONİKİŞUB AT	GÖLPINAR	362	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	11,244	SULU	YOK	VAR
16	ONİKİŞUB AT	HACIAĞAL AR	749	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	51,766	SULU	YOK	VAR
17	ONİKİŞUB AT	HACILAR	1473	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	52,615	SULU	YOK	VAR
18	ONİKİŞUB AT	HACIMUS TAFI	2598	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	71,638	SULU	YOK	VAR
19	ONİKİŞUB AT	HARTLAP	1552	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	109,897	SULU	YOK	VAR
20	ONİKİŞUB AT	İSMAİLLİ	591	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	33,379	SULU	YOK	VAR
21	ONİKİŞUB AT	KALEKAYA	433	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,497	SULU	YOK	VAR
22	ONİKİŞUB AT	KAYNAR	854	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,388	SULU	YOK	VAR
23	ONİKİŞUB AT	KIZILDAML AR	328	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	24,186	SULU	YOK	VAR
24	ONİKİŞUB AT	KIZILSEKİ	729	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	54,524	SULU	YOK	VAR
25	ONİKİŞUB AT	KÖSELİ	1047	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	24,398	SULU	YOK	VAR
26	ONİKİŞUB AT	KUMARLI	713	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,216	SULU	YOK	VAR
27	ONİKİŞUB AT	KURTLAR	1116	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	76,235	SULU	YOK	VAR
28	ONİKİŞUB AT	KURUCAO VA	949	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	30,197	SULU	YOK	VAR
29	ONİKİŞUB AT	KÜÇÜKSİR	544	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	13,292	YETERSİZ	YOK	VAR

30	ONİKİŞUB AT	KÜMPERLİ	1215	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	89,884	SULU	YOK	VAR
31	ONİKİŞUB AT	MAKSUTL U	531	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,346	SULU	YOK	VAR
32	ONİKİŞUB AT	MİMARSI NAN	387	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,297	SULU	YOK	VAR
33	ONİKİŞUB AT	ORHANGA Zİ	4117	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	39,956	SULU	YOK	VAR
34	ONİKİŞUB AT	ÖŞLÜ	290	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	21,145	SULU	YOK	VAR
35	ONİKİŞUB AT	ÖZTÜRK	407	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	29,631	SULU	YOK	VAR
36	ONİKİŞUB AT	SADIKLI	675	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	30,197	SULU	YOK	VAR
37	ONİKİŞUB AT	SARIÇUKU R	583	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	29,702	SULU	YOK	VAR
38	ONİKİŞUB AT	SELİMİYE	1438	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	55,656	SULU	YOK	VAR
39	ONİKİŞUB AT	SUÇATI	1001	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	46,038	SULU	YOK	VAR
40	ONİKİŞUB AT	ZEYTİNDE RE	826	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	56,292	SULU	YOK	VAR
41	ONİKİŞUB AT	AVCILAR	348	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	23,054	SULU	YOK	VAR
42	ONİKİŞUB AT	BEŞEN	966	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	12,942	SULU	YOK	YOK
43	ONİKİŞUB AT	ÇAKIRDER E	252	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	3,819	SULU	YOK	YOK
44	ONİKİŞUB AT	ÇAMLİBEL	462	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,105	SULU	YOK	VAR
45	ONİKİŞUB AT	ÇAMLICA	161	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,223	SULU	YOK	VAR
46	ONİKİŞUB AT	HACIBUDA K	630	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	1,839	SULU	YOK	YOK
47	ONİKİŞUB AT	HACİİBRA HİMUŞAĞI	792	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	54,807	SULU	YOK	VAR
48	ONİKİŞUB AT	HACININO ĞLU	505	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	15,841	SULU	YOK	VAR
49	ONİKİŞUB AT	KAPIKAYA	341	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,708	SULU	YOK	VAR
50	ONİKİŞUB AT	KERTMEN	586	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	6,551	YETERSİZ	YOK	VAR
51	ONİKİŞUB AT	KOZCAĞIZ	343	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	28,500	SULU	YOK	VAR
52	ONİKİŞUB AT	PAYAMLI	434	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,154	SULU	YOK	VAR
53	ONİKİŞUB AT	SARIGÜZE L (Kozdere)	914	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	25,247	SULU	YOK	VAR
54	ONİKİŞUB AT	SÜLEYMA NLI	652	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	35,077	SULU	YOK	VAR
55	ONİKİŞUB AT	AYŞEPINA R	244	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,254	SULU	YOK	VAR
56	ONİKİŞUB AT	ÇINARPIN AR	396	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,456	SULU	YOK	VAR
57	ONİKİŞUB AT	DEMREK	299	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	16,336	SULU	YOK	VAR
58	ONİKİŞUB AT	KERİMLİ	122	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	424	SULU	YOK	VAR
59	ONİKİŞUB AT	KISIKLI	159	ÇEŞMELİ	KAYNAK SUYU	1,704	YETERSİZ	YOK	YOK
60	ONİKİŞUB AT	MURATLI	383	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	19,377	SULU	YOK	VAR
61	ONİKİŞUB AT	RAHMACIL AR	54	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,455	SULU	YOK	VAR
62	ONİKİŞUB AT	REYHANLI	69	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	5,728	SULU	YOK	VAR
63	ONİKİŞUB AT	SARIMOLL ALI	241	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	4,526	SULU	YOK	VAR

64	ONİKİŞUB AT	SAYGILI	454	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,476	SULU	YOK	VAR
65	ONİKİŞUB AT	SULUYAYL A	576	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,648	SULU	YOK	VAR
66	ONİKİŞUB AT	TOPÇALI	761	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,992	SULU	YOK	VAR
67	ONİKİŞUB AT	YAYLAÜST Ü	406	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	13,649	SULU	YOK	VAR
68	ONİKİŞUB AT	YENİDEMİ R	762	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,527	SULU	YOK	VAR
69	ONİKİŞUB AT	YENİKÖY	455	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,497	SULU	YOK	VAR
70	ONİKİŞUB AT	YENİYAPA N	388	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	28,500	SULU	YOK	VAR
71	ONİKİŞUB AT	YOLYANI	471	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	31,894	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇMESUY UNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAM A SU MİKTARI (M³/YIL)	İÇMESUY U DURUMU (SULU/YE TERSİZ/SU SUZ)	İÇMESUY U ARITMA TESİS DURUMU	KLOR LAMA
1	NURHAK	AĞÇAŞAR	240	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,577	SULU	YOK	VAR
2	NURHAK	BIÇIM	240	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	18,458	SULU	YOK	VAR
3	NURHAK	GÜRSEL	0			0			YOK
4	NURHAK	UMUTLU	39	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,687	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇMESUY UNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAM A SU MİKTARI (M³/YIL)	İÇMESUY U DURUMU (SULU/YE TERSİZ/S USUZ)	İÇMESUY U ARITMA TESİS DURUMU	KLOR LAMA
1	TÜRKOĞL U	AKÇALI	679	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	46,674	SULU	YOK	VAR
2	TÜRKOĞL U	AVŞARLI	988	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	70,931	SULU	YOK	VAR
3	TÜRKOĞL U	AYDINKAV AK	702	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	48,301	SULU	YOK	VAR
4	TÜRKOĞL U	BAYRAMG AZİ	190	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,345	SULU	YOK	VAR
5	TÜRKOĞL U	BÜYÜKİM ALİ	1993	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	143,913	SULU	YOK	VAR
6	TÜRKOĞL U	CECELİ	1615	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	107,775	SULU	YOK	VAR
7	TÜRKOĞL U	CENNETPİ NARI	238	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	10,891	SULU	YOK	VAR
8	TÜRKOĞL U	ÇAKALLIÇ ULLU	598	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	36,632	SULU	YOK	VAR
9	TÜRKOĞL U	ÇAKALLIH ASANAĞA	1094	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	76,518	SULU	YOK	VAR
10	TÜRKOĞL U	ÇAKIROĞL U	592	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	41,370	SULU	YOK	VAR
11	TÜRKOĞL U	ÇOBANTE PE	419	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	27,297	SULU	YOK	VAR
12	TÜRKOĞL U	DEDELER	965	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	70,648	SULU	YOK	VAR
13	TÜRKOĞL U	DOLUCA	2054	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	140,235	SULU	YOK	VAR

14	TÜRKOĞLU	GÖLLÜHÜYÜK	462	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	9,547	SULU	YOK	VAR
15	TÜRKOĞLU	HACİBEBEK	764	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	56,080	SULU	YOK	VAR
16	TÜRKOĞLU	HOPURLU	1584	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	103,532	SULU	YOK	VAR
17	TÜRKOĞLU	KADIOĞLU ÇİFT.	742	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	51,413	SULU	YOK	VAR
18	TÜRKOĞLU	KALEDİBİ	243	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,497	SULU	YOK	VAR
19	TÜRKOĞLU	KELİBİŞLER	163	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	12,305	SULU	YOK	VAR
20	TÜRKOĞLU	KIRMAKAYA	1676	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	115,908	SULU	YOK	VAR
21	TÜRKOĞLU	KIZILENİŞ	448	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	30,197	SULU	YOK	VAR
22	TÜRKOĞLU	KUMÇATI	114	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,628	SULU	YOK	VAR
23	TÜRKOĞLU	KUYUMCULAR	275	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,274	SULU	YOK	VAR
24	TÜRKOĞLU	KÜÇÜKİM ALI	1047	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	60,323	SULU	YOK	VAR
25	TÜRKOĞLU	MİNEHÜYÜK	664	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	51,483	SULU	YOK	VAR
26	TÜRKOĞLU	ÖNSENHOPURU	804	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	57,070	SULU	YOK	VAR
27	TÜRKOĞLU	ÖZBEK	213	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	10,254	SULU	YOK	VAR
28	TÜRKOĞLU	PINARHÜYÜK	183	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	14,144	SULU	YOK	YOK
29	TÜRKOĞLU	TAHTALID EDELER	269	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	9,264	SULU	YOK	VAR
30	TÜRKOĞLU	UZUNSÖĞÜT	1945	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	136,982	SULU	YOK	VAR
31	TÜRKOĞLU	YAVUZLAR	427	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	29,207	SULU	YOK	VAR
32	TÜRKOĞLU	YENİKÖY	299	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	21,357	SULU	YOK	VAR
33	TÜRKOĞLU	YENİPİNAR	407	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	29,065	SULU	YOK	VAR
34	TÜRKOĞLU	YEŞİLYURT	124	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,911	SULU	YOK	VAR
35	TÜRKOĞLU	YOLDERESİ	1224	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	85,287	SULU	YOK	VAR

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	NÜFUSU	NİTELİĞİ (ÇEŞMELİ/ ŞEBEKELİ)	İÇME SUYUNUN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAK	ÇEKİLEN ORTALAMA SU MİKTARI (M ³ /YIL)	İÇMESUYU DURUMU (SULU/YE TERSİZ/S USUZ)	İÇMESUYU ARITMA TESİS DURUMU	KLOR LAMA
1	PAZARCIK	AKÇALAR	210	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	14,427	SULU	YOK	VAR
2	PAZARCIK	ARMUTLU	234	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,174	SULU	YOK	VAR
3	PAZARCIK	AŞAĞIMÜLK	768	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	56,151	SULU	YOK	VAR
4	PAZARCIK	BÖLÜKÇAM	156	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	5,940	SULU	YOK	VAR
5	PAZARCIK	ÇAMLICA(Velolar)	112	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,617	SULU	YOK	VAR
6	PAZARCIK	ÇİÇEKALANI	101	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	9,335	SULU	YOK	VAR
7	PAZARCIK	DAMLATAŞ	332	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	23,903	SULU	YOK	VAR
8	PAZARCIK	EĞRİCE	933	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	64,566	SULU	YOK	VAR

9	PAZARCIK	GANİDAĞ KETİLER	287	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	19,448	SULU	YOK	VAR
10	PAZARCIK	GÖÇER	35	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,475	SULU	YOK	VAR
11	PAZARCIK	GÖYNÜK	377	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	24,752	SULU	YOK	VAR
12	PAZARCIK	HARMAN CIK	39	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,112	SULU	YOK	VAR
13	PAZARCIK	HASANKO CA	106	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	6,860	SULU	YOK	VAR
14	PAZARCIK	HÜRRİYET	774	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	17,326	SULU	YOK	VAR
15	PAZARCIK	İNCİRLİ	49	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,122	SULU	YOK	VAR
16	PAZARCIK	KARAAĞA Ç	324	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	12,164	SULU	YOK	VAR
17	PAZARCIK	KARAGÖL	1093	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	74,396	SULU	YOK	VAR
18	PAZARCIK	KELLEŞ	146	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	10,325	SULU	YOK	VAR
19	PAZARCIK	KIZKAPAN LI	580	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	12,447	SULU	YOK	VAR
20	PAZARCIK	KİZİRLİ	576	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,368	SULU	YOK	VAR
21	PAZARCIK	KUZKENT	233	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	16,195	SULU	YOK	VAR
22	PAZARCIK	MEMİŞKA HYA	252	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	20,084	SULU	YOK	VAR
23	PAZARCIK	MEZERE	709	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	51,059	SULU	YOK	VAR
24	PAZARCIK	PAYAMLIB AĞ	393	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	27,297	SULU	YOK	VAR
25	PAZARCIK	SADAKAL AR	429	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	11,032	SULU	YOK	VAR
26	PAZARCIK	SAKARKAY A	1067	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	67,607	SULU	YOK	VAR
27	PAZARCIK	SALMANIP AK	178	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	9,759	SULU	YOK	VAR
28	PAZARCIK	SARIL	503	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	37,198	SULU	YOK	VAR
29	PAZARCIK	SOKU	278	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	19,731	SULU	YOK	VAR
30	PAZARCIK	SULTANLA R	517	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	37,269	SULU	YOK	VAR
31	PAZARCIK	ŞAHİNTEP E	812	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	23,479	SULU	YOK	VAR
32	PAZARCIK	ŞALLIUŞA GI	353	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	24,469	SULU	YOK	VAR
33	PAZARCIK	TAŞDEMİR	507	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	35,854	SULU	YOK	VAR
34	PAZARCIK	TETIRLIK	1131	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	66,263	SULU	YOK	VAR
35	PAZARCIK	TİLKİLER	588	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	7,708	SULU	YOK	VAR
36	PAZARCIK	TURUNÇL U	72	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	3,819	SULU	YOK	VAR
37	PAZARCIK	UFACIKLI	1300	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	86,984	SULU	YOK	VAR
38	PAZARCIK	ULUBAHÇ E	663	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	49,362	SULU	YOK	VAR
39	PAZARCIK	YARBAŞI	19	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	1,132	SULU	YOK	VAR
40	PAZARCIK	YEŞİLKEN(Çöçenşiho)	117	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	8,840	SULU	YOK	VAR
41	PAZARCIK	YİĞİTLER	362	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	24,327	SULU	YOK	VAR
42	PAZARCIK	YOLBOYU	34	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	2,263	SULU	YOK	VAR

43	PAZARCIK	YUKARIHÖCÜKLÜ	850	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	23,832	SULU	YOK	VAR
44	PAZARCIK	YUKARIM ÜLK	463	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	34,511	SULU	YOK	VAR
45	PAZARCIK	AKÇAKOY UNLU	275	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	18,175	SULU	YOK	VAR
46	PAZARCIK	AKDEMİR	313	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	16,831	SULU	YOK	VAR
47	PAZARCIK	BEŞÇEŞME	972	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	70,577	SULU	YOK	VAR
48	PAZARCIK	ÇİÇEKKÖY	34	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	2,617	SULU	YOK	YOK
49	PAZARCIK	ÇİĞDEMT EPE	963	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	68,456	SULU	YOK	VAR
50	PAZARCIK	ÇÖÇELLİ	600	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	16,053	SULU	YOK	VAR
51	PAZARCIK	DEDEPAŞA	55	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	5,799	SULU	YOK	YOK
52	PAZARCIK	EĞLEN	126	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,769	SULU	YOK	VAR
53	PAZARCIK	EMİROĞLU	423	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	33,450	SULU	YOK	VAR
54	PAZARCIK	HANOBASI	90	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	5,940	SULU	YOK	VAR
55	PAZARCIK	İĞDELİ	566	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	23,903	SULU	YOK	VAR
56	PAZARCIK	KADINCIK	299	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	19,448	SULU	YOK	VAR
57	PAZARCIK	KARABİYİKLİ	282	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	22,913	SULU	YOK	VAR
58	PAZARCIK	KARAÇAY	107	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	8,274	SULU	YOK	VAR
59	PAZARCIK	KARAHÖYÜK	415	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	35,430	SULU	YOK	VAR
60	PAZARCIK	NEFSİDOĞANLI (KİRNİ)	451	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	18,740	SULU	YOK	VAR
61	PAZARCIK	OSMANDEDE	145	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	12,800	SULU	YOK	VAR
62	PAZARCIK	ÖRDEKDEDE	302	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	20,013	SULU	YOK	YOK
63	PAZARCIK	SALMANLI	356	ŞEBEKELİ	KAYNAK SUYU	24,964	SULU	YOK	VAR
64	PAZARCIK	SARIERİK	87	ŞEBEKELİ	KUYU SUYU	7,213	SULU	YOK	VAR

B.5.2. Sulama

İlimiz tarım arazilerinin büyük bir kısmında Salma sulama yöntemi ile sulama yapılmaktadır. Salma sulamayı takiben Yağmurlama ve Damla sulama yöntemleri kullanılmaktadır. Tarım arazisinin yaklaşık **226.544** hektarını işlenen kuru ve **132.456** hektarlık alanda ise sulu tarım yapılmaktadır.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

S.NO	İLÇESİ	KÖYÜ	TÜRÜ	TESCİL TARİHİ	ORTAK SAYISI	TAAHHÜT SERMAYE	ÖDENEN SERMAYE	FAALİYET KONUSU	GENEL KURUL TARİHİ
1.	AFŞİN	ÇOBANBEYLİ	3	11.04.90	305	30.500	31,5	SULAMA	19.06.2022
2.	AFŞİN	ALTUNELMA	3	21.01.97	36	15.000	15.000	SULAMA	25.06.2022

3.	AFŞİN	ARITAŞ	3	23.05.19	16	3.500	875	SULAMA	16.08.2021
4.	AFŞİN	SOĞUCAK	3	16.05.90	40	4.000	2.200	SULAMA	14.04.2019
5.	AFŞİN	ESENCE	3	24.11.17	15	15.000	7.000	SULAMA	16.07.2019
6.	ELBİSTAN	AKBAYIR	3	25.05.95	136	13.600	2.228	SULAMA	18.06.2022
7.	ELBİSTAN	ANBARCIK	3	12.01.90	28	2.800	35	SULAMA	02.07.2022
8.	ELBİSTAN	IZGIN	3	01.09.95	22	2.200	19	SULAMA	20.02.2022
9.	ELBİSTAN	BÜYÜKYAPALAK	3	27.01.14	173	27.200	27.200	SULAMA	26.06.2022
10.	TÜRKOĞLU	ŞEKEROBA	3	29.09.90	151	15.200	15.200	SULAMA	06.08.2023
11.	TÜRKOĞLU	KILILI	3	18.08.92	38	3.400	2.825	SULAMA	09.07.2023
12.	TÜRKOĞLU	YEŞİLYÖRE	3	12.03.18	97	122.303	39.455	SULAMA	16.07.2022
13.	TÜRKOĞLU	KIZILENİŞ	3	16.05.19	15	1.500	375	SULAMA	19.07.2022
14.	GÖKSUN	ÇARDAK	3	01.03.93	223	22.300	700	SULAMA	02.06.2022
15.	GÖKSUN	ERİCEK	3	27.01.15	81			SULAMA	30.11.2023
16.	GÖKSUN	DEĞİRMENDERE	3	09.05.16	17	1.700	1.700	SULAMA	03.09.2020
17.	ONİKİŞUBAT	YENİCEKALE	3	09.11.21	16	1.600	1.600	SULAMA	10.05.2022
18.	ONİKİŞUBAT	ÖNSEN	3	21.04.98	28	2.800	2.150	SULAMA	30.06.2022
19.	ONİKİŞUBAT	FATİH	3	03.09.01	64	6.300	6.300	SULAMA	07.06.2022
20.	ONİKİŞUBAT	AVCILAR	3	10.03.03	39	5.700	5.700	SULAMA	11.07.2023
21.	ONİKİŞUBAT	FATMALI	3	23.10.12	31	3.100	175	SULAMA	23.12.2023
22.	ONİKİŞUBAT	ŞAHİNKAYASI	3	08.05.17	46	4.600	175	SULAMA	26.07.2023
23.	ONİKİŞUBAT	TEKİR	3	06.12.21	15	1.500	1.500	SULAMA	13.09.2023
24.	DULKADİROĞLU	DEREKÖY	3	20.07.15	17	3.500	3.500	SULAMA	08.07.2023
25.	DULKADİROĞLU	BAŞDEVRIŞLİ	3	17.06.22	15	1.500	375	SULAMA	15.07.2022
26.	ÇAĞLAYANCERİT	DÜZBAĞ	3	17.03.04	31	3.700	3.700	SULAMA	10.06.2022
27.	ÇAĞLAYANCERİT	BOYLU	3	22.05.17	15	1.500	1.500	SULAMA	16.08.2023
28.	ÇAĞLAYANCERİT	ZEYNEPUŞAĞI	3	30.05.22	19	1.900	1.600	SULAMA	23.06.2023
29.	NURHAK	İLÇE MERKEZİ	3	03.09.04	77	7.500	7.200	SULAMA	19.07.2022
30.	NURHAK	KULLAR	3	19.08.04	45	4.500	3.860	SULAMA	17.06.2022
31.	NURHAK	TATLAR	3	30.09.09	44	4.400	3.900	SULAMA	05.07.2022

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Veri bulunamamıştır.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

Veri bulunamamıştır.

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Çizelge 20- Hidroelektrik Santralleri ve Kurulu Güç Bakımından Kapasiteleri
(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Aşama	HES Adedi	Toplam Kurulu Kapasite (MW)	Ortalama Yıllık Üretim (GWh/yıl)	Yıllık Üretim / HES Potansiyeli (%)
İşletmede	60	1.737,18	5.386,395	81,4
İnşaat	1	3,72	13,244	0,2
İnşaat Öncesi	39	352,80	1.216,69	18,4
Toplam	107	2.093,69	6.616,328	100

Sıra No	Bölgesi	İli	Proje Adı	Havza Adı	Akarsuyun Adı	Tipi	Kurulu Güç (MWm)	Kurulu Güç (MWe)	Ortalama Enerji Ürt. (GWh/Yıl)	İŞLETMEYE ALINMA TARİHİ
1	20.Bölge	K.Maraş	Adatepe Barajı ve HES	Ceyhan Havzası	Göksu Nehri	Baraj	8,27	8,10	43,630	2018
2	20.Bölge	K.Maraş	Akpınar HES	Ceyhan Havzası	Aksu Çayı	Nehir Tipi	9,20	9,01	36,090	2016
3	20.Bölge	K.Maraş	Andırın HES	Ceyhan Havzası	Keşiş Çayı	Nehir Tipi	42,00	40,50	105,000	2010
4	20.Bölge	K.Maraş	Avcılar Regülatörü ve HES	Ceyhan Havzası	Çermengeç Dere	Nehir Tipi	17,19	16,74	46,395	2012
5	20.Bölge	K.Maraş	Bulgurkaya HES	Ceyhan Havzası	Kesiş Çayı	Nehir Tipi	2,65	2,57	8,985	2018
6	20.Bölge	K.Maraş	Çakmak Regülatörü ve HES	Ceyhan Havzası	Söğütlübuynu Deresi	Nehir Tipi	28,23	27,38	113,000	2015
7	20.Bölge	K.Maraş	Çamlık HES	Ceyhan Havzası	Güredin Çayı/ Tekir Dere	Nehir Tipi	1,61	1,55	3,714	2022
8	20.Bölge	K.Maraş	Çataloluk HES	Ceyhan Havzası	Tekir Deresi	Nehir Tipi	9,84	9,54	32,000	2010
9	20.Bölge	K.Maraş	Değirmenüstü HES	Ceyhan Havzası	Körsulu Çayı	Nehir Tipi	40,82	40,01	114,260	2008
10	20.Bölge	K.Maraş	Fırnis HES	Ceyhan Havzası	Fırat Deresi	Nehir Tipi	9,54	9,26	36,000	2008

11	20.Bölge	K.Maraş	Gökgedik HES	Ceyhan Havzası	Körsulu Çayı	Nehir Tipi	27,28	26,60	60,260	2012
12	20.Bölge	K.Maraş	Güneşli HES	Ceyhan Havzası	Şelale Dere	Nehir Tipi	1,93	1,80	4,280	2009
13	20.Bölge	K.Maraş	Güvercin Regülatörü ve HES	Ceyhan Havzası	Çağırğan Deresi	Nehir Tipi	16,91	16,37	42,490	2016
14	20.Bölge	K.Maraş	Hacınıoğlu Kandil HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Nehir Tipi	144,40	142,28	334,021	2011
15	20.Bölge	K.Maraş	Kale HES	Ceyhan Havzası	Körsulu Çayı	Nehir Tipi	35,58	35,49	107,000	2010
16	20.Bölge	K.Maraş	Kandil Barajı ve HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Baraj	211,48	207,92	502,000	2013
17	20.Bölge	K.Maraş	Kandil Dağdelen HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Nehir Tipi	8,28	8,00	24,000	2013
18	20.Bölge	K.Maraş	Kandil Sarıgözel Barajı ve HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Baraj	104,56	102,54	282,000	2013
19	20.Bölge	K.Maraş	Karasu HES	Ceyhan Havzası	Körsulu Çayı	Nehir Tipi	2,57	2,40	18,720	2007
20	20.Bölge	K.Maraş	Kargılık HES (Serbest Ürt)	Ceyhan Havzası	Keşiş	Nehir Tipi	24,00	24,00	71,000	2005
21	20.Bölge	K.Maraş	Kartalkaya HES	Ceyhan Havzası	Aksu Çayı	Baraj	8,88	8,00	26,510	2012
22	20.Bölge	K.Maraş	Kesme Regülatörü ve HES	Ceyhan Havzası	Aksu Çayı	Nehir Tipi	4,85	4,61	16,100	2011
23	20.Bölge	K.Maraş	Kılavuzlu Barajı ve HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Baraj	56,40	54,00	248,000	2012
24	20.Bölge	K.Maraş	Kısık HES	Ceyhan Havzası	Tekir Suyu	Nehir Tipi	9,60	11,50	35,000	1993
25	20.Bölge	K.Maraş	Kozak Bendi ve HES	Ceyhan Havzası	Zeytin Deresi	Nehir Tipi	4,68	4,40	13,340	2009
26	20.Bölge	K.Maraş	Köyobası HES	Ceyhan Havzası	Yaralı Dere	Nehir Tipi	1,14	1,07	4,600	2011
27	20.Bölge	K.Maraş	Menzelet Barajı ve HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Baraj	128,00	124,00	515,000	1992

28	20.Bölge	K.Maraş	Okkayası Regülatörü ve Şehitlik HES	Ceyhan Havzası	Dağlağaç Ve Yoğunkamalak	Nehir Tipi	25,72	24,95	56,826	2016
29	20.Bölge	K.Maraş	Poyraz HES	Ceyhan Havzası	Andırın Suyu	Nehir Tipi	2,80	2,66	9,980	2011
30	20.Bölge	K.Maraş	Sır Barajı ve HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Baraj	283,50	283,50	725,000	1991
31	20.Bölge	K.Maraş	Söğütlü HES	Ceyhan Havzası	Ceyhan Nehri	Nehir Tipi	18,89	18,32	30,010	2015
32	20.Bölge	K.Maraş	Suçatı Barajı ve HES	Ceyhan Havzası	Tekir Güredin Deresi	Baraj	7,30	7,00	7,960	2000
32	20.Bölge	K.Maraş	Süleymanlı HES (Otop)	Ceyhan Havzası	Zeytin Deresi	Nehir Tipi	4,60	4,50	18,880	2004
33	20.Bölge	K.Maraş	Tahta Regülatörü ve HES	Ceyhan Havzası	Tahta Suyu	Nehir Tipi	12,89	12,30	48,293	2007
34	20.Bölge	K.Maraş	Tayfun HES	Ceyhan Havzası	Keşiş Çayı	Nehir Tipi	0,86	0,82	5,280	2008
35	20.Bölge	K.Maraş	Teleme Regülatörü ve HES	Ceyhan Havzası	Göksu Nehri	Nehir Tipi	1,75	1,57	10,860	2012
36	20.Bölge	K.Maraş	Torlar HES	Ceyhan Havzası	Körsulu	Nehir Tipi	15,29	14,83	35,000	2013
37	20.Bölge	K.Maraş	Üçkaya HES	Ceyhan Havzası	Mezgirt Deresi	Nehir Tipi	1,10	1,04	4,590	2012
38	20.Bölge	K.Maraş	Yaşıl HES	Ceyhan Havzası	Aksu Çayı	Nehir Tipi	4,08	3,79	14,920	2011
39	20.Bölge	K.Maraş	Zeytin Regülatörü ve HES	Ceyhan Havzası	Zeytin Deresi	Nehir Tipi	5,45	5,20	18,281	2012

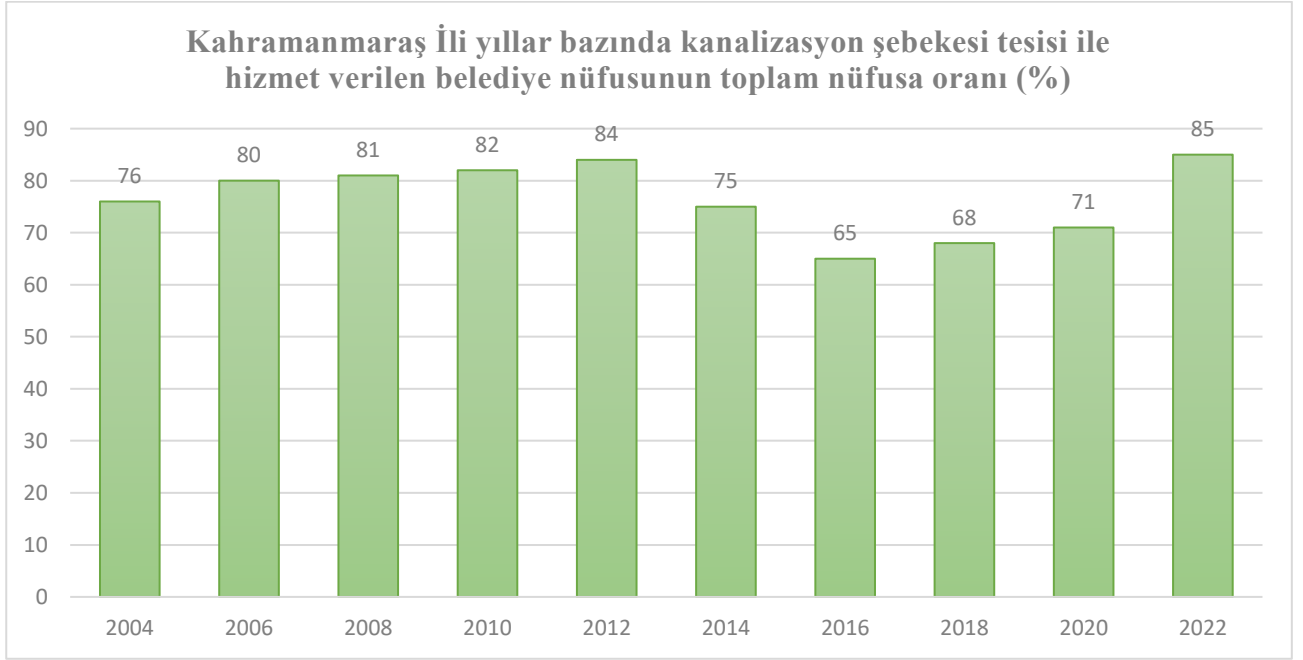
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

Veri alınamamıştır.

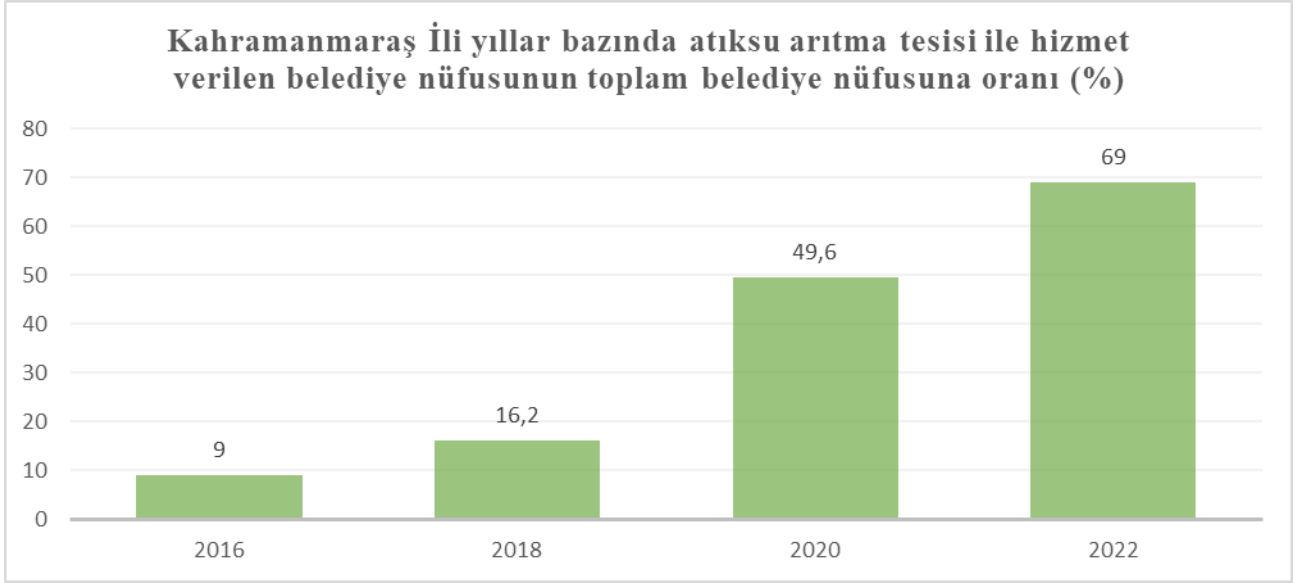
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

2024 yılı itibarı ile Kahramanmaraş Merkez’de Onikişubat ve Dulkadiroğlu İlçelerine birlikte hizmet veren 1 adet atıksu arıtma tesisi, Türkoğlu İlçesinde 1 adet, Pazarcık ilçesinde 1 adet, Afşin İlçesinde 1 adet, Elbistan İlçesinde 1 adet, Nurhak ilçesinde 1 adet olmak üzere toplamda 6 adet İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi vardır. Andırın, Çağlayancerit ve Ekinözü ilerilerimizde ise inşaat faaliyetleri devam etmektedir. Onikişubat ve Dulkadiroğlu ilçesinde kanalizasyon hizmeti alan nüfus 588525 kişidir. Türkoğlu ilçesinde 70242 kişi, Pazarcık ilçesinde 60351 kişi, Afşin ilçesinde 70952 kişi, Elbistan İlçesinde 117221 kişi, Nurhak İlçesinde 10640 kişi kanalizasyon hizmeti almıştır. Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı ve atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı aşağıdaki grafiklerde verilmektedir.

Grafik 12– Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı (TUIK, 2025)

Grafik 13– Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı
(TÜİK, 2025)

Merkez İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisimiz özelinde oluşan arıtma çamurlarımızın toprakta kullanımına yönelik Evsel ve Kentsel Nitelikli Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik gereği bir danışmanlık firması ile anlaşılmış olup düzenli aralıklarla analizi yapılmaktadır.

Çizelge 21 –2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Kahramanmaraş Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2025)

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisleri Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisleri Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/ yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası	Deniz Deşajı (var/ yok)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)
		Var	İnşa/ plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri Biyolojik							
İl Merkezi	Onikişubat	✓					✓		Var	1,284	Sır Barajı	Yok	588525	6360
	Dulkadiroğlu			✓					-	-	-	-	-	-
İlçeler	Elbistan	✓					✓		Var	0,261	Ceyhan Nehri	Yok	117221	180
	Afşin	✓					✓		Var	0,118	Hurman Çayı	Yok	70952	835
	Ekinözü		✓						-	-	-	-	-	-
	Nurhak	✓					✓		Yok	0,018	Göksu Çayı	Yok	10640	0
	Göksun			✓					-	-	-	-	-	-
	Andırın		✓						-	-	-	-	-	-
	Türkoğlu	✓					✓		Var	0,070	Aksu Çayı	Yok	70242	946
	Pazarcık	✓					✓		Var	0,126	Aksu Çayı	Yok	60351	0
	Çağlayancerit		✓						-	-	-	-	-	-

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) hem çalışmakta olan hem de inşaat ya da proje aşamasında olan atıksu arıtma tesisleri ile ilgili bilgiler verilerek aşağıdaki çizelge hazırlanmalıdır. Ayrıca, OSB’lerin atıksu arıtma tesisinden çıkan arıtma çamurunun analizi de (Hangi mevzuata göre hangi analizlerin kastedildiği belirtilmelidir.) verilmelidir.

Çizelge 22–2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu
(KÇŞİDİM, 2025)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Kahramanmaraş OSB (Kavlaklı)	Faaliyette	4.000	Yok	Fiziksel-Kimyasal-Biyolojik	0,1	Sır Baraj Gölü (Ceyhan Havzası)
Türkoğlu OSB	Yok					
Elbistan OSB	Yok					
Erkenek OSB	Yok					
Kahramanmaraş Gıda İhtisas	Yok					
Kahramanmaraş Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	Yok					
Kahramanmaraş-Elbistan Tdiosb	Yok					

Çizelge 23–2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı
(Atıksu Bilgi Sistemi, 2025)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT’si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesis	194	101
Turizm Tesis veya Site Yönetimi	3	2
Diğer	32	5

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde oluşan sızıntı suları tesisin zeminine yerleştirilen drenaj kanalları sayesinde lagünlere taşınmaktadır. 4 adet lagün bulunmaktadır. Lagünlerde toplanan sızıntı suları ihtiyaç duyulduğunda biyogaz tesisinde ve ön ayrıştırma tesisinde kullanılmaktadır. Geriye kalan sızıntı suları Sızıntı Suyu Arıtma Tesisinde arıtılarak dereye deşarj edilmektedir. Doğaya ya da yer altı sularına sızıntı suyunun karışıp karışmadığını tespit etmek amacıyla 3 adet gözlem kuyumuz bulunmaktadır. Gözlem kuyularımızdan belirli periyotlarla numune alınarak yetkilendirilmiş laboratuvarında test ettirilerek sızıntı suları kontrol altına alınmaktadır.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Arıtılmış atıksuların yeniden kullanım alanları, (kentsel yeniden kullanım, tarımsal yeniden kullanım, endüstriyel yeniden kullanım, çevresel/ekolojik yeniden kullanım (yüzey ve yeraltı suyu besleme, dinlenme maksatlı kullanılan bölgelerde (göller vb.) yeniden kullanım), başka bir tesise su kaynağı diğer yeniden kullanım (genel temizlik, yangın suyu, gri su(tuvaletlerde yeniden kullanım) maden ve hazır beton endüstrilerinde toz kontrolü/ saha sulama suyu) sayılabilir.

Çizelge 24–2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu

(Atıksu Bilgi Sistemi, 2025)

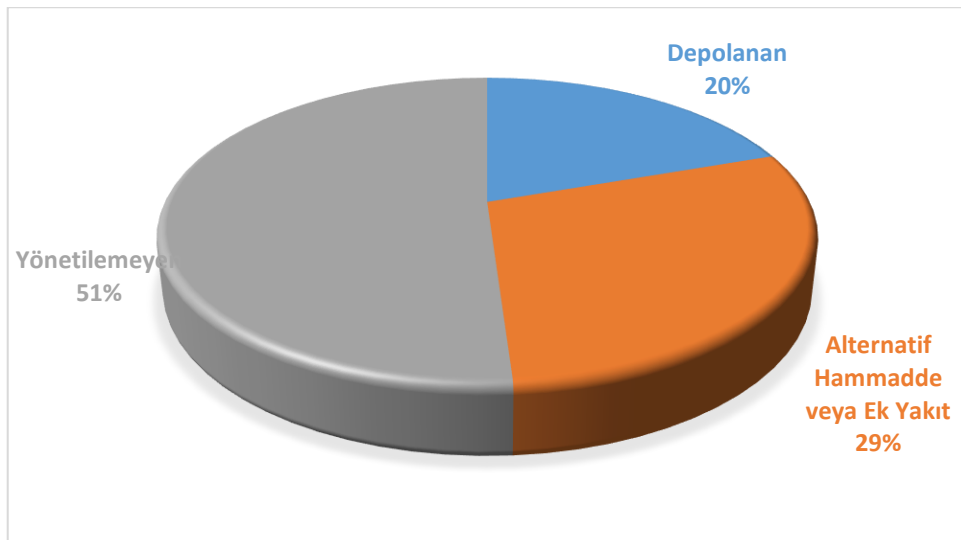
ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
102.364.874	216.600	0	0	20.713.971	18.000	0	0	123.313.445

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

2024 yılı içerisinde noktasal kaynaklı toprak kirliliği oluşturacak herhangi bir vaka tespit edilmemiştir. Kirlenmiş sahalar bilgi sistemi üzerinden mudurluğumuza 3 adet kirlenmiş sahalar ön faaliyet bilgi formu doldurulmuş olup tarafımızca onaylanarak bakanlığımıza bildirilmiştir.

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi

Grafik 14 -2024 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi

(Atıksu Bilgi Sistemi,2025)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Veri alınamamıştır.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge 25–2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları
(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	78940	300000
Fosfor	28986	
Potas	6220	
TOPLAM		

Çizelge 26– 2024 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)
(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Tarımsal Üretimde zararlı olan böcekleri yok etmek için	31466 kg 1781 lt	220000
Herbisitler	Yabancı otların popülasyonunu düşürmede kullanılır.	23410 kg 15300 lt	
Fungisitler	Mantari hastalıkları önlemek amacıyla	126380 kg 18513 lt	
Rodentisitler	Tarla faresi zararını önlemek amacıyla	778 kg	
Nematositler	Nematodları önleme ve yok etmek amacıyla		
Akarisitler	Kırmızı örümcek popülasyonunu	1495 kg	
Kışlık ve Yazlık Yağlar			
Diğer			
TOPLAM		182034 kg 52789 lt	

Çizelge 27-2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları

(Kahramanmaraş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

Not: Bilgi alınamamıştır.

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizin su kaynaklarını; akarsular, yeraltı suları, baraj ve suni göletler oluşturmaktadır. Şu anda su ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan bu kaynaklar aynı zamanda il genelinde evsel ve endüstriyel kullanımlar sonucu oluşan atık sular yer üstü ve yer altı sularına karışarak kirlenmelere neden olmaktadır. Bu suların tarımsal amaçlı kullanılması hem bitkiler vasıtasıyla canlılara hem de toprak kirliliğine neden olmaktadır. İlimizin yazın sıcak ve kurak bir iklime sahip olması atık suların buharlaşmasına neden olmaktadır. Maraş Ovasında birçok tarımsal ve sanayi amaçlı kuyu mevcuttur. Sanayi tesislerinin yeraltı suyu kullanımının çoğalması yer altı su seviyesini olumsuz etkilemiştir. Bazı bölgelerde artezyen kaynak olarak çıkan sular kaybolmuştur.

Kaynaklar

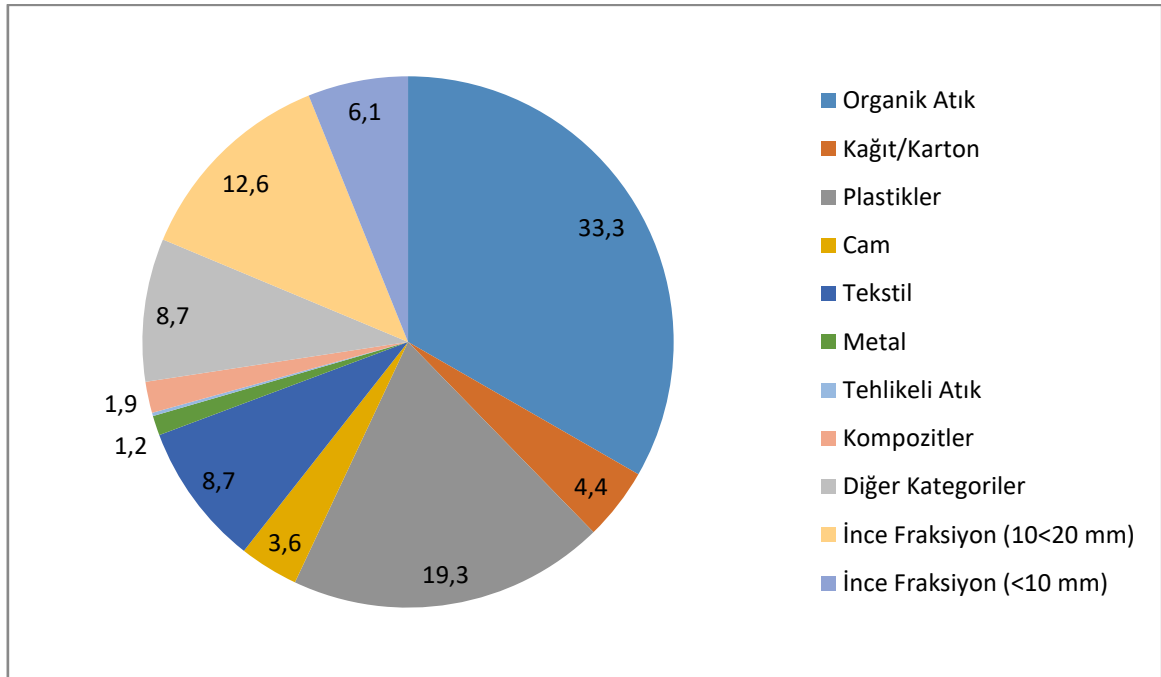
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
- Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- DSİ 20. Bölge Müdürlüğü
- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- Kahramanmaraş Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- <https://sim.csb.gov.tr/>

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

İlimiz Onikişubat ilçesi Kürtül mahallesi Beşoluk Caddesi No:42/A adresinde faaliyet gösteren entegre katı atık değerlendirme geri dönüşüm ve bertaraf tesisinde günlük ortalama 699,71 ton evsel nitelikli katı atığın transferi ve bertaraf işlemi tarafımızca yapılmaktadır. 2024 yılında bertaraf edilen toplam evsel nitelikli katı atık miktarı 251.895,8 tondur. Kahramanmaraş ilinde on bir ilçe bulunmakta olup, yedi ilçenin evsel nitelikli katı atıkları beş adet transfer istasyonu aracılığıyla tesisimize getirilmektedir, kalan dört ilçenin atıklarının bertaraf edileceği kuzey ilçeleri entegre katı atık tesisi yapım işi için inşaat çalışmalarımız devam etmektedir. Proje kapsamında şehirde bulunan vahşi döküm sahaları rehabilite edilmekte ve dört adet transfer istasyonu yapım çalışmaları devam etmektedir.

Grafik 15-2024 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

Çizelge 28- 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2024)

Büyükşehir/İl /İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediye si / Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Birlik Üyesi Olmayan İlçe Belediyeleri	Nüfus* (*)		Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)		Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağın da ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
			Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama a Düzenli depolama yöntemi ile bertaraf edilmektedir	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazından Enerji Üretimi	Diğer
Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi			-	-	715,	689,		(OS) Tesis Büyükşehir Belediyesine ait olup özel firma tarafından işletilmektedir.	X	X		X	
İl Geneli													

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında hafriyat toprağı döküm sahası işletmesi yapılmaktadır. Bu kapsamda Erkenez ve Yeşilyurt, Afşin ilçesinde Çağılhan olmak üzere toplamda üç adet döküm sahası bulunmaktadır. Erkenez döküm sahamız 96.818,57 m2, Yeşilyurt döküm sahamız 159.073,48 metrekare ve Çağılhan döküm sahamız 112.897,46 m2 yüz ölçümüne sahiptir.

Merkezde ve Elbistan ilçemizde yeni döküm sahaları için çalışmalarımız devam etmektedir. 06 Şubat 2023 tarihli depremde oluşan enkaz atıkları için geri kazanım tesisi kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. 2024 yılında resmi kayıtlarımıza göre 489.312,50 m3 atık döküm sahalarımıza kabul edilmiştir.

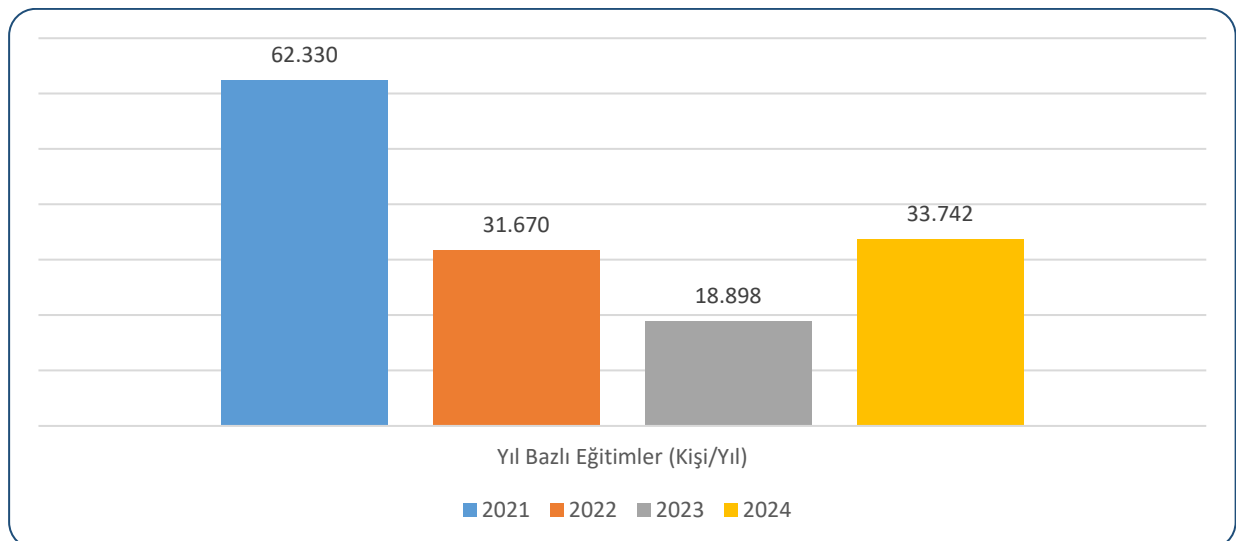
Çizelge 29–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi		Hafriyat Toprağı Yönetimi	
			Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Düzenli Depolama Tesisi Sayısı	Döküm Sayısı	Sahası
İl Geneli (Toplam)			1	-	3	

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

C.3.1. Eğitimler

2024 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 33.742 kişiye eğitim verilmiştir.

Grafik 16– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

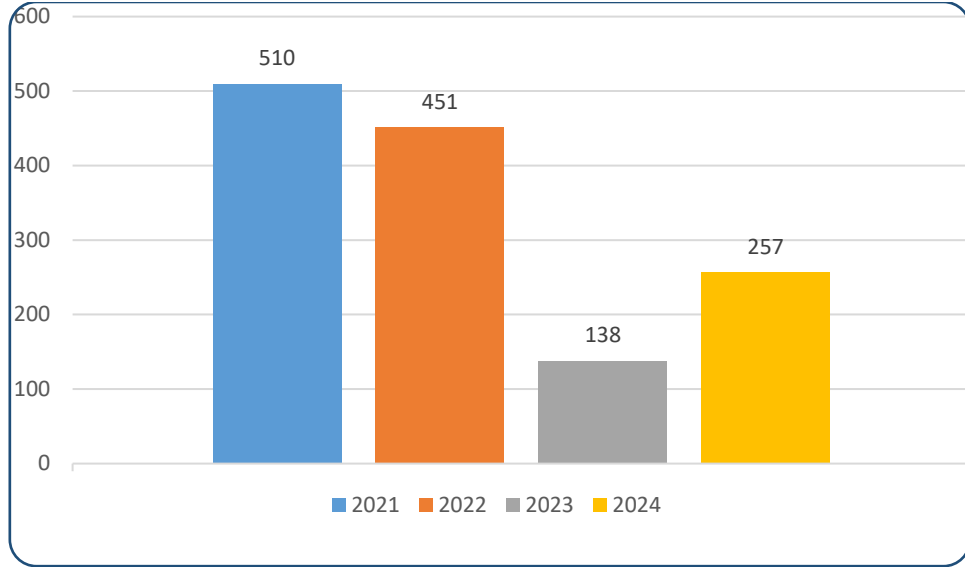
İlimizde Atık Getirme Merkezi bulunmamaktadır.

C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

İlde sıfır atık sistemini uygulayan (faaliyet bildiren) ve temel seviye sıfır atık belgesini alan Mahalli İdareler ile kurum/kuruluşlara ilişkin bilgiler verilmiştir.

Çizelge 30–2024yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	149
Alışveriş Merkezi	1
Belediye	6
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	47
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	133
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	1
Diğer	70
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	787
Havalimanı	1
İl Özel İdaresi	1
İş merkezi ve Ticari Plaza	0
Kafeterya ve Restoranlar	1
Kamu Kurum ve Kuruluşu	133
Kargo şirketleri	15
Konaklama İşletmeleri	18
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	23
Liman	
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	3
Organize Sanayi Bölgesi	2
Sağlık Kuruluşu	19
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	0
Tren ve Otobüs Terminali	0
Zincir Marketler	379
Toplam Sayı	1788

Grafik 17– Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

C.4. Ambalaj Atıkları

Çizelge 31–2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı (kg)
Plastik	1,948,312.00
Metal	64,753.00
Kompozit	25,920.00
Kağıt Karton	6,740,455.00
Cam	1,680.00
Ahşap	475,056.00
Karışık	1,057,900.00
Toplam	10,314,076.00

İl Müdürlükleri Ambalaj Bilgi Sisteminden temin edebilir.

Çizelge 32- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Kaynak*, yıl)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	
Ambalaj Üreticisi Sayısı	
Tedarikçi Sayısı	

*Not: Ambalaj Bilgi Sistemi açılmadığı için veri alınamamıştır.

Çizelge 33-2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesis (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
7	1	2	4

Çizelge 34-2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesis (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
11	5	2	1	1	1	1	4

*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

Grafik 18– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

C.5. Tehlikeli Atıklar

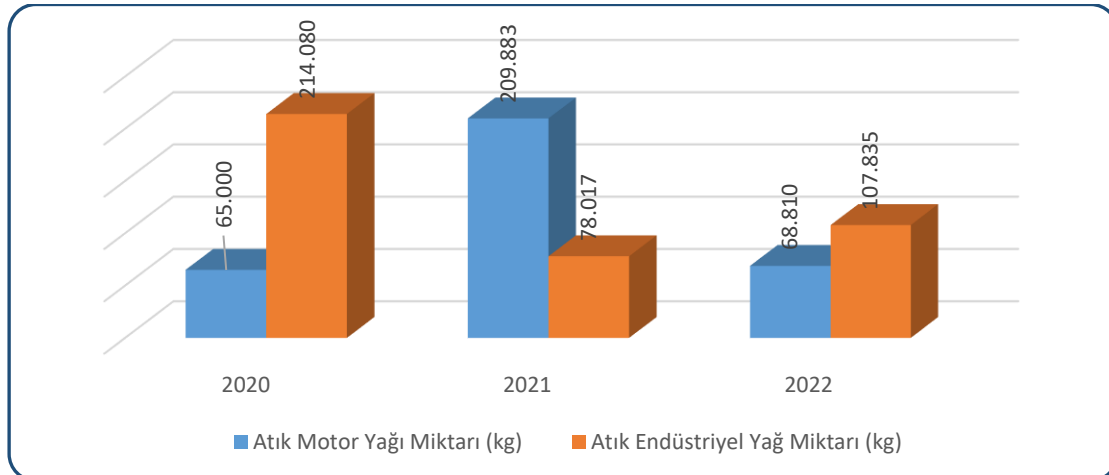

Grafik 19– 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*,)

Çizelge 35-2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	26,912,556.00
Bertaraf (D)	916,927.00

C.6. Atık Yağlar

Grafik 20– Yıllar itibariyle Kahramanmaraş ilinde atık madeni yağ miktarları &
(Atık Yönetim Uygulaması,2025)

Çizelge 36–2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları

(Atık yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Geri kazanım ^{&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
176.645	0	0	755

2024 yılında İlimizde 3 adet Motor yağı değişim noktası (MOYDEN) Belgesi verilmiştir.

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge 37– Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*

(Atık Yönetim Uygulaması,2025)

2018	2019	2020	2021	2022
28289	52980	21081	33254	27,655

***Atık kodları:**

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge 38–2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(E-İzin, Yıl, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
0	22.844	40	0

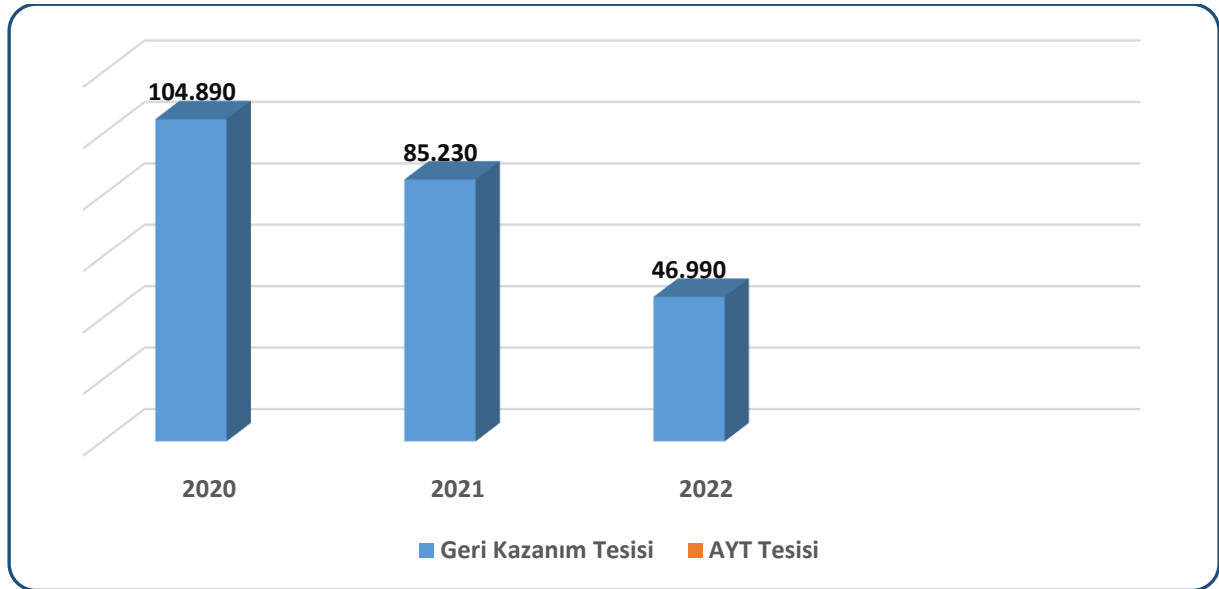
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

Çizelge 39–2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler
(Atık yönetim uygulaması 2025)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
-	-	2	47.014	-	-

Çizelge 40– Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*,2023)

	2019	2020	2021	2022
Geri Kazanım Miktarı	167.440	104.890	85.230	46.990
AYT Miktarı	-	-	-	-

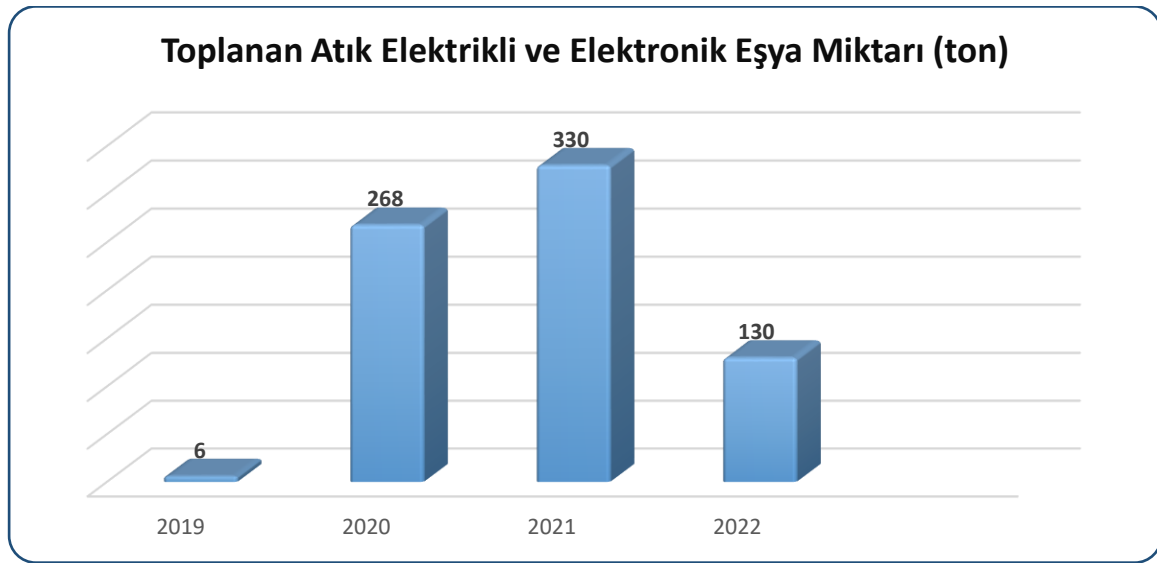
Grafik 21– Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU, WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU, RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A'sında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları
- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A'sında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm² 'den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm'den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm'den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50 cm'den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 22- Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*,2025)

Çizelge 41–2022 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*,2025)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Biriktirildiği Transfer Noktası Sayısı	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	Atık Getirme Merkezlerinde, Mobil Atık Getirme Merkezlerinde ve Transfer Noktalarında Biriktirilen AEEE Miktarı (ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton)
-	-	-	-	-

NOT: İlimizde AEEE işleyen tesis bulunmamaktadır.

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Çizelge 42–İlde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)

(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

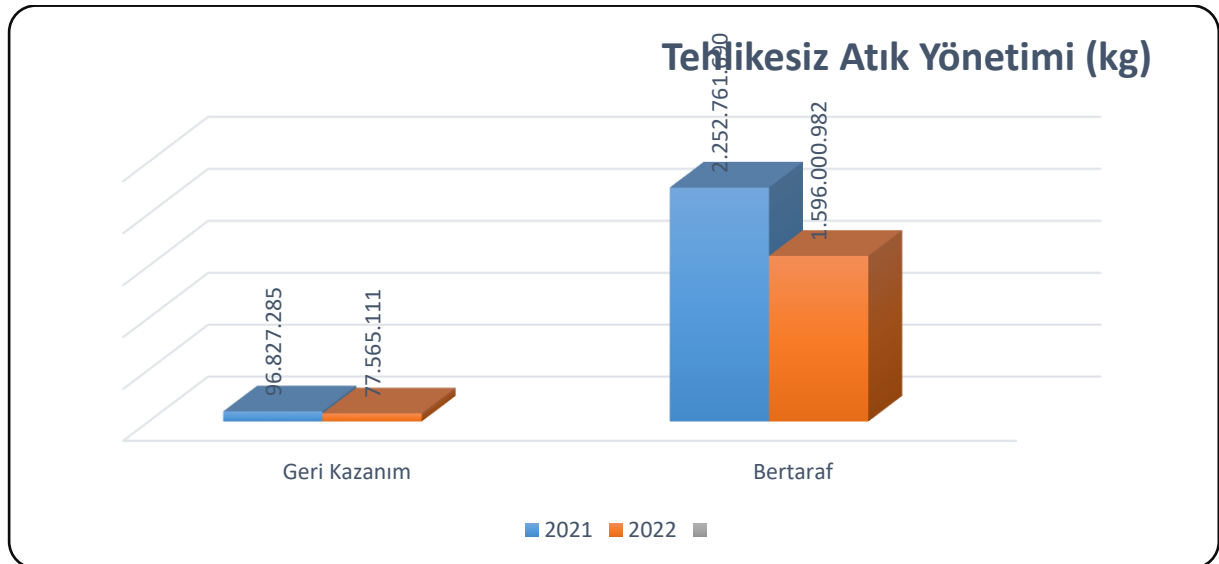
ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
1	2	2

Çizelge 43– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)

(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi, 2025)

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
10174	33613	21	32	22	186	154

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Grafik 23– 2022 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*,2025)

Çizelge 44–2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (Kg)
Geri Kazanım (R)	77.565.111
Bertaraf (D)	1.596.000.982

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

İlimizde Demir-Çelik Sektörü bulunmamaktadır.

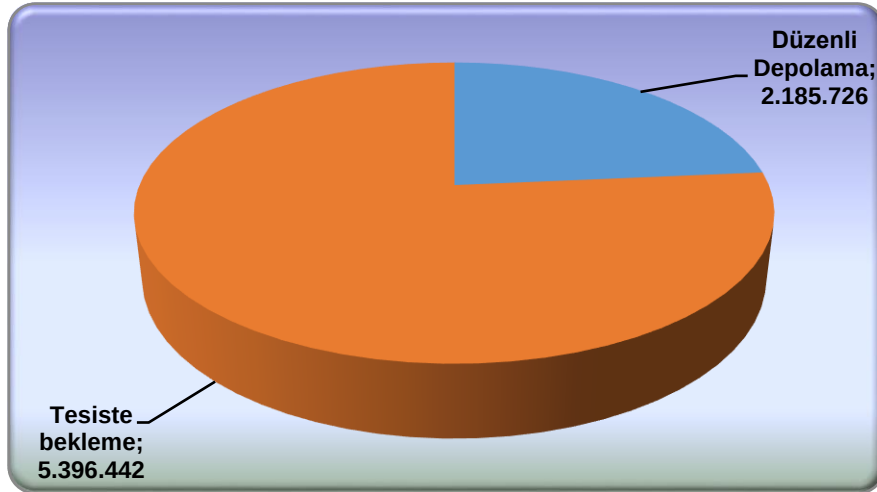
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlde kömürle çalışan termik santral mevcut ise, bu tesislerden kaynaklanan kül ve bunun bertaraf yönteminden söz edilerek aşağıdaki çizelge ve grafik oluşturulmalıdır.

Çizelge 45-2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı

(Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, 2025)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)
Afşin-Elbistan A Termik Santrali İşletme Müdürlüğü	5.323.322	1.036.557	115.173
Afşin-Elbistan B Termik Santrali İşletme Müdürlüğü	7.582.168	1.728.547,34	303.286,72
Toplam(ton/yıl)	12.905.490	2.765.104,34	418.459,72

Grafik 24-2024 yılı kül atıklarının yönetimi

(Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, 2025)

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

İl sınırları içerisinde sanayi kuruluşları ve belediyelerin OSB/sanayi/evsel/kentsel atıksu arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları Depolama ve Alternatif Hammadde ve Yakıt olarak kullanılmaktadır.

KASKİ Merkez İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisimiz özelinde oluşan arıtma çamurlarının toprakta kullanımına yönelik Evsel ve Kentsel Nitelikli Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik gereği bir danışmanlık firması ile anlaşılmış olup, Toprakta Kullanım Belgesi Alınması adına çalışmalar başlatılmış ve süreç devam etmektedir.

Belediye Arıtma Çamurları bertarafı 3 şekilde gerçekleştirilmektedir.

1-) Çimko Çimento tarafından gerçekleştirilmekte olup, Tesisin ilk devreye alındığı zaman SÜRESİZ bir anlaşma yapılmıştır gerek duyulduğu zamanlarda bertaraf için Çimko Çimentoya gönderilmektedir.

- 2-) Doğu Akdeniz Atık Yönetimi ve Enerji Üretimi Sanayi Anonim Şirketi tarafından bertaraf edilmektedir. Arıtma Çamurlarımızın Lisanslı Firma tarafından bertarafının sağlanması için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu Kapsamında ihale edilerek bertarafı sağlanmaktadır.
- 3-) Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Düzenli Depolama Sahasına gönderilmektedir.

C.13. Tıbbi Atıklar

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi olarak tüm il genelinde oluşan Tıbbi Atıkların toplanması, taşınması, sterilize edilmesi ve bertaraf hizmetleri yap-işlet-devret ile on yıl süreli GKS-Çevtem-Aze Ticari orataklığı tarafından yürütülmektedir. Çıkan tıbbi atık miktarına göre ilçelere günlük haftalık toplama planları yapılmaktadır. İl genelindeki tüm sağlık kuruluşlarının ayrıca talep edilmesi halinde evlerde oluşan tıbbi atıklar alınmaktadır. Tıbbi atıkların alınması için taraflarla protokol düzenlenmekte olup, yıllık olarak revize edilmektedir. Firmanın toplama için kullandığı üç adet araç ilgili yönetmelik standartlarında ve lisanslıdır. Toplanan tıbbi atıklar sterilizasyon tesisimize getirilerek sterilize edilmekte sonrasında ise entegre tesisimize gönderilerek bertaraf edilmektedir.

Çizelge 46–2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

İl/ilçe Belediyesini n Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon + Düzenli Depolama	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Kahramanma raş Büyükşehir Belediyesi	Mevc ut			Kamuya ait olup özel firma tarafından işletilmekte dir.	903, 3		Mevc ut	Tesis Belediyenin olup özel firma tarafından işletilmekte dir.	Kahramanma raş Büyükşehir Belediyesi	Mevc ut

Çizelge 47- Yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	884,8	923,5	1001	1060,6	1482,5	1479,8	1158,2

C.14. Maden Atıkları

Çizelge 48–2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı
(Kaynak, yıl)

İşlenen Cevherin Adı	Cevher İşleme Prosesi	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı
----------------------	-----------------------	---------------------	--	-------------------------	-------------------------

Not:Veri oluşturulamamıştır.

Yıl	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2024	5	5	0	0

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Çizelge 49–2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*
(E-İzin, 2025)

Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (1. Sınıf)	0
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (2. Sınıf)	3
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (3. Sınıf)	0
Atık Yakma ve Beraber Yakma	3
Biyobozunur Atık İşleme-Mekanik Ayırma	1
Biyobozunur Atık İşleme-Biyokurutma	0
Biyobozunur Atık İşleme-Biyometanizasyon	1
Biyobozunur Atık İşleme-Kompost	0
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	?
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	5
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Tesisleri	0
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	3
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	2
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	24
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	0
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Yeniden Kullanıma Hazırlama Tesisi	0
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Transfer Noktaları	0
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	0
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	0
Atık Yağ Transfer Noktaları	0
PCB Arındırma Tesisleri	0
Toplama Ayırma Tesisi	12
1. Tip Toplama Ayırma Tesisi	2
2. Tip Toplama Ayırma Tesisi	2
3. Tip Toplama Ayırma Tesisi	5
Tehlikesiz Atık Ön İşleme	1

Tehlikeli Atık Ön İşlem	1
-------------------------	---

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluşta bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

Çizelge 50–2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(EÇBS, 2025)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	3
Üst Seviye	2
TOPLAM	5

Çizelge 51–2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı
(EÇBS, 2025)

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	0
Üst Seviye	0
Kapsam Dışı	0
TOPLAM	0

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

2024 yılında meydana gelen depremlerden dolayı “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tesislerde denetim gerçekleştirilememiştir.

Kaynaklar

- BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 52–2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü	-	-	-
Yetki Devri Yapılan Kurum	28	-	-

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İl Müdürlüğümüz tarafından Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesine yetki devri gerçekleştirilmiş olup 2024 yılında Piyasa Gözetimi ve Denetimi gerçekleştirilen kuruluş sayısı önceki bölümde yer almaktadır.

Kaynaklar

-Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

TÜR	TÜRKÇE İSİM	FTC. BÖLGE	HABITAT	END.	TEHLİKE SINIR
Ranunculus milefolius Banks el Sol. Ssp millefoius	Düğünçiçeği		Kayalık Yamaç Açıklık, Tarla Yol Kenarı		
Ranunculus sphaerospermus Boiss. El Baiane he	Düğünçiçeği		Sulak Yer		
Cefatocephalus falcatus (L) Pere.	-		Step		
Ceratocephalus testice latus (Crantz Roth	-		Stop		
Thaictum lucidum L	Çayır sedefi		Hendek		
PAPAVERACEAE					
Glaucium grand'rflorum Boiss. et Huel var. granciflorum	Göğündürne	İran-Turan	Tarla. Kaya Yamaç		
Roemeria hybrida (L.) Do Ssp. hybrida	Cin Haşhaşı		Bozuk Alan. Tarla		
Papaver persicum Lindl. Ssp. pereicum	Gelincik		Yamaç		
Papaver persicum Lindl. Ssp. fulvum Kit Tan et Sorger	Geilncik	İran-Turan	Step		
Papaver syriacum Boiss. ot Blanche	Gelincik		Tarla		
Papaver clavatum Boiss. et Hausskn. ex Boiss	Gelincik		Yamaç, Tarla	Y	nt
Corydalis soida (L) Swartz ssp. solida	Kazgagası		Yamaç		
Fumaria kraükî Jordan	Şahtereotu	Akdeniz	Kayalık Yamaç, Tarla		
Fumaria asepala Boiss.	Şahtereotu	İran-turan	Yamaç		
BRASSICACEAE					
Brassica deflexa Boiss.		İran-Turan	Yamaç, Ekili Alan		
Calepino regulâis (Asso) Thellung			Yol Kenan, Ekin Tarlası. Çalılık. Yamaç, Su Kenan		
Crambe tataria Sebeök var. tafana			Step, Taşık Yamaç, Nadas Tarla		
Cr ambe orientale L var. orientate		İran-Turan	Ekin Alan. Nadas		

			Tarla. Kurak Yamaç		
Conringia planisâ'iqua Fisch, et Mey..	Burun Otu	İran-Turan	Kayakk Yamoç		
Conringia perfoltala (CA. Mey. Er) Busch	Burun Otu		Ekili Alan, Yol Kenan, Kayalık Yamaç		
Leptcium pertoliatum L			Ekili Akan, Yamaç. Step		
Lepkium latifolium L	Kerdeme		Bataklık, Eki Alan Kenan		
Cordana araba (L) Desv. Ssp. draba	Kediotu		Ekili Alan		
Cardona draba (L) Desv. Ssp. chalepensis (L) O.E. Schulz	Kedtotu		Ekili Alan		
Isatis cappadocica Desv. Ssp. subradiata (Rupr.) Davis var. gudrunensis (Boiss.) Davis		İran-Turan	Kayalık		
Isatis aucheri Boiss.	Çivit Otu	İran-Turan	Yamaç	Y	nt
Isatis buschiana Schischkin		İran-Turan			
Ibens attica Jord.		D. Akdeniz	Yamaç		
Ibens acutioba Bertol.			Yamaç. Tarla Kenan		
Aethionema heterocarpum J. Gay			kireçtaşı Tepe, Taşlık yamaç, Tarla		
Aethionema arabicum (L) Andre, ex De.			Tarla, Taşlık Yamaç		
TÜR	TÜRKÇE İSİM	RC BÖLGE	HABITAT	END.	TEHLİKE
					SINIFI
Thlaspi densiflorum Boiss. et Kotschy	-		Yamaç	B	R
Bofeava orientale Jaub. et Spach			Tarla, Yol Kenan		
Nesia apiculata Fisch., Mey. et Ave- LaiL			Tarla, Yol Kenan		
Peltana angusttfofia Dc.	-		Yamaç. Ekili Alan		
Fibigia clypeata (L.) Medik.			Yamaç		
Fi bigia enocarpa (Dc.) Boiss.			Yamaç. Orman		
Alyssum jniioJium Steph. ex Wild, var linitolkjm			Step		

Aryssum styl ere (Boiss et	Kevke	İran-Turan	Boş Tarta, Step		
Bal.) Boiss.					
Alyssum desertorum Stapt.			Ekili Alan, Step		
var d eser lorum					
Aryssum strictum Wild.	Kevke	İran-Turan	Ekili Alan, Yamaç		
Aryssum szowitsianum Fisch.	Kevke		Ekili Alan		
Aryssum strigosum Banks et			Bozuk Alan		
Sol. ssp. strigosum					
Aryssum xanthocarpum Boiss.	Kevke		Yamaç. Orman		
Alyssum constela tum Boiss.	-		Step, Boş Tarla		
Alyssum condensatum Boiss.	Kumar		Step		
et Hausskn. ssp. condensatum					
Aryssum condensatum Boiss.	*		Yamaç, Orman		
et Hausskn. ssp. Hexibile					
(Nyar.) Dudley					
Draba brunitola Stev. ssp.	-		Yamaç		
bruniifoia					
Erophila minima CA. Mey.	-		Step, Tarla		
Arabis sagittata (Bertoi.) Dc.	-		Kireçtası Kayalık		
trahis nova Vili	-		Taşlık Atan		
Arabfeaucheri Boiss.			Tarla, Ekili Alan		
Barbarea vulgaris R. Br.	-		Su Kenan		
Barbarea ptantaginea Dc.			Su Kenarı, Çayırılık		
Hesperts steveniana Dc.	-		Yamaç		
Hesperts pendula Dc.	Gece		Tarla. Kireçtası		
	Menekşesi				
Matao)mta africana (L) R. Br.			Yol Kenan, Boş Alan		
Makx. crenutata (Dc.)		İran-Turan	Nadas Tarla.		
Boiss.			Ekili Tarta		
Erysimum repandum L			Yamaç. Tarla, Step		
Sisymbrium altissimum L	-		Ekili Alan. Step		
Sisymbrium septula turn Dc.			Nadas Tarla. Ekili		
			Alan		
Sisymbrium loeselfi L.			Yamaç. Yol Kenarı,		
			Ekili Alan Yakını		

Cameina rumeica Vel.	-		Yamaç, Tarla Kenan		
RESHACEAE					
Reseda lutea L. var. lutea	Kuzuotu		Yol Kenan, Tarla,		
			Çukur		
Reseda lutea L. var. mutans Boiss.	Kuzuotu		Yol Kenan. Tarla.		
			Çukur, Yamaç		
CISTACEAE					
Cistus aeticus L	Karahan	Akdeniz	Orman Açıklığı,		
			fangın Gören		
			Mantarda		
Hefianthemum tedifoium (L) Mier var.			Kurak Kalkerli Alan,		
leditoium			yamaç. Çalılık		
TÜR	TÜRKÇE İSİM	RC. BÖLGE	HABITAT	END.	TEHLİKE
					SINIR
Hefianthemum ledifolium (L) Mler var.			Kurak Kalkerli Alan		
tasiocarpum (Wik.) Bornm.			Kayalık Yamaç		
Fumana arabica (L) Spach var. arabica	-	-	Çam Ormanı	-	-
Pumana ocipbytlä Boiss.			Step	-	-
VİOLACEAE					
Vieta modesta Fenzl.	Menekşe	-	Yamaç	-	-
POLYGALACEAE					
Polygala pruinosa Boiss. ssp. pruinosa	Sütotu			-	
Polygala anatofica Boiss. et Heidr.	Yılan yoncası		Yamaç	-	
CARYOPHYLLACEAE					
Minuartia montanra L ssp. wiesneri		İran-Turan	Yamaçlar		-
(Stapf) Mcnei					
Minuartia anatolca (Boiss) Woton. var.			Taşlı Yerler		
polymorpha Mcnel					
Minuartia corymbulosa (Boiss et Bal.)		İran-Turan	Step	B	nt
Mcneil va. corymbulosa					
Minuartiamesogitana (Boiss)		D. Akdeniz	Taşlı ve Kumlu	-	-
Hand.-Mazz. ssp. mesogitana			Yerler		
Minuartia hybrida (VU.) Schischk. ssp.	-		Tarla	-	-

turcica Mcneil					
Cerastium pert datum L	-	-	Ekili Alanlar	-	
Sagina procumbens L	-	-	Çotak Yerler	-	-
Dianthus floribundus Boiss.	Yabanikaianfi l	İran-Turan	Yamaçta, Step		
Dianthus orientate Adams			Yamaçlar		-
Dianthus calocephalus Boiss.			Volkanik Ve Kireçtaşı		
			Yamaçlar Step. Tarlalar		
			Açık Orm arazsi Kayalar		
Saponaria tridentata Boiss.	-	İran-Turan	Yamaçla. Nadas T	-	-
			ortalı		
Phryna ortegoides (Rsch. Et Mey..)	-	İran-Turan	Taşlı Yamaçlar	B	
Pax et Hoffm					
Gypsophia sphaerocephala Fenzl ex	Çöven	İran-Turan	Kuru Yamaçlar,	Y	nt
ichihat. var. cappadocica Boiss.			Kireçtaşı Kayalıklar		
Gypsophila libanotica Boiss.	Çöven	D. Akdeniz	Kayalık Yamaçla		
Gypsophila pallida Stapf	Çöven	İran-Turan	Step, Kayalık		
			Yamaçlar		
Vocearia pyramidata Medik. var.			Tarlalar. Step		
grandiflora (Fisch. Ex De.) Cullen					
Silene italica (L) Pers.	Salkım çiçeği	-	Orman Açıkfcğı		
Silene armena Boiss. var. armena	Salkım çiçeği	-	Step, Yamaçlar	-	-
Silene chlorifolia Sm.	Salkım çiçeği	İran-Turan	Yamaçla, Tepe		
			Kenarları		
Silene otites (L.) Wibel	Salkım çiçeği		Step, Tarlala		
Silene spargulifolia (Dest.) Bieb.	Salkım çiçeği	İran-Turan	Çayırlar. Yamaçlar	-	-
			Step		
Silene compacta Fischer	Salkım çiçeği		Yamaçla, Orman	-	
			Açıklığı		
Silene oegyptiaca (L.) L ft. ssp	Salkım çiçeği		Yamaçlar Tarlalar		
oegyptiaca			Yol Kenarları		
Silene aegyptiaca (L) L Fi.	Salkım çiçeği		Yamaçlar		

ssp. ruderalis: Coode et Cullen					
Sitene dichotoma Ehrh. ssp.	Salkım çiçeği		Yamaçlar, Step		
dichotoma					
Agrostemma gracilis Boiss.		D. Akdeniz	Tarlalar, Yamaçlar		
ILLECEBRACEAE					
Scleranthus annuus L. ssp.			Orman ve		
annuus			Kültür Arazileri		
Habrosia spinuliflora (Ser.)		İran-Turan			
Fenz)			Çalılığı Step, Ekili		
			Tarlalar		
TÜR	TÜRKÇE İSİM	RC. BÖLGE	HABITAT	END.	TEHLİKE SINIR
POLYGONACEAE					
Rumex acetosella L.	Kuzukulağı	Kozmopolit	Tarlalar, Çorak Yerler		
Rumex scutellatus L	Ekşikulak		Yamaçla. Tarlalar		
Rumex tuberosus L. ssp.	Kuzukulağı		Yamaçla, Tarlala		
horizontalis (Koch) Reiche.			Çalılıkta		
Rumex patientia L	Kuzukulağı		Yamaçlar Tarlalar,		
			Yol Kenarı		
Rumex dentatus L. ssp.			Kültür Arazileri		
halimifolius (Rech. Pat.) Rech.					
Fil.					
CHENOPODIACEAE					
Atriplex laskyntha Boiss.			Step. Tarla		
TAMARICACEAE					
Tamarix sp.	İlgün		Dere Kenarı		
GUTTIFERAE					
Hypericum spectabile Jaub. et	Binbirdelikotu	İran-Turan	Nadas Talaları	B	n
Spach			Tarlaları Kenarları		t
Hypericum elongatum	Kantaron	İran-Turan	Yamaçla		
Ledeb. ssp. elongatum					
Hypericum elongatum	Kantaron	İran-Turan	Kayalık		
Ledeb. ssp. apiculatum			Yamaçlar. Orman		

			açıklıkları		
Robson					
<i>Hypericum tyarum</i> Boiss.	Kantaron		Yamaçla, Pnus		
			Korulukla		
<i>Hypericum refusum</i> Aucher	Kantaron	İran-Turan	Step Ve Tepe		
			Kenarlan, Tarla		
			Kenarlan		
<i>Hypericum oSvieri</i> (Spach)	Binbirdelikotu	İran-Turan	Kalkerli		
Boiss			Yamaçla		
<i>Hypericum thymbifoium</i> Boiss. et Noe	Binbrdelikotu	İron-luran	Kalkerli Step	B	R
<i>Hypericum copitatum</i> Choisy var.	Kantaron	İran-Turan	Yamaçla. Step		
uteum Robson					
<i>Hypericum scabrum</i> L	Binbirdelikot u	İran-Turan	Yamaçla, Step		
<i>Hypericum confertum</i> Choisy ssp.	Kantaron		Çam ve Meşe Ormanı		
<i>stenobotrys</i> (Boiss.) Holmboe					
<i>Hypericum olympicum</i> I.	Kantaron	D. Akdeniz	Kaya Aralan		
<i>Hypericum perforatum</i> L	Binbirdelikot u		Step		
MALVACEAE					
<i>Marveia sheradiana</i> (L) Jaub. et Spach					
<i>Alceo hohenackeri</i> (Boiss el Huel)	Hıra Çiçeği		Yamaçlar, Nadas		
Boiss			tarlalar, Step. orman		
<i>Alceo pâlida</i> Waldsl. et Kit.	Hatmi		Tarla kenalan, Step		
<i>Atlhaea officinafc</i> L	Tıbbi hatmi		Tarlakenarlan		
UNACEAE					
<i>Unum muaonatum</i> Bert ol. ssp.		İran-Turan	Yamaçlar, Nadas		
<i>muaonatum</i>			Tarlalar, Step		
<i>Unumnodiftofum</i> L.	Ketenotu	Akdeniz	Nadas Tarlala		
<i>Unum hrsutum</i> L ssp. <i>pseudoaoatoicum</i>		İran-Turan	Step, Tarlalar, Açık	Y	nt
Davis			Meşe Çalkan		
<i>Unum pubescens</i> Banks et Sol. ssp.		D. Akdeniz	Tepe Kenartan Ve		
<i>pubescens</i>			Nadas Tarlalar		
GERANIACEAE					
<i>Geranium lucidum</i> L			Kireçtaşı Kayalıkla		
<i>Geranium pyrenaicum</i> Burm. H.			Korulukla, Yamaçlar,		
			Dereler		

Er odium acaule (L) Becherer et Thell.	Tara kotu	Akdenc	Açık Çalılar		
TÜR	TÜRKÇE İSİM	FC. BÖLGE	HABITAT	END.	TEHLİKE
					SINIR
ZYGOPHYLLACEAE					
Peganum harmala L	Üzerlik		Step		
RHAMNACEAE					
Rhamnus oleotaes L ssp.	Kör diken	D. Akdeniz	Yamaçla		
graecus (Boiss. et Reut.)					
Holmboe					
ANACARDIACEAE					
Cotinus coggyria Scop.	Pamuklu sumak		Ormanlar		
FABACEAE					
Genista albida Wid.			Pinus brutia Orman		
Lupinus varius L	Acı bakla	Akdeniz	Tarlala		
Astragalus hamosus L	Geven		Yol Kenartan		
Astragalus densiflorus Lam.	Geven	İran-Turan	Ormanlık Yerler,	Y	nt
			Bozkır, Kireçtaşı		
			Yamaçları		
Astragalus caraganae 1 isch.	Geven	İran-Turan	Step		
et Mey.,					
Astragalus christianus L	Geven		Bozkır,		
			Yolkenarları		
Astragalus gummiifer Lab.	Ak geven	İran-Turan	Ormanlar, Bozkır,		
			Tepe Yamaçları		
Astragalus elbistanicus	Geven	İran-Turan	Step	B	R
Huber-Morath et Chamberlain					
Astragalus cephalotes Banks	Geven		Ekilmiş Tarlalar		
et Sol. var. cephalotes					
Astragalus maocephalus	Geven	İran-Turan	Meşe Altında,		
Willd. ssp. finitimus (Bunge)			Step		
Chamberlain					
Astragalus schizopterus Boiss.	Geven	D. Akdeniz	Pinus Ve Quercus	Y	nt
			Artı, Bozulmuş		
			Zeminler		
Astragalus elongatus Wild.	Geven	İran-Turan	Meşe Çoğu	Y	ni

ssp. elongatus			Bozkır		
Astragalus elongatus	Geven	İran-Turan	Meşe		
Willd. ssp. nudeiferus			Bozkır		
(Boiss.) Chamberlain					
Gtycyrrhiza aspera Pall.	Meyan		Tahıl Tarlalarının		
			Kenarları		
Vida grandifkxa Scop. var.	Burçak	Çoklu	Orman, Tarlalar,		
granaTfaa		Element	Yol kenarları		
Vicia sativa L ssp. incisa (Bieb.) Are.	Arpa firiği		Meşe		
var. cordata (Wutfen ex Hoppe) Arc.			Çolağı Kayalık		
			Yamaçlar ve Nadas,		
			Tarlalar		
Lens orientais (Boiss) Hand. -Mazz			Meşe Çediği. Çam		
			Ormanı, Tahrip		
			Edilmiş Bozlar.		
			Nadas Tarlatan		
Lathyrus variabiis (Boiss et Ky.) Mary		D. Akdeniz	Ormanla, Meşe Çailo		
Lathyrus spathulatus Cet.		D. Akdeniz	Pmus brutia Orman		
Lathyrus cassius Boiss.	-	D. Akdeniz	P hus Brutia Ormanı		
Lathyrus chkxanthus Boiss.		İran-Turan	Dere Yakınındaki		
			Çalılıklar, Tarlalar		
Lathyrus aphaca L var. bitta us Post	Mud ümük		Tarlalar Batak Arazi,		
			Tahrip Edilmiş		
			Bozkır, Yol kenarları		
Lathyrus aphaca L var. modestus P. H.		D. Akdeniz	Kireçtaşı Yamaçları,		
Davis			Nadas Tarlalan		
TÜR	TÜRKÇESİ	FTC. BÖLGE	HABİTAT	END.	TEHLİKE
					SINIR
Ononis spinosa L ssp. leiosperma			Eğik Yamaçla,		
(Boiss.) Sri.			Ekilmiş Arazi		
Trifolium specksum Wild.	Uçgül		Ormanlar		
Trifolium physodes Stev. ex Bieb.	Uçgül	D. Akdeniz	Meşe Çalılığı		

var. psioalyx Boiss.					
Trifolium hirtum AIL	Uçgöl	Akdeniz	Yamaçla. Yotkenarian		
Trifolium hirtum L. va. arien»	Uçgöl		Step		
Trifolium purpureum Lois. var.	Uçgöl		Tarlalar Yolkenarlan		
purpureum					
Trifolium leucanthum Bieb.	Uçgöl		Yamaçlar Orman		
			Açıklan		
Trifolium scutatum Boiss.	Uçgöl	D. Akdeniz	Tarlalar Çalılık		
			Arasında		
Melilotus alba Desr.			Tahrip Edilmiş Yerler.		
			Tarta Kenarı		
Trigonella picata (Boiss et Bai.) Boiss.	Çaytrfılı	D. Akdeniz	Taşlı Yerler. Prus	B	nt
			Brutia Ormanı. Meşe		
			Çalılık		
Trigonella tenuis Fisch.	Çaytrfı	İran-Turan	Yamaçla. Step		
Trigonella monantha C. A. Meyer ssp.	Çaytrfılı	İran-Turan	Ekilmiş Tarla		
Noeana (Boiss.) Hub.-Ma.					
Medicago adata L	Cevrince	İran-Turan	Step		
Medicago lupulina L	Çevrince	-	Tarlalar		
Medicago falcata L.	Medik	-	Orman Açıklığı		
Medicago rigidula (L) All. va. agrestis	Çevrince	-	Yolkenarlan. Step		
Burniat					
Dorycnium pentaphyllum Scop. ssp.		İran-Turan	Pinus brutia altında	Y	nt
haussknechtii (Boiss.) Gams					
Caonilla parviflora Wild.		D. Akdeniz	Kireçtaşı Üzerinde.		
			Sabit Kumulla Ve		
			Ekilmiş Yerler		
Coronilla grandiflora Boiss.	-	D. Akdeniz	Yamaçlar	Y.	nt
Hippocrepis unisiliquosa L. ssp.			Tarlalardaki Açık		
unisiliquosa			Zeminler		
Hedysarum Kotschy Boiss.		İran-Turan	1 rectas Bozla		
Hedysarum candidissimum Freyn		İran-Turan	Kdkerf Bario Nadas	B	R
			Tarlalar		
Onobrychis aequidentata (Sibth. et		Akdeniz	Yamaçlar, Meşe		
Sm.) D'urv.			Çalılığı		
Onobrychis gracilis Besser			Nadas tarlalar, Step		

Onobrychis armena Boiss. et Huet	Korunga		Yamaçlar,		
			Yolkenarlan		
Onobrychis argyrea Boiss. ssp. argyrea	Korunga	İran-Turan	Bozkr, Yamaçlar	Y	nt
ROSACEAE					
Cerasus miaocarpa (C. A.	Kiraz!	İran-1 uran	Meşe Ormanları		
Meyer) Boiss ssp. tortuosa (Boiss. et	Yabam)				
Hauskn.) Brovvicz					
Amygdalus arabica Oliv.	Badem	İran-Turan	Seyrek Meşe		
			Ormanları		
Rubus sanctus Schreber	Böğürtlen		Seyrek Çattk, Dere		
			Kıyılan, Yol Kenan		
Rubus canescens De. var. glabrarus	Böğürtlen	Avrupa-Sibirya	Seyrek Ormanlar,		
(Godron) Davis et Merkte			Çaldıklar,t ip		
			Etekleri, Dere Kıyısı		
Geum rivale L	.Su karanfili		Dere Kenarlan		
Agrimonia repens L			Dereler		
Rosa phoenida Boiss.	Kuşburnu	D. Akdeniz	Yol Kenan		
Rosa canina l.	Kuşburnu		Yamaçlar. Ormanlar		
			ve Açıklıktan		
Crataegus orientais PaHas ex Bieb. var.	Abç		Olmanla!		
orientate					
TÜR	TÜRKÇESİ	FTC. BÖLGE	HABITAT	END.	TEHLİKE
					SINIR
LYTHRACEAE					
Lythrum junceum Banks Ve Sol.	-	Akdeniz	Dere Kenarlan		
Ammannia verticellata (Ard.) Lam.	-		Dere Kenarları		
ONAGRACEAE					
Epifobium anatolicum Hauskn. ssp.	Yakıotu		Dereler		
anatolicum					
CUOJRBFTACEAE					
Ecballium elaterium (L) A. Rich.	Eşek hıyarı	Akdeniz	Yol Kenarlan, Dere		
			Kıyılan		
DATISCEAE					
Datisca cannabina L	Renkotu		Açık Ormanlar. Dere		
			Kıyılan		

CRASSI) LACEAE					
Sedum caespitosum (Cav.) De.	-	Akdeniz	Açıklık Yerler		
AHA«, E Ah					
Anthriscus nemorosa (Bieb.) Sprengel			KoniterOrmanlar		
			KayalıkYamaçla		
Scandix stellata Banks et Sol.	Kışkiş		Yolkenarlan. Tahıl		
			Tarlatan		
Scandix iberica Bieb.	Kışkiş		Yamaçla. Step, Ekf		
			Alanla		
Scandix australe L ssp. grandiflora (L.) Thetl.	Kışkiş	-	Yamaçla, Step Tarta.	-	
			Yolkenarı		
Coriandrum sativum L	Kışniş	-	Tarlala		
Bifora testiculata (L.) Sprengel e>		-	Meşe Çalılığı, Tartc	1	
Cshuttes			Kenarları		
Pimpinella corymbosa Boiss.	-	Iran-Turan	Yamaçla. Step		
Sium sisarum L va. lancitoliim	Su kazayağı		Yaş Yerler, Dereler		m
Prangos ferulacea (L.) Lindl.	-	-	Kayalıkta aasında	-	
Bupleurum croceum Penzl	-	Iran-Turan	Yamaçla		
Bupleurum lophocarpum Boiss. et Bal.	-	D. Akdeniz	Çam Ormanları	Y	nt
Bupleurum odontites L		-	Dere Kenartan	m	
Bupleurum kurdicum Boiss.	-	Iran-Turan	Ormanlar,	-	•
			Tarlalar		
			Yamaçla		
Falsona vulgaris Bernh.	Kazayağı	-	Dere Kıyılan. Nadas	*	
			Tortala	*	
Cnidium siarfoium (Jacq.) Stnonkai	-	-	Kuru Dere Yataktan	-	-
ssp. orientale (Boiss.) Turin					
Ferulago pauciradiata Boiss. et Helar.	Kuzu Kışnişi	Iran-Turan		Y	nt
Malabaia secacul Banks et Sol.	Koyunekmeği	-	Meşe Alttan		
Zosima absinthifolia (Vent.) Link	Peynir Otu		Step	-	

			Yamaçla, Step		
Tonte avensis (Huds.) Link ssp. avensis					
Toriis leptophyla (L) Reichb.			Yamaçla, Tolda		
Astrodaucus orientalis (L) Drude		Iran-Turan	TarlalarYamaçla r,		
			Bozkf, Yol Kenarları		
Exoocantha heterophyla Lab.		D. Akdeniz	Yol Kenarları, Merala		
VALERIANACEAE					
Valerianella orientate (Schlecht.) Boiss.		D. Akdeniz	Orman		
et Bal.					
Valerianella discoidea (L.) Lois.		Akdeniz	Tarta Kenarları		
Valerianella dentata (L) Pol.			Ekili Alanla		

E.2. Fauna

TÜR	TÜRKÇE İSMİ	HABİTAT	AV.KOM. KARARI	Ber is* Sözl.	Red Data	Stati
AMPHIBIA=AMFIBI						
BLTONIDAE						
Bufo viridis	Gece Kurbağası	Bahçe ve açık arazilerdeki tas altları		II		
REP TILLAOS ÜRÜNGENLER						
TESTUDINIDAE						
Te suido graeca	Tospağa	Taşlık, kuru ve kumlu yerler		II		
GEKKONIDAE						
Cyrtopodion he tero cernis	Mardiu kelen	Taş binalar ve taşlık kısımlar		m		
Cyrtopodion ko s tchyi	Inceparmak lı	Taş binalar ve		II		

	keler	taşlık kısımlar				
S teno clac ty lus grandiceps	Tombul keler	Az bitkili kayalık ve taşlıklar		m		
AGAMIDAE						
Agama stellio	Dikenli keler	Kayalık ve taşlıklar		m		
Agama rudrata	Bozkır kelen	Çöl veya yarı çölümsü taşlı kısımlr		m		
LACERTIDAE						
Lacerta cappadocica	Kayseri kertenkelesi	Seyrek bitkili taşlık ve kayalıklar		m		
Lacerta triliieata	Büyük yeşil kertenkele	Sık çalılıklar ve dere kenarları		m		
Oplusops elegans	Tarla kertenkelesi	Az bitkili açık ve taşlık step arazi		m		
Colupridae						
Coluber ravigien	Kocabaş yılan	Az bitkili taşlık kısımlar		m		
Coluber sclunidti	Kırmızı yılan	Dere kenarları, taşlık yamaçlar		m		
Eirems mode im s	Uysal yılan	Az bitkili taşlık kısımlar		m		
t e le sc opus fallax	Kedıgözlü yıla n	Güneşli taşlık yamaçlar		m		
aves = kuşlar						
Ciconiidae						
Ciconia nigra	Kara leylek	Sulak orman lar, göç sıra sında kuru ortamlarda	2	II	a.2	G,t
Ciconi a ciconia	Leylek	Açık alanlar, yuva genel likle	2	II	a.2	Y,G J

		yapılar üzerinde ve ya yakınında			
TÜRLER	TÜRKÇE İSMİ	HABİTATI	AV.KOM. KARARI	BERN SÖZL.	RED DATA
ACCIPİTRIDAE					
Keop;ron perctiop teros	Küçük	Yerleşim yerleri			
	akbaba	yakınındaki açık arazi	2	II	A.3
COLUMBİDAE					
Columba li via	Kaya	Tarımsal alanlar,			
	güv ercim	yerleşim yerleri, kayalıklar	1	m	
Strep top e lia decaocto	Kumru	Tüm insan			
		yerleşimleri,	2	m	
		kayalık ve ağaçlık			
		tarım alanları			
STRIGIDAE					
Otus scops	İshakkuşu	Tarımsal alanlar,			
		meyva bahçeleri	2	II	A.3
APODIDAE					
Apus apus	Ebabil,	İnsan yerleşimlri			
	Kara çağa il			III	A4
MERO PID AE					
Merops apiaster	Arıkıuşu	Tarım alanları, Kum Ocakları	2	II	A4
UPUPLDAE					
Upupa epops	İbibik	Açık ağaçlıklar,			
		tarım alanları,	2	II	A.2
		otlaklar, meyva			
		bahçeleri, yaş çayırlar.			
ALAUDIDAE					

Melanocorypha calandra	Boğmaklı	Tarım alanları			
	toygur		2	II	
Melanocorypha bimacutata	Küçük boğmaklı toygur	Bozkr. gevşek kullanılan tonm alanlon	2	III	
		arazi, bozkr, kumullar, tonm alanlon			3
Calandrella rufescens	Çorak toygur	Kuru, taşlı arazi, bozkr gölleri ve bataklık çevre sindeki çorak tuzlu alanlar	2	II	A. 3
Galerida cristata	Tepeli toygur	Bozulmuş alanlar, kumullar, kuru dere yataktan, inşaat alanları, yerleşimlerin içi ve çevresi	2	III	
HIRUNDINIDAE					
Riparia riparia	Kum kırlangıcı	İrmak Kenar larında, çakıl ve kum ocaklar	2	II	
Hirundo rustica	Kırlangıcı	İnsan yerleşimleri	2	II	
Delichon urbica	Ev kırlangıcı	İnsan yerleşimleri	2	II	A.4
TÜRLER	TÜRKÇE İSMİ	HABİTATI	AV.KOM. KARARI	BERN SÖZL.	RED DATA
MOTACILUDAE					
Anthus richardi	Mahmuzlu incirkuşu	Açık arazi		II	A.3
Motacilla flava	Sarı kuyruksallayan	Tatlı sulu ve hafif tuzlu bataklıklar	2	n	
Motacilla alba	Ak kuyruksallayan	Çoğunlukta suya yakın açık arazi	2	II	A.4

TURDIDAE					
Phoenicurus phoenicurus	Kızılkuyruk	Yaprak döken ve karışık	2	II	
		ormanlar, parklar			
Oenanthe isabellina	Boz kuyrukkakan	Bozkır	2	II	
Oenanthe oenanthe	Kuyrukkakan	Gevşek kullanılan tarım alanları, taşlı yamaç, kum, çakıl ocakları	2	II	A.3
SYLVIDAE					
Sylvia communis	Akgerdanlı ötleğen	Dikenli çit, tarta ve orman kenarı	2	II	
CORVIDAE					
Corvus glandarius	Alakarga	Her türlü ormanlar, büyük oahçeler	3		
Pica pica	Saksağan	Her türlü ağaç ve çalılar Dışarı açık arazi, meyva bahçeleri	3		
Corvus monedula	Kırmızı tearege	Seyrek ormanlar, Meyva bahçeleri, yıkıntılar	3		
STURNIDAE					
Sturna vulgaris	Sığırcık	Her türü ağaçlıklar, parklar, ahçeler, tarım alanları	2		
PASSERIDAE					
Passer domesticus	Serçe	İnsan yerleşimleri	2		
FRINGILIDAE					

Carduefis carduelis	Saka	Meyva bahçeleri, park, inşaat alanı, bozulmuş arazi	2	II	A.4
EMBERIZIDAE					
Miliaria calandra	Tarta kirazkuşu	Tarımsal arazi, çayır, bozkır, çalılık alan	2	III	
MAMMALIA=MEMELILER					
ERINACEIDAE					
Hemiechnus auritus	Uzunkulaklı kipi	Step alanla	2		
TÜRLER	TÜRKÇE İSMİ	HABİTATI	AV.KOM. KARARI	BERN SÖZL.	RED DATA
SORICIDAE					
Crocidura leucodon	Sivriburunlu tarta faresi	Açık arazi, Çalılık alanlar		III	
Crocidura leucodon ssp. persica	Tarla faresi	Açık arazi, Çalılık alanlar		III	
LEPORIDAE					
Lepus europaeus	Kır tavşanı, yaban tavşan	Her türlü habitat		III	
CRICETIDAE					
Cricetulus migratorius	Cüce avurtlak	Yaylalar, kültür arazisi			
Mesocricetus auratus	Kocaavurliak	Step, çayır			
Mesocricetus crandti	Avurtlak	Step, çayır, tarta sınılan			
Microtus guentheri ssp.guentheri		Her türü kültür arazisi ve step, meyva bahçeleri			

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

İlimiz ormanlık alan olarak Türkiye'de 12. Sırada olup %36,4 'ü ormanlarla kaplıdır. Topoğrafik yapı değişken ve kırıktır. Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu ve Akdeniz Coğrafi Bölgelerinin birleşme noktası üzerinde bulunmaktadır. Bu nedenle ilimizde bitki türü zenginliği görülmektedir. Kahramanmaraş, Andırın işletmelerimiz deniz ikliminin etkisinde olup; reliik olarak bulunan kayın dahil çok çeşitli bitki topluluklarının bulunduğu ormanlara sahiptir. Göksun Orman İşletme Müdürlüğümüz ile Kahramanmaraş ve Andırın İşletme Müdürlüklerimizin kuzeyi, karaçam - sedir zonunda yer almaktadır.

İlin Orman Envanteri

İlimizde hakim ağaç türü kızılçam olup, 88.735 ha. alanda yayılış göstermektedir. Bunu karaçam, sedir, göknar ve diğer türler takip etmektedir. İlimiz sınırları içerisindeki tüm ormanlar devlet ormanıdır.

Kahramanmaraş İlindeki 521.413 ha ormanlık alanın 205.620 ha.'ı Normal Kapalı, 315.793 ha'ı Boşluklu Kapalıdır.

Orman Varlığının Yararları

- Ormanlar yaşantımızın her safhasında ihtiyaç duyduğumuz yapacak ve yakacak hammadde kaynağıdır. Bunun yanı sıra bitkisel nitelikli tohum, çiçek, kozalak vb. ile mineral nitelikli çakıl, kum vb. hammadde kaynaklarının bir kısmı da ormanlardan elde edilmektedir.
- Ormanlar, bitkiler ve hayvanlar için doğal bir su kaynağıdır. Kar ve yağmur biçimindeki yağışı yapraklı, dalları, gövdesi ve kökleri ve tutarak sellerin ve taşkınların oluşmasını önler. Ayrıca yeraltı sularının oluşmasına yardım eder.
- Ormanlar erozyonu önler. Ormanlar rüzgârın hızını azaltır, toprağı kökleri ile tutarak yağışların ve akarsuların toprağı taşımasını önler.
- Ormanlar, yaban hayatı ve av kaynaklarını korur. Nesli tükenmekte olan hayvanların üretimi, korunması ve barınmasında koruma alanları oluşturur. Bu sahalar milyonlarca canlının yuvasıdır.
- Ormanlar bitki örtüsü ve toprak içerisinde büyük miktarda karbon depoladıklarından, iklim üzerinde olumlu etkiler yapar. Aşırı sıcaklıkları düzenler, bir ısı tamponu gibi görev yapar. Sıcaklığı soğukluğu dengeler, yaz sıcaklığını azaltırken, kış sıcaklığını artırır, radyasyonu önler.
- Su buharını yoğunlaştırarak yağmur haline gelmesini sağlar. Rüzgar hızını azaltarak toprak ve kar savurmalarını ve rüzgarın kurutucu etkisini yok eder. Bu nedenle açık alanlara oranla ormanlarda gündüzler serin geceler ise sıcaktır.
- Ormanlar, eğlenme, dinlenme ve boş zamanları değerlendirme imkanı sağlar. Havası, suyu, doğal görünüşleri ve sakin ortamı ile özellikle şehirlerde yaşayan insanları kendisine çeker. Bu yönüyle insanların beden ve ruh sağlığı üzerinde olumlu rol oynar.
- Yerleşim alanları çevresindeki hava kirliliğini ve gürültüyü önlemesi ile insan sağlığı bakımından büyük önem taşır. Ormanların insan sağlığı üzerindeki bütün bu olumlu yararları nedeniyle büyük kentlerin çevresinde ormanlar yetiştirilmekte, dinlenme yerleri kurulmaktadır.
- Ormanlar, orman içinde ve dışında yaşayan insanlara çeşitli iş alanları sağlar, işsizliği önlemede etkin rol oynar, böylece köyden kente göçü azaltır.

- Ormanlar, ulusal savunma ve güvenlik bakımından da çok önemlidir. Askeri birliklerin savaş tesisleri ile araç ve gereçlerinin gizlenmesinde, savaş ekonomisi bakımından değer taşıyan reçine, katran ve tanenli maddelerin elde edilmesini sağlar,

- Ayrıca ormanlar barajların ekonomik ömrünü uzatır, doğal afetleri önler, ülke turizmine katkıda bulunur,

- Ormanlar, doğal güzellikleri ve sayılmayacak kadar çok faydalarıyla iyi baktığımız takdirde tükenmez bir doğal kaynaktır.

İlimizde rekreasyon ve peyzaj değeri yüksek olan yerlerin halkın kullanımına açılması için Kahramanmaraş Kent Ormanı ve çeşitli yerlerde piknik ve mesire yerleri oluşturulmuştur. Yaban hayatının korunması amacıyla özellikle Başkonuş'ta geyik üretim alanları oluşturulmuştur.

Doğal Kaynak Değerleri

Leolojik özellikleri; 1/500 000 ölçekli Türkiye Jeoloji Haritası'na göre, Çimen Dağı, jeolojik oluşum bakımından yeni çağın (neozoik) 3. zamanın tersiyer devrinin Miosenepok'una aittir. Anakaya miosen deniz fasiyesine ait kum tabakası, konglomera ve kalkerden oluşmuştur. Jeomorfolojik Özellikler Çimen dağının zirvesi olan Ulu ziyaret tepesi 2259 m yükseltiye sahiptir. Dağ sahip olduğu bu yükselti ile jeomorfolojik arazi oluşum şekillerinden "yüksek dağlık arazi" sınıfına girmektedir. Alanın denize olan yatay uzaklığı ise 70 km civarındadır. Klimatolojik Özellikler Çimen Dağı, Türkiye'deki makro iklim tiplerinden "Akdeniz iklimi"nin "Asıl Akdeniz iklimi" tali tipinde bulunmaktadır. Bu tali tip; oldukça yüksek yıllık yağış miktarlarına rağmen, karakteristik ve tipik şiddetli yaz kuraklığı ile tanımlanan Akdeniz iklimi içerisinde, kar yağışı ve donun nadir olarak meydana gelmesi, çok yüksek yaz sıcaklığı, çok şiddetli buharlaşma ve düşük bulutluluk oranı ile diğer tali tip olan "Marmara iklimi"nden ayrılmaktadır.

Hidrolojik ve Hidrojeolojik özellikleri: Resmi veri mevcut yok. Ancak saha içerisinde doğal su kaynakları var.

Toprak özellikleri: Toprak su Genel Müdürlüğü'nce Kahramanmaraş ili için hazırlanan 1/100 000 ölçekli toprak özelliklerini gösterir haritaya göre, Çimen Dağının %85-90'ı orman arazisi olup, "sarp meyilde, çok sıg, taşlı, şiddetli erozyonlu topraklar" olarak nitelendirilmektedir. Flora Yavşan yaylasını içine alan bölge Akdeniz bölgesinde ve C6 karesi içerisinde yer almaktadır. Bölgenin %80'ini orman vejetasyonu, geriye kalan kısmını da step ve yüksek dağ stebi teşkil etmektedir.

Ömer VAROL tarafından yapılan doktora çalışmasında bölgede 67 familyaya ve 287 cinse dağılmış 529 tür ve tür altı seviyede takson tespit edilmiştir. Tespit edilen bu 529 taksonun 65 tanesi endemiktir. Ayrıca 54 taksonda C6 karesi için yenidir. Ajuga reptans adlı bitki dünya üzerinde sadece pekmez pınarı denilen mevkide bulunmaktadır. Yörede tespit edilen üç adet Allium türünün bilim dünyası için yeni olduğu tahmin edilmektedir. Yavşan yaylası ülkemizde doğal olarak yetişen ağaç türlerimizden Toros Göknarı Abies Cilicia'nın kuzey yarım küredeki yayılım alanının en doğusunu oluşturur. Ayrıca dünya üzerindeki yayılımı çok daralan Cedrus Libani'nin saf ve karışık en güzel meşcerelerinin bulunması nedeniyle ülkemizin en çarpıcı yerlerinden birisidir.

Fauna Bir çalışma mevcut değil. Ancak sahada av yaban hayatı için uygun olup yabani hayvanların (keklik, tavşan, vb.) olduğu görülmektedir.

Sosyolojik özellikler Saha yayla özelliğine sahip olup bazı bölümlerde mevsimsel olarak Yaylacılık yapılmaktadır. Ayrıca sahanın sahip olduğu doğal yapıdan dolayı bölge halkının sahayı sağlık amaçlı kullandıkları görülmektedir.

E.3.2. Milli Parklar

İlimiz sınırları içerisinde hali hazırda Milli Park yer almamakta olup; Geben Vadisi Milli Parkı adıyla etüd raporları hazırlanmış ve kurum görüşleri alınmış hâlihazırda ilgili çalışmalarda son aşamaya gelinmiştir.

E.3.3. Tabiat Parkları

1. KAPIÇAM TABİAT PARKI:

ALANIN ADI: Kapiçam

ALAN BÜYÜKLÜĞÜ: 180 Ha.

COĞRAFİ KONUMU: Kapiçam Bölüktaş serisi (500-850 m yükseklikte), Akdeniz Bölgesi, İli Kahramanmaraş, İlçesi Merkez, Ulaşım 13 km (asfalt)

MÜLKİYET: Orman Genel Müdürlüğü

İDARİ DURUM: Orman Bölge Müdürlüğü İl Müdürlüğü, Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü, Kahramanmaraş İşletme Müdürlüğü, İşletme Şefliği, DKMP Mühendisliği, Elmalar İşletme Şefliği, Kahramanmaraş Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü

BÖLMELER: 734, 735 nolu bölmeler

EKOSİSTEMÖZELLİKLERİ: Saha Akdeniz ve İran-Turan ftocoğrafik bölgelerin geçiş kuşağında orman ekositem tiplerine sahiptir.

DOĞAL KAYNAK DEĞERLERİ: Kapiçam ormanı 500-850 m yükseltiye sahip fazla dik olmayan az meyilli tepelerden oluşan dalgalı bir alan görünümündedir. Kapiçam ormanının bulunduğu tepelik alanın hemen güneyinden Doğu Anadolu fay hattı geçmekte olup 1. derece deprem riski altındadır.

Klimatolojik Özellikler:

Kahramanmaraş İli Akdeniz Bölgesi iklim özelliğine sahip olduğundan yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır. Bu tali tip; oldukça yüksek yıllık yağış miktarlarına rağmen, karakteristik ve tipik şiddetli 71

yaz kuraklığı ile tanımlanan Akdeniz iklimi içerisinde, kar yağışı ve donun nadir olarak meydana gelmesi, çok yüksek yaz sıcaklığı, çok şiddetli buharlaşma ve düşük bulutluluk oranı ile diğer tali tip olan "Marmara ikliminden ayrılmaktadır. Rakımı 700m'nin altında olup yıllık sıcaklık ortalaması 16 derecenin üzerindedir.

Hidrolojik ve Hidrojeolojik özellikleri:

Saha içerisinde yaz-kış akan dere ve tabii su kaynağı olmayıp mesire yerinin ve keklik üretim istasyonunun su ihtiyacını karşılamak amacıyla 40 metre derinlikte su kuyusu mevcuttur.

Ayrıca mesire alanının içerisinde DSI Bölge Müdürlüğüne ait sulama kanalı geçmektedir. Sulamanın yapıldığı aylarda kanallarda bulunan sudan; Botanik Bahçesindeki göletleri doldurmak ve mevcut ağaçların sulanmasını yapmak için kullanılmaktadır. Ancak suyun yetersiz kaldığı dönemlerde kullanmak üzere 2007 yılında Botanik bahçesinde su kuyusu açılmıştır.

Toprak özellikleri:

Toprak derinliği ortalama 30-60 cm olup az taşlı bir görüntüdedir. Sahada esmer orman toprağı hâkim olup dik meyilli yerlerde orta ve alt yamaçlarda kolüvital tip hakimdir. Mevzii olarak kalker ana kayalar üzerinde rendzinalara rastlamak mümkündür. Moloz birikintisi, tuzluluk, bataklıklaşma gibi menfi etkilerin meydana getirebileceği orman sınırlaması mevzu bahis değildir.

Saha genelinde balçık ve kumlu balçık tekstür sahiptir. Ormanla kaplı sahalarda Ah horizonlu profillerde %1-2 miktarda organik madde bulunmaktadır. B horizonu organik madde bakımından fakirdir. Toprak Ph faktörü 5,6-6,4 olarak tespit edilmiş olup asitik karakter taşımaktadır.

Flora:

Kahramanmaraş Üi Akdeniz iklim alanı içerisinde kaldığından bölgede Lauretum (500-975 M) Pinus brutia, Olea oleastr orman zonu yer almaktadır. Kapıçam ormanları yukarıda belirtildiği gibi lauretum zonu içerisinde kalmakta olup asli ağaç türü kızılçamdır. Sahada 90-120 yaşlarında kızılçam vardır. Alanın 50-60 hektarlık kısmı mesire yeri olarak kullanıldığından kapallık bozulmuş ve ağaçlar arasında 15 -20 m mesafeler oluşmuştur. Sahada kızılçamdan başka doğal olarak yetişen tesbih, alıç. Ardiç sevdirmesi hedeflenmiştir.

Botanik Bahçesi toplam 200 adet otsu ve odunsu bitkiyi bünyesinde barındırmakta ve bu sayı yapılan çalışmalarla her geçen gün artmaktadır. Ayrıca saha farklı yükseltileriyle doğal seyir teraslarına sahiptir.

Rekreasyonel Potansiyel:

Alanımızı ilkbahar aylarında 10,000 kişinin ziyaret ettiği tutanaklarla bakidir. İlimizde her geçen gün gelişen ve artan nüfus göz önüne alındığında Kapıçam Atatürk Mesire yerinin önemi artmaktadır.

Sosyo-Ekonomik Yapı:

Sahanın il merkezine olan yakınlığı (13km) göz önüne alındığında ve içerisinde hazır bulunan bir botanik bahçesinin de olması sahaya olan talebin artışını sağlayacaktır. Dünyamızda kimyasal ve biyolojik kirlenmenin son sürat devam ettiği; ozon tabakasındaki delik ile iklimde olan bozulmaların ve bilinçsizce yok edilen ormanlarımızla erozyona uğrayan topraklarımız artık geri gelmediği bir gerçektir. Bu nedenle Dünyada yeşile, doğaya ve doğal olan her şeye verilen önem her geçen gün artmakta iken, ülkemizde hala mevcut olan el değmemiş bölgelerimizi korumak var olanı geliştirmek varken bunları yok etmeye çalışmak nedendir bilinmez. Hepimiz bir ağacın kaç yılda ne zorluklarla meydana geldiğini biliriz ve bunun için kampanyalar etkinlikler düzenleyerek çocuklarımıza ağaç sevgisini kazandırmak isteriz. Alanımızı ilkbahar aylarında 10,000 kişinin ziyaret etmektedir. Alanımızı Büyütüp geliştirilerek insanımıza çok çeşitli faaliyetlerini (Oyun parkı, spor tesisleri, yürüyüş yolları, rekreasyon ihtiyaçlarını) yapabilecekleri bir alan haline dönüştürerek hizmet etmek için bu tür sahalarda hazırlanırken daima ileriye dönük projeler düşünülerek hareket edilmelidir.

Mevcut Arazi Kullanımı:

- 180 hektar Ormanlık alan

- 68 hektarı mesire yeri
- 5,7 hektar alan Kınalı Keklik Üretim İstasyonu
- 11,10 hektarlık alanda Botanik Bahçesi mevcuttur.
- 98,19 hektarlık alanda Rezerv alan olarak ayrılmıştır
- Rezerv alan olarak ayrılmış olan içerisinde 3,2 ha sedir ve 2,8 ha fıstık çamı tohum bahçesi vardır.

Bölgede Sahaya Etki Eden Faaliyetler Sosyal, Fiziki Baskılar Ve Alınması Gereken Önlemler: Bölgede sahaya etki eden sosyal ve fiziki bir baskı mevcut değildir. Saha günü birlik piknik mesire yeri olarak kullanılmaktadır.

Ancak;

- Giriş ünitesi,
- Tanıtım evi,
- Botanik bahçesinde bulunan üç adet su göletlerinin sızdırmazlık çalışmaları,
- Yeni bitki türlerinin dikimi alımı,
- Genişletilen alanın gelişim planının yapımı
- Sahada damla sulama sisteminin kurulması
- Bilgilendirme levhaları, yaya ve yürüyüş yolları, köprülü geçişler oturma grupları vb. inşaat işlerinin tamamlanması ve planlanması gerekmektedir ve bunun yanında;
- Çocuklara doğa ve hayvan sevgisini aşılamak amacıyla evcil ve kanatlı hayvanları bandıran hayvan barınaklarını yapılabilir.

2. YAVŞAN TABİAT PARKI

ALANIN ADI: Yavşan Yaylası-Çimen Dağı

COĞRAFİ KONUMU: Yavşan Yaylası-Çimendağı (1964 m yüksekliğinde Bölge Akdeniz Bölgesi Kahramanmaraş İli Merkez ilçe sınırları içerisinde olup il merkezine 36 km asfalt ve orman yolu

MÜLKİYET: Orman Genel Müdürlüğü

İDARİ DURUM: Orman Bölge Müdürlüğü İl Müdürlüğü, Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü, Kahramanmaraş İşletme Müdürlüğü, İşletme Şefliği, DKMP Mühendisliği, Elmalar İşletme Şefliği, Kahramanmaraş Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü

Bölmeler : 156-157-158162-163 nolu bölmeler

EKOSİSTEM ÖZELLİKLERİ: Saha Akdeniz ve İran-Turan ftocoğrafik bölgelerin geçiş kuşağında orman ekositem tiplerine sahiptir.

DOĞAL KAYNAK DEĞERLERİ: Jeolojik özellikleri;1/500 000 ölçekli Türkiye Jeoloji Haritası'na göre, Çimen Dağı, jeolojik oluşum bakımından yeniçağın (neozoik) 3. zamanın tersiyer devrinin Miosenepok'una aittir. Anakaya miyosen deniz fasiyesine ait kum tabakası, konglomera ve kalkerden oluşmuştur.

Jeomorfolojik Özellikler:

Çimen dağının zirvesi olan Ulu ziyaret tepesi 2259 m yükseltiye sahiptir. Dağ sahip olduğu bu yükselti ile jeomorfolojik arazi oluşum şekillerinden "yüksek dağlık arazi" sınıfına girmektedir. Alanın denize olan yatay uzaklığı ise 70 km civarındadır.

Klimatolojik Özellikler:

Çimen Dağı, Türkiye'deki makro iklim tiplerinden "Akdeniz iklimi"nin "Asıl Akdeniz iklimi" tali tipinde bulunmaktadır. Bu tali tip; oldukça yüksek yıllık yağış miktarlarına rağmen, karakteristik ve tipik şiddetli yaz kuraklığı ile tanımlanan Akdeniz iklimi içerisinde, kar yağışı ve donun nadir olarak meydana gelmesi, çok yüksek yaz sıcaklığı, çok şiddetli buharlaşma ve düşük bulutluluk oranı ile diğer tali tip olan Marmara ikliminden ayrılmaktadır.

Hidrolojik ve Hidrojeolojik özellikleri:

Resmi veri mevcut yok. Ancak saha içerisinde doğal su kaynakları var.

Toprak özellikleri:

Toprak su Genel Müdürlüğü'nce Kahramanmaraş ili için hazırlanan 1/100 000 ölçekli toprak özelliklerini gösterir haritaya göre, Çimen Dağının %85-90'ı orman arazisi olup, "sarp meyilde, çok sıg, taşlı, şiddetli erozyonlu topraklar" olarak nitelendirilmektedir.

Flora:

Yavşan yaylasını içine alan bölge Akdeniz bölgesinde ve C6 karesi içerisinde yer almaktadır. Bölgenin %80'ini orman vejetasyonu, geriye kalan kısmını da step ve yüksek dağ stebi teşkil etmektedir. Ömer VAROL tarafından yapılan doktora çalışmasında bölgede 67 familyaya ve 287 cinse dağılmış 529 tür ve tür altı seviyede takson tespit edilmiştir. Tespit edilen bu 529 taksonun 65 tanesi endemiktir. Ayrıca 54 taksonda C6 karesi için yenidir. Ajuga reptans adlı bitki dünya üzerinde sadece pekmez pınarı denilen mevkide bulunmaktadır. Yörede tespit edilen üç adet Allium türünün bilim dünyası için yeni olduğu tahmin edilmektedir. Yavşan yaylası ülkemizde doğal olarak yetişen ağaç türlerimizden Toros Göknarı Abies Cilicia'nın kuzey yarım küredeki yayılış alanının en doğusunu oluşturur. Ayrıca dünya üzerindeki yayılışı çok daralan Cedrus Libani'nin saf ve karışık en güzel meşcerelerinin bulunması nedeniyle ülkemizin en çarpıcı yerlerinden birisidir.

Fauna:

Bir çalışma mevcut değil. Ancak sahada av yaban hayatı için uygun olup yabani hayvanların (keklik, tavşan, vb.) olduğu görülmektedir.

Sosyolojik Özellikler:

Saha yayla özelliğine sahip olup bazı bölümlerde mevsimsel olarak Yaylacılık yapılmaktadır. Ayrıca sahanın sahip olduğu doğal yapıdan dolayı bölge halkının sahayı sağlık amaçlı kullandıkları görülmektedir.

Estetik Kaynak Değerleri:

Yavşan yaylası ülkemizde doğal olarak yetişen ağaç türlerimizden Toros Göknarı Abies Cilicia'nın kuzey yarım küredeki yayılış alanının en doğusunu oluşturur. Ayrıca dünya üzerindeki yayılışı çok daralan Cedrus Libani'nin saf ve karışık en güzel meşcerelerinin bulunması nedeniyle ülkemizin en çarpıcı yerlerinden birisidir Yavşan yaylasında orman, maki ve step vejetasyonuna dahil birçok takson bulunmaktadır. Ana ağaç türleri olarak; Lübnan (Toros) sediri (Cedrus libani A. Rich.), Toros göknarı (Abies cilicica (Ant.&Kotschy) Carr. subsp. cilicica) ve Anadolu karaçamı (Pinus nigra Arn. subsp. pallasiana (Lamb.) Holmboe), Titrek kavak (Populus tremula) Doğu kayını (Fagus orientalis) bulunmakta olup, en geniş alan kaplayan ağaç türü Toros sediridir

Ana ağaç türlerine göre daha az rastlanan, yer yer ağaç tabakasına ulaşarak serpili halde karışıma katılan veya çalı tabakasında yer alan ağaç türleri ise; andız (Arceuthos drupacea

(Lab.) Ant.&Kotschy), saçlı meşe (*Quercus cerris* L. var. *cerris*), kokulu ardıç (*Juniperus foetidissima* Willd.), küçük kozalaklı katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus* L. subsp. *oxycedrus*), gürgen yapraklı kayacık (*Ostrya carpinifolia* Scop.), kermes meşesi (*Quercus coccifera* L.), Fransız akçaağacı (*Acer monspessulanum* L.), çiçekli dişbudak (*Fraxinus ornus* L. subsp. *cilicica* (Lingelsh.) Yalt.), adi porsuk (*Taxus baccata* L.), boylu ardıç (*Juniperus excelsa* Bieb.), Lübnan meşesi (*Quercus libani* Oliv.) ve doğu gürgeni (*Carpinus orientalis* Miller)'dir. Ayrıca, dere kenarlarında doğu çınarı (*Platanus orientalis* L.) ile Toros kızılacağı (*Alnus glutinosa* subsp. *antitaurica* Yalt.)'na da rastlanmaktadır

Bu türler dışında; tesbih (*Styrax officinalis* L.), Cotoneaster nummularia Fisch.&Mey., kuşburnu (*Rosa canina* L.), derici sumacı (*Rhus coriaria* L.), kızılıçık (*Cornus* sp.) ve adi orman sarmaşığı (*Hedera helix* L.) gibi çeşitli çalı türleri de yayılış göstermektedir. Ayrıca, çok sayıda otsu tür de bulunmaktadır.

Yörede, anıt ağaç niteliğine sahip olabilecek çok yaşlı ağaçlara özellikle sedirlere rastlanmaktadır.

Rekreasyonel Potansiyel:

Saha içerisinde kontrollü kullanım alanı içerisinde kalması düşünülen mesire yeri olarak kullanılan alanlar mevcuttur.

Sosyo-Ekonomik Yapı:

Sahanın çevresinde bulunan mevcut köylerde (Sahanın alt kısımlarında) halk hayvancılık yaparak geçimini sağlamaktadır.

Mevcut Arazi Kullanımı:

Devlet ormanı

Alan Büyüklüğü:

359 hektarlık Tabiat Parkı Alanının sınırları içerisinde kalan 249 hektarlı alan, içerisinde bulundurduğu endemik bitkiler yönünden mutlak koruma alanı olarak; 77 hektarlık sınırlı kullanım alanı olarak ayrılan saha ise okulların teknik gezileri ve günübirlik (ateşsiz piknik) kullanım için ve 33 Hektarlık alan ise çadırlı kamp ve günübirlik piknik yapmak için ayrılmıştır

İlimiz sınırları içerisinde Milli Park ve Tabiat Anıtı bulunmamaktadır. İlimiz sınırları içerisinde 1 adet Tabiatı Koruma Alanı, 2 adet Tabiat Parkı bulunmaktadır.

3. ADANA-KAHRAMANMARAŞ HANÇER DERESİ YABAN HAYATI GELİŞTİRME SAHASI

Sahanın Statü Tarihi:

05 Ekim 2006 tarih ve 26310 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Sahanın Plan Durumu:

2008-2012 Yıllarını kapsayan Gelişme ve Yönetim Planı yapılmıştır.

Sahada Gerçekleştirilecek Hedefler:

- a) Alandaki yaban keçisi popülasyonunun ve yaşam alanlarının korunması.
- b) Doğal ormanların korunması.
- c) Alandaki su kaynaklarının korunması.

Alanı Özel Kılan Nedenler:

Alandaki Yaban hayatı ekosistemi; yerleşim yerinin az olması, insan faaliyetlerinin sınırlı olması nedeniyle doğal özelliğın korunmuş olması.

Fauna:

Memeliler: Yaban Keçisi (*Capra aegagrus*), Vaşak (*Lynx lynx*), Kirpi (*Erinaceus concolor*), Kurt (*Canis lupus*), Sansar (*Martes martes*), Yabani tavşan (*Lepus europaeus*), Yaban Domuzu (*Sus scrofa*), Çakal (*Canis aureus*), *Vulpes vulpes*(Tilki), Porsuk(*Meles meles*), Kuşlar: Altın Kartal (*Aquila chrysaetos*), Akbabab(*Neophron percnopterus*), Şahin(*Buteo buteo*), Doğan(*Falco sp*), Delice(*Circus cyaneus*), Kuzgun(*Coracias sp*), Akkuyruksallayan(*Motacilla alba*), Baştankara(*Parus sp*), Puhu(*Bubo bubo*), Ibibik(*Upupa epops*), Alakarga(*Garrulus glandarius*), Yalıçapkını(*Alcedo atthis*), Dere Kuşu(*Cinclus cinclus*).

Ayrıca Amfibi türleri, Kaplumbağa türleri, Kertenkeleler, Yılan Türleri ve Kırmızı Benekli Alabalık bulunmaktadır.

Türlerin Yoğun Olduğu Koordinatlar:

37 52' 30' - 38 07' 30' Kuzey enlemleri ile 36 07' 30' - 36 22' 30'

Sahadaki Türlerin Iucn, Bern Ve Cites Sözleşmelerindeki Yeri

Memeliler:

Yaban Keçisi (*Capra aegagrus*-VU), Vaşak(*Lynx lynx*-NT), Kirpi(*Erinaceus concolor*-LR/lc), Kurt(*Canis lupus*-LC), Sansar(*Martes martes*-LR/lc), Yabani tavşan(*Lepus europaeus*-LR/lc), Yaban Domuzu(*Sus scrofa*-LR/lc), Çakal (*Canis aureus*-LC), *Vulpes vulpes*(Tilki-LC), Porsuk(*Meles meles*-LR/lc),

Kuşlar:

Altın Kartal (*Aquila chrysaetos*-LC), Akbabab (*Neophron percnopterus*-EN A2abcd+3bcd+4abcd), Şahin (*Buteo buteo*-LC), Doğan (*Falco sp*-LC), Delice (*Circus cyaneus*-LC), Kuzgun (*Coracias sp*-LC), Akkuyruksallayan (*Motacilla alba*-LC), Baştankara (*Parus sp*-LC), Puhu (*Bubo bubo*-LC), Ibibik (*Upupa epops*-LC), Alakarga (*Garrulus glandarius*-LC), Yalıçapkını (*Alcedo atthis*-LC), Dere Kuşu (*Cinclus cinclus*-LC).

Ayrıca Amfibi türleri-LC, Kaplumbağa türleri-VUA1cd-LC, Kertenkeleler LC, Yılan Türleri-LC ve Kırmızı Benekli Alabalık bulunmaktadır.

Flora

Ağaçlar:

Ardıç (*Juniperus sp*), Karaçam (*Pinus nigra*), Sedir (*Sedrus libani*), Meşe (*Quercus sp*), Çınar (*Platanus sp*), Ceviz (*Juglans sp*), Gökmar(*Abies sp*), Kuşburnu (*Fructus rosa canina*), Ahlat (*Pirus elaeagnifolia*), Kermes Meşesi(*Quercus coccifera*), Pırnal Meşesi(*Quercus ilex*), Sandal(*Pterocarpus santalinus*), Karamuk(*Agrostemma githago*)

Otlar ve Sazlar:

Isırğan (*Urtica sp*), Adaçayı (*Salvia sp*), Kekik (*Tymus sp*), Geven (*Astragalus sp*), Orman Sarmaşığı (*hedera sp*), Domuz Ayrığı (*Dactylis glomerata L.*), Yabani Arpa (*Hordeum sp*), Çiğdem (*Crocus sp*), Iris(*Iris sp*), Salep(*Tuber salep*), Mahlep(*Prunus mahaleb L.Mill*).

Yosun, Mantar ve Likenler:

Kaya Yosunu (Fukoksantin), Kav Mantarı (Formes fomentarius), Kuzu Kulağı (Rumex sp), Sedir Mantarı (Tricholoma caligatum).

Tıbbi Açıdan Önemli Türler ve Kullanım Yerleri İklim

Alana Ait Güncel İklim Verileri

Sıcaklık: Tufanbeyli Meteoroloji İstasyonu'nda 1986-2004 yılları arasında kaydedilen verilere göre, yıllık ortalama sıcaklık 9.9°C, en yüksek sıcaklık 37C, ve en düşük sıcaklık ise -27,8C' dir. Günlük sıcaklığın 25C'ye veya bu derecenin üstüne çıktığı yaz günü sayısı 97, 30C'yi geçtiği tropik gün sayısı ise 38'dir.

Yağış: Bölgede yağışlar genellikle yağmur veya dolu şeklinde olup, yağışlar sonbahar, kış ve ilkbahar mevsimlerinde görülmektedir. Tufanbeyli Meteoroloji İstasyonu'nda kaydedilen 18 yıllık yağış verileri, bölgede ortalama yıllık yağış miktarının 562,1 mm olduğunu göstermektedir. En çok yağış kış mevsiminde düşmektedir. Söz konusu dönemdeki aylık ortalama toplam yağış miktarları göz önüne alındığında, en çok yağış Kasım ayında (79,0) ve en az yağış ise ağustos ayında (22,0mm) gözlenmiştir.

Sahanın Tarihi ve Kültürel Geçmişi

YHGS' nın güneybatı kısmında Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunca tescil edilmiş, Kale köyünün Aybastı mahallesi yakınlarında tescil edilmemiş bir kale kalıntısı mevcuttur.

Saha ile ilişkisi olan köylerin topografyasından dolayı ziraata uygun alanın az olması nedeniyle tarım faaliyetleri sadece kendi ihtiyaçlarını karşılayacak düzeydedir. Korunan alanın içinde ve çevresinde yaşayan yöre halkının başlıca geçim kaynakları hayvancılık ve orman işçiliğidir. Ekoturizm faaliyetleri kapsamında; bölgede yer alan köylülerin üretmiş oldukları yerel tarımsal ve hayvansal ürünlerini pazarlama imkanlarının oluşturulması. Sahanın Av Turizmine açılması halinde; alan içerisindeki köylerde konaklama amaçlı pansiyonculuk ve kahvaltı ile yerel ürünlerin ziyaretçilere sunulması.

E.4. Çayır ve Mera

- 4342 Sayılı Mera Kanunu' nun 5 inci Maddesinin (a) Bendi kapsamında toplam 613.645.505,12
- 4342 Sayılı Mera Kanunu' nun 5 inci Maddesinin (b) Bendi kapsamında toplam 1.039.267.752,94
- 4342 Sayılı Mera Kanunu' nun 5 inci Maddesinin (c) Bendi kapsamında toplam 0.00 m²
- 4342 Sayılı Mera Kanunu' nun 5 inci Maddesinin (d) Bendi kapsamında toplam 177.369.158,64 m²
- Olmak üzere tespit çalışmaları sonucunda 1.830.282.416,7 m²lık alan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait otlak ve çayır alanlarının tespiti yapılmıştır.

Sıra No	İlçe Adı	Sözel Tespit (m ²)
1	Afşin	270.861.980,46

2	Andırın	1.374.038,64
3	Elbistan	1.061.768.772,93
4	Ekinözü	25.330.377,13
5	Türkoğlu	19.817.376,67
6	Pazarcık	36.921.041,11
10	Çağlayancerit	116.016.330,79
8	Nurhak	93.837.838,85
9	Göksun	44.585.643,55
7	Onikişubat	85.891.987,23
11	Dulkadiroğlu	73.877.029,34
	TOPLAM	<u>1.830.282.416,7</u>

TESPİT EDİLEN MERA ALANLARI (İLÇE BAZLI)

Çayır ve Mera alanlarının azalmasının en büyük sebebi 06.02.2023 tarihinde yaşanan doğal afetten dolayı 24.02.2023 tarihli ve 32114 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 126 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında gerçekleşmiştir.

4342 Sayılı Mera Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin c bendinde;

“Mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlak durumu ve sınıfları

1 - Çok iyi; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 76-100'ü kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları,

2 - İyi; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 51-75'i kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları,

3 - Orta; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 26-51'i kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları,

4 - Zayıf; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 0-25'i kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları, “ şeklinde ifade edilmiştir.

İlimiz Mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlak durumu ve sınıfları Çok İyi (5,21 %), İyi (0,09 %), Orta (3,33 %) ve Zayıf (91,37 %) şeklinde sıralanmaktadır.

E.5. Sulak Alanlar

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 15. Bölge Müdürlüğü Kahramanmaraş İl Şube Müdürlüğümüz görev alanı içerisinde statü verilmiş (RAMSAR, Ulusal Önele Sahip ve Mahalli Önele Sahip) Sulak Alan bulunmamaktadır. Diğer taraftan İlimiz sınırları içerisinde yer alan, Gavurgölü, Bağlama, Mizmilli, Demirciler ve Karagöl adlı doğal alanlar ile birlikte mevsimsel ve daimi akarsuları da içeren tüm alanlar 04.04.2014 tarihli e 28962 sayılı sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği" kapsamında korunmaktadır.

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

İlimiz sınırları içerisinde 4 adet tescillenmiş tabiat anıtı mevcuttur.

1	Gümüşkaya Mağarası	Göksun	Ericek	14.07.2017 tarih ve 8163 sayılı karar
2	Üçler Mağarası	Ekinöz ü	Maarif mah.	25.07.2019 tarih ve 24 sayılı karar
3	Savruk Mağarası	12 Şubat	Hacınino ğlu Mah.	25.07.2019 tarih ve 26 sayılı karar
4	Engizek Mağarası	Çağlay ancerit	Engizek Mah.	14.10.2020-140 sayılı karar

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

İlimiz sınırları içerisinde Koruma altınan alınan türlerin bilgileri aşağıda verilmiştir.

Sıra No.	Adı	Bulunduğu Yer	Durumu
1	Ters Lale (<i>Fritillera imperialis</i> L.)	Ekinözü	EKOSİS Çevre koordinasyonunda Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu hazırlatıldı. Bakanlığa ara rapor sunuldu. Mart - Nisan ayında bitki çiçeklenme zamanında yerinde tespit ve inceleme yapılacak. Bakanlığa ara rapor sunuldu.
2	Altı Noktalı Uğur böceği (<i>Coccinella septempunctata</i> L.)	Onikişubat Yavşan – Hartlap mah.	EKOSİS Çevre koordinasyonunda Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu hazırlatıldı. Bakanlığa ara rapor sunuldu. Mayıs- Haziran ayında böcek popülasyonu çoğalma zamanında yerinde tespit ve inceleme yapılacak. Bakanlığa ara rapor sunuldu.

E.6.3. Anıt Ağaçlar

Sıra No	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Mahalli Adı	Fahmini Yaş (yıl)	Boy (m)	Gövde Çapı (d1.30, m)	Tepe Çapı (m)	Ağacın Anıtsal Durumu (ŞAD/AA Dtür)	Bulunduğu Yer		Adana TVK Komisyon Tescil Tarih ve Karar No'su
									İlçe	Mahalle	
1	Doğu Çınar	<i>Platanus orientalis</i> L.	Avcılar Ulu Çınarı	250	23	2,79	18,15	58>39	12 Şubat	Avcılar	17.06.2015 tarih ve 37 No'lu karar
2	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Kertmen Ulu Çınarı	345	29	2,68	22,75	63>39	12 Şubat	Kertmen	17.06.2015 tarih ve 38 No'lu karar
3	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Dadağlı Ulu Çınarı	460	18	2,06	19,30	45>39	12 Şubat	Dadağlı	17.06.2015 tarih ve 39 No'lu karar
4-A	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Kızfatma Çınarı	260	29	1,35	15,15	51>39	Çağlaya n cerit	Helete	29.01.2015 tarih ve 5 No'lu karar
4-B	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Kızfatma Çınarı	285	21, 5	1,59	23,75	45>39	Çağlaya n cerit	Helete	29.01.2015 tarih ve 5 No'lu karar
4-C	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Kızfatma Çınarı	285	28	1,49	20,07	45>39	Çağlaya n cerit	Helete	29.01.2015 tarih ve 5 No'lu karar
5	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Oynak Çınar	505	23	1,92	23,36	57>39	12 Şubat	Döngeler	29.01.2015 tarih ve 6 No'lu karar
6	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Suluyayla Ulu Çınarı	460	21	1,79	26,52	59>39	12 Şubat	Suluyay la	23.03.2016 tarih ve 5 No'lu karar
7	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Ulutaş Çınarı	320	27	302	22	69	Dulkadir oğlu	Ayaklıcao luk	23.03.2016 tarih ve 4 No'lu karar
8	Doğu Çınarı	<i>Platanus orientalis</i> L.	Üngüt Çınarı	208	13	5,60	18,31	63>39	12 Şubat	Üngüt	25.07.2019 tarih ve 8 No'lu karar

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

İlimiz sınırları içerisinde özel çevre koruma bölgeleri bulunmamaktadır.

E.6.5. Doğal Sit Alanları

Çizelge 53- Doğal Sit Alanları Listesi
(KÇŞİDİM, 2025)

Sıra No.	Tescili Yapılan Yerin Adı	Bulunduğu Yer		Mersin TVK Komisyon Tescil Tarih ve Karar No'su Ve Bakanlık Oluru
		İlçe	Mahalle	

1	Döngel Mağarası ve Şelalesi	Onikişubat	Döngel	11.02.2020 tarih ve 87 Sayılı Mersin TVK kararı ve 14/08/2020 tarih ve 171494 sayılı bakan OLuru
2	Bağlama Gölü	Pazarcık	Çöçelli	28.06.2022 tarih ve 312 sayılı Sayılı Mersin TVK kararı
3	Yeşilgöz Obruk Gölü	Onikişubat	Tekir	27.06.2022 tarih ve 309 sayılı Sayılı Mersin TVK kararı
4	Kumaşır Gölü	Onikişubat	Hacımusafa	28.06.2022 tarih ve 313 sayılı Sayılı Mersin TVK kararı
5	Ceyhan Nehri Çıkış Noktası ve Akış Güzergahı	Elbistan	Pınarbaşı Mah.	27.06.2022 tarih ve 308 sayılı Sayılı Mersin TVK kararı

BAĞLAMA GÖLÜ

Kahramanmaraş İli Pazarcık İlçesi Evri Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Bağlama Gölü İl Merkezine yaklaşık 35 km uzaklıkta olup tabii göldür.

Bağlama Gölü 1994 yılında ülkemizin taraf olduğu Ramsar (Sulak Alanların Korunması) Sözleşmesi ve 17.05.2005 tarih ve 25818 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “ Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği” hükümleri uyarınca koruma altına alınan sulak alanlardandır.

Alan, yaklaşık 13 dekar yüzey alanına sahip doğal bir göl karakterine sahiptir. Göle kaynak oluşturan su, özellikle doğu kısmında bulunan kayalık bölgenin altından ve kenarlarından çıkmaktadır. Gölde sucul bitki karakteristiğindeki Küçük Nilüferlerin (*Nymphoides peltata*) göl üzerindeki görüntüsü görsel anlamda oldukça dikkat çekicidir.

İnceleme alanının bulunduğu bölge genellikle dalgalı ve engebeli araziler yaygındır. Güneyden kuzeye doğru alçalarak devam eden yapı kuzede Narlı Ovasında yataya yakın bir konum almıştır. Bağlama gölü Güneyde 1057 m. kotunda ki olan Ağılkaya Tepesinin kuzey yamacının uç kısmında yer almaktadır. Yöre de yer yer höyükler bulunmaktadır. Bağlama gölünün bulunduğu alan % 0-5° arasında değişen bir eğime sahiptir.

İnceleme alanını da içerisine alan bölgede D.S.İ. tarafından açılan su sondajında 136 m de suya rastlanmıştır. İnceleme alanı hemen kuzeyinden başlayan Narlı Ovası Aksu Çayı’nın Kartalkaya Baraj yeri ile Köprüağzı-Demirciler Boğazı’na kadar yağış alanının içinde yer almaktadır. Narlı ovasının drenaj alanı 600 km², alanı ise 210km² dir. Ovada bulunan büyük kaynaklar Orta Eosen (Midyat) kalkerlerinden çıkan Bağlama, Mizmilli ve Taşbiçme kaynaklarıdır. Üç kaynağın yıllık ortalama debileri 3 m³/sn civarındadır. Bu kaynaklar ovadaki Mizmilli Bataklığı’ na boşalmaktadır.

Araştırma alanı, sulak alan olması ve içinde barındırdığı sucul habitatlar nedeni dikkate alınarak nitelikli doğal koruma alanı statüsünde değerlendirilmiştir.

Resim 1– Bağlama Gölü
(KÇŞİDİM, 2025)

KUMAŞIR GÖLÜ

Kahramanmaraş Onikişubat İlçesine bağlı Hacımustafa Mahallesinde Kahramanmaraş'ın güney-batısında ve şehir merkezinden yaklaşık 13 km uzaklıkta bulunan Kumaşır Gölü 440 m yükseklikte Trias-Jura jeolojik dönemlerinde kuartzlı kum taşlarından doğal olarak oluşmuş ve kaynak sularından beslenen bir göldür.

Kumaşır Gölü, Kahramanmaraş'tan Antakya'ya kadar uzanan tektonik çukurluklarının devamı ve en son ucunda yer almaktadır. Kumaşır Gölü'nün Mikail Çayı ve Aksu Çayı ile bir bağlantısı vardır. Burada mevcut balık faunası muhtemel Mikail Çayı ve Aksu Çayı yolu ile söz konusu göl sistemine katılmış olabilir. Gölün çevresinin büyük bir kısmı aquatik makrofitlerle çevrilidir. Sucul makrofitik çevre balıkların üreme ve besin bulması açısından uygun bir ortamdır.

Kumaşır Gölü'nde daha çok soğuk suları tercih etmeyen balıkların bulunduğu tesbit edilmiştir. Gölde Cyprinidae (Sazangiller) familyasından *Capoeta* sp. (Sarı balık) ve *Leuciscus* sp. (Tatlısu kefali), Clariidae familyasından *Clarias lazera* Val. (Karabalık) ve Poeciliidae familyasından *Gambusia affinis* Baird & Girard (Sivrisinek balığı), Cobitidae familyasından *Nemacheilus* sp. olarak tesbit edilmiştir. Göl suyunun yıllık sıcaklık ortalamasının araştırma süresi boyunca 18,750C ve en düşük su sıcaklığının 140C'nin altına düşmemiş olması özellikle *Clarias lazera* (Karabalık), *Gambusia affinis* Baird & Girard (Sivrisinek balığı), *Nemacheilus* sp. için oldukça elverişli bir ortam sağlamaktadır. Gölde makroskobik omurgasızlardan özellikle *Nupur lutea* L (Sarı nilüfer) bitkisinin yaprakları üzerinde gastropitlerden *Lumpricus* sp. bulunmuştur. Ayrıca

Amphipodlardan *Gammarus* sp. (Kumpireleri)'nin özellikle kıyıya yakın ve kaynak sularının çıktığı yerlerde çok sayıda olduğu tesbit edilmiştir.

Kumaşır Gölü'nün etrafı çok yıllık ve rizomlu bitkilerden olan *Phragmites australis* Cav. (Kamış) ile kaplıdır. Ayrıca göl çevresinde ise *Platanus orientalis* L. (Çınar), *Ficus carica* L. (İncir), *Salix alba* L. (Ak söğüt) ve *Populus* sp. (Kavak) ağaç ve *Styrax officinalis* L.(Ayı findığı veya tesbih ağacı) gibi çalı formasyonlarına yer yer rastlanmaktadır. Gölün kenarında otsu bitkilerden *Mentha aquatica* L. (Su nanesi), *Ranunculus* sp. (Düğün çiçeği), özellikle kaynak sularının çıktığı sığ bölgelerde ise *Nasturtium officinale* L. (Su teresi) topluluklar halinde yer almaktadır. Yine gölün kıyıya yakın sığ sularında *Polygonum amphibium* L. (Su çobandeğneği) ve *Cyperus longus* L. (Papürüs) bulunmaktadır. Gölün etrafının ve zemininin yüksek yapılı bitkilerle kaplı olması söz konusu balık türlerinin üreme ve beslenmesi açısından son derece uygun bir ortam oluşturmaktadır. Göl suyunun yıllık sıcaklık ortalamasının yüksek olması da özellikle Sazanlar ve Karabalık gibi ekonomik balıklar için oldukça elverişli bir ortam sağlamaktadır. Ayrıca gölün etrafındaki sazlık alanların yuva yapan ve barınan kuşlar için de son derece uygun bir ortamdır. Göl ekosisteminin devamlılığı açısından *Melanopsis buccinoidea buccinoidea*'nın korunması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Resim 2 – Kumaşır Gölü
(KÇŞİDİM, 2025)

YEŞİLGÖZ

Kahramanmaraş Onikişubat İlçesine bağlı Tekir Mahallesinde Kahramanmaraş-Göksun Karayolunun yaklaşık 55. Kilometresinde bulunan Yeraltından geçen uzun bir mağaraya sahip olan bu göl, Kahramanmaraş merkezine 70 km uzaklıktadır. Yeşilgöz aynı zamanda gölün bulunduğu mevkiide bulunan köyünde adı olup, Tekir kasabasına 4 Km. uzaklıkta yer alan Yeşilgöz Köyü'nün ismi 2 Km. uzağında bulunan bu obruktan gelmektedir. Tekir, Döngel, Suçatı, Şahin Kayası, Kısık köylerine de komşudur. Halkının çoğunluğu tarımla geçimini sağlar. Az sayıda hayvancılıkla uğraşan insanlar da vardır. Yeşilgöz su kaynağının çevresi insanların yoğun olarak gittikleri ve ilgi gösterdikleri mesire alanı ile çevrilidir.

Türkiye’de bilinen diğer obruklardan farklı olarak, dipten gelen su ile beslenen “VAKLUZ” tipi bir obruk olup çevresinde ender bulunan "ARDIÇ" ağacının en çok olduğu yerdir. Müdürlüğümüz tarafından yapılan literatür taramaları ve araştırmaları sonucunda Yeşilgöz ile ilgili daha önce birçok resmi kurum, üniversite, özel kurum ve dernekler tarafından araştırmalar yapıldığı ve bunun neticesinde; Keş Dağı'nda, Yeşilgöz Obruk gölünün 3-4 kilometre uzağında ve göl seviyesinden 600-700 metre daha yüksek bir yerde bir düden bulunduğu, düdeni izleyerek bir mağaraya ulaşıldığı, mağaranın iki duvarı arasında aşağıya doğru uzanan dik ve çok büyük bir delikle karşılaşıldığı, burası ile göl arasında su yolu olduğu tespit edilmiştir. Ancak, Keş Dağı'ndaki düdenin Yeşilgöz Gölü'ne ulaşması için yerin 800 metre altında ve 4 kilometre uzunlukta bir yolun kat edilmesi gerekiyor. Eğer böyle bir mağarada, yeraltı ırmağı varsa yörenin cazibesi daha da artar. Burası Türkiye'nin en önemli mağaralarından biri olur. Yeşil göz obruk gölünün zemininin yapılan araştırmalara göre 25 metreden 44 metreye kadar değişen bir eğimli yapıda olduğu, obruğun kuzey kenarının dibinde bulunan iki farklı ağız içerisinde birleşerek bir mağara oluşturduğu tespit edilmiştir.

Göle yapılan dalış çalışmalarında mağara içerisinde çok fazla ilerlenememiş olup, ağızların birinden gelen suyun debisinin çok yüksek olduğu ve bu durumun da yerin 800 metre altında akan çok yüksek bir debiye sahip akarsu bulunma olasılığının daha da kuvvetlendirmiştir.

Resim 3– Yeşilgöz
(KÇŞİDİM, 2025)

PINARBAŞI

Eski adı ile “Hyranus”dur ve bazı kaynaklarda Ceyhan, Cihaz ve Cahan adları ile geçen Ceyhan, güneydeki ırmaklarımızdan birisidir. Elbistanın 3 km uzağında bulunan büyük kaynaklarla beslenir. Elbistan yakınında Söğütlü Deresine, Hurma ve Göksu’nun birleşmesi ile Ceyhan adını alır. Geçmiş olduğu boğazların hepsinde birçok çavlanlar ve çağlayan bulunmaktadır. Pınarbaşı Mahallesi’nden doğan ve ortasından geçen Ceyhan Nehri ile ünlüdür. İlçe sınırları içerisinde topoğrafik eğim %0-40 arasında değişmektedir. Elbistan Ceyhan Nehri, Akdeniz bölgesinin en büyük akarsuyu olup, Elbistan ilçesinin Pınarbaşı yerleşkesinden doğmaktadır. Yaklaşık uzunluğu 509 kilometredir. Döküldüğü yer ise Çukurova da geniş bir delta oluşturarak İskenderun Körfezine dökülür. Kasım ve aralık aylarında sonbahar yağmurlarının da etkisiyle nehir kabarıp. Ocak ayına gelindiğinde ise tekrardan normale döner fakat şubat ayarında tekrar yükselme görülebilir. Mayıs aylarına geldiğinde ise yaz mevsiminin etkisiyle yine eskiye dönüş gerçekleşir.

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

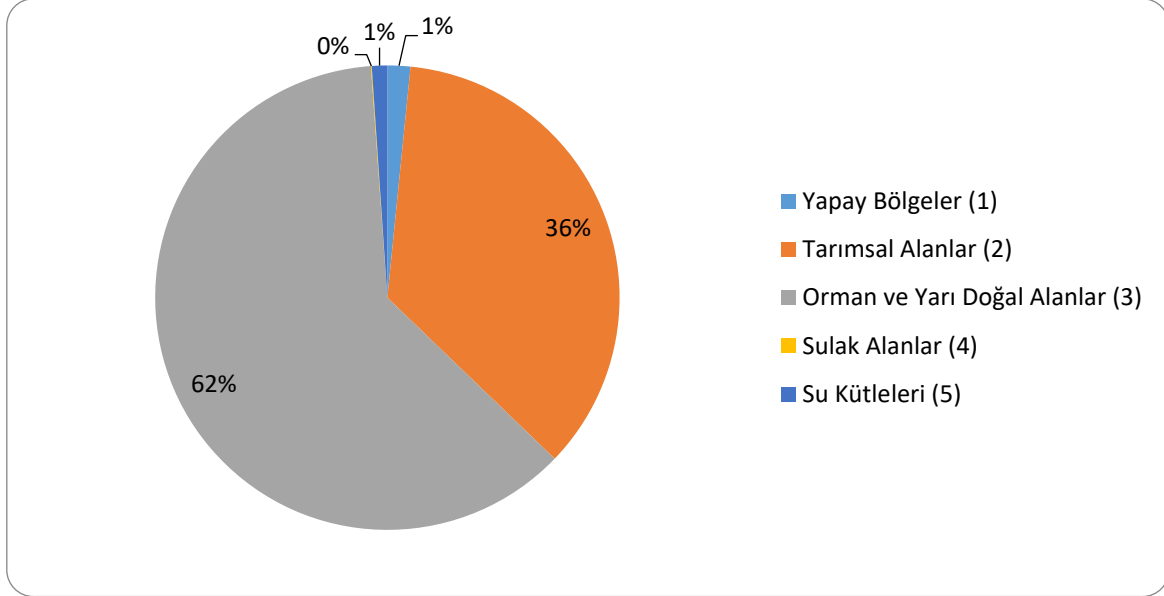
İlimiz genelinde türü tehlike altında olan ve endemik özelliği bulunana bitki, böcek ve hayvan çeşitliliği bakımından ele alınması ve koruma statüsü ile tescil özelliklerinin kazandırılıp ülke ve dünyaya tanıtılması gerekmektedir. İlimiz genelinde doğal olarak jeolojik, hidrojeolojik ve doğal güzellikleri bulunan ve sanayileşme, yapılaşma tehdidi altında bulunan alanların tespit edilip koruma statüsü verilmesi gerekmektedir..

Kaynaklar

- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
- <https://ockb.csb.gov.tr/>

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

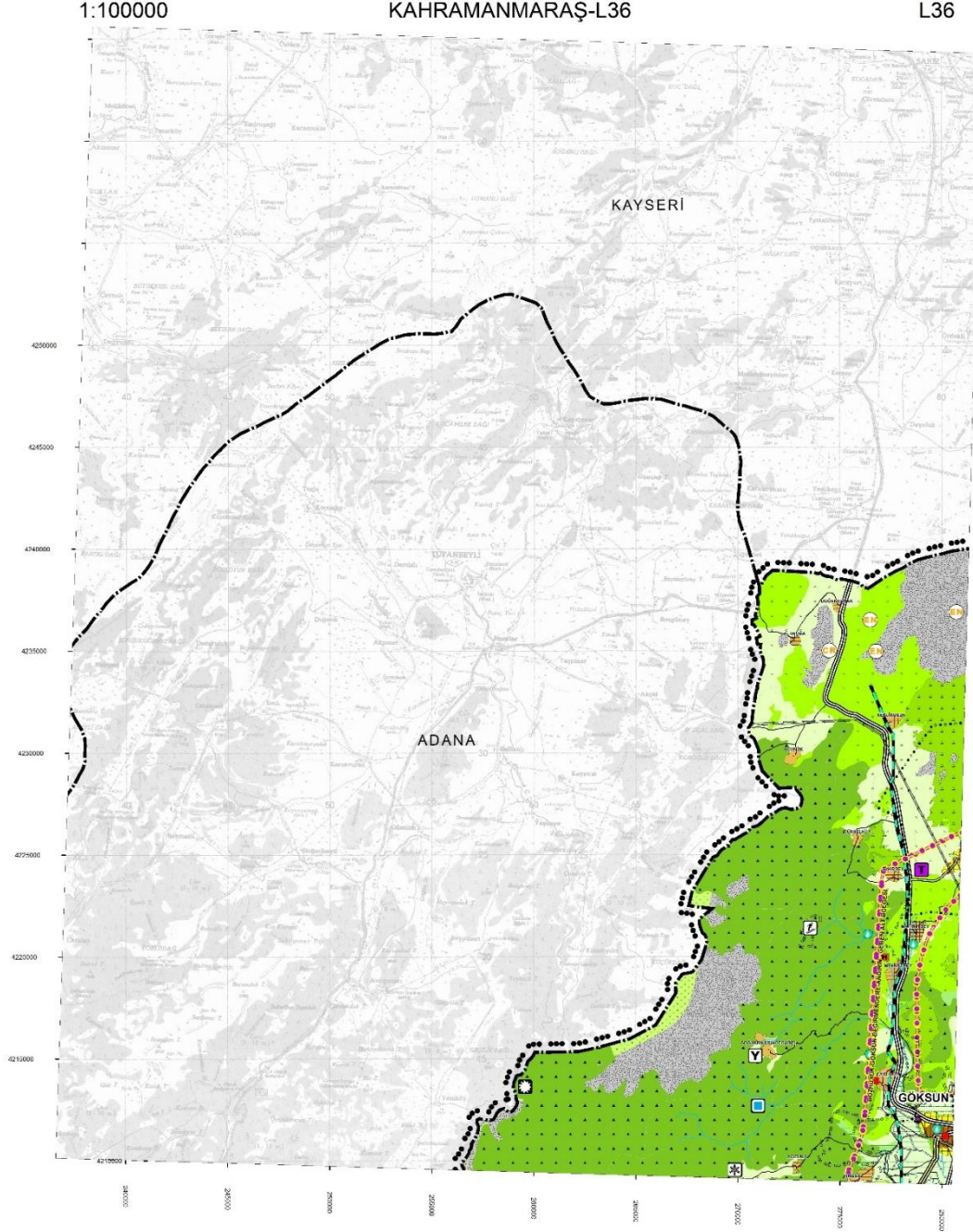
Grafik 25– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2025)

Çizelge 54– Arazi kullanım sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2025)

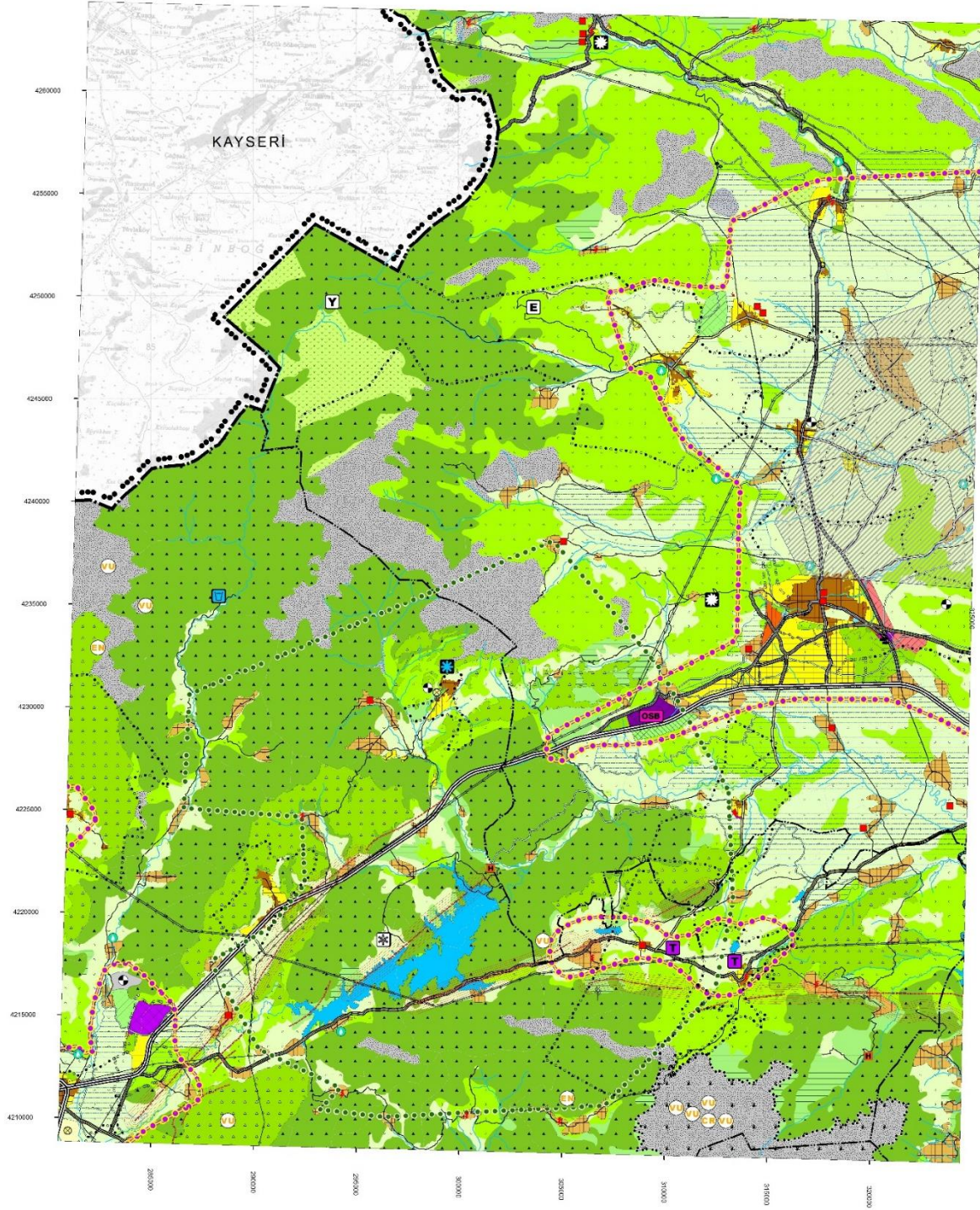
	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2018	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	10287.61	0.71	12743.46	0.88	17701.81	1.22	22059.41	1.52	23135.37	1.59
2) Tarımsal Alanlar	620686.5	42.74	615779.29	42.4	525124.8	36.16	518401.68	35.7	517004.74	35.6
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	815164.53	56.13	810243.08	55.79	895450.34	61.66	897473.68	61.88	895630.81	61.68
4) Sulak Alanlar	1127.17	0.08	1015.9	0.07	828.03	0.06	828.03	0.06	828.03	0.06
5) Su Yapıları	5000.24	0.34	12569.64	0.87	13068.1	0.9	13410.27	0.92	15574.12	1.07
TOPLAM	1452266.05	100	1452351.37	100	1452173.08	100	1452173.07	100	1452173.07	100

F.2. Mekânsal Planlama

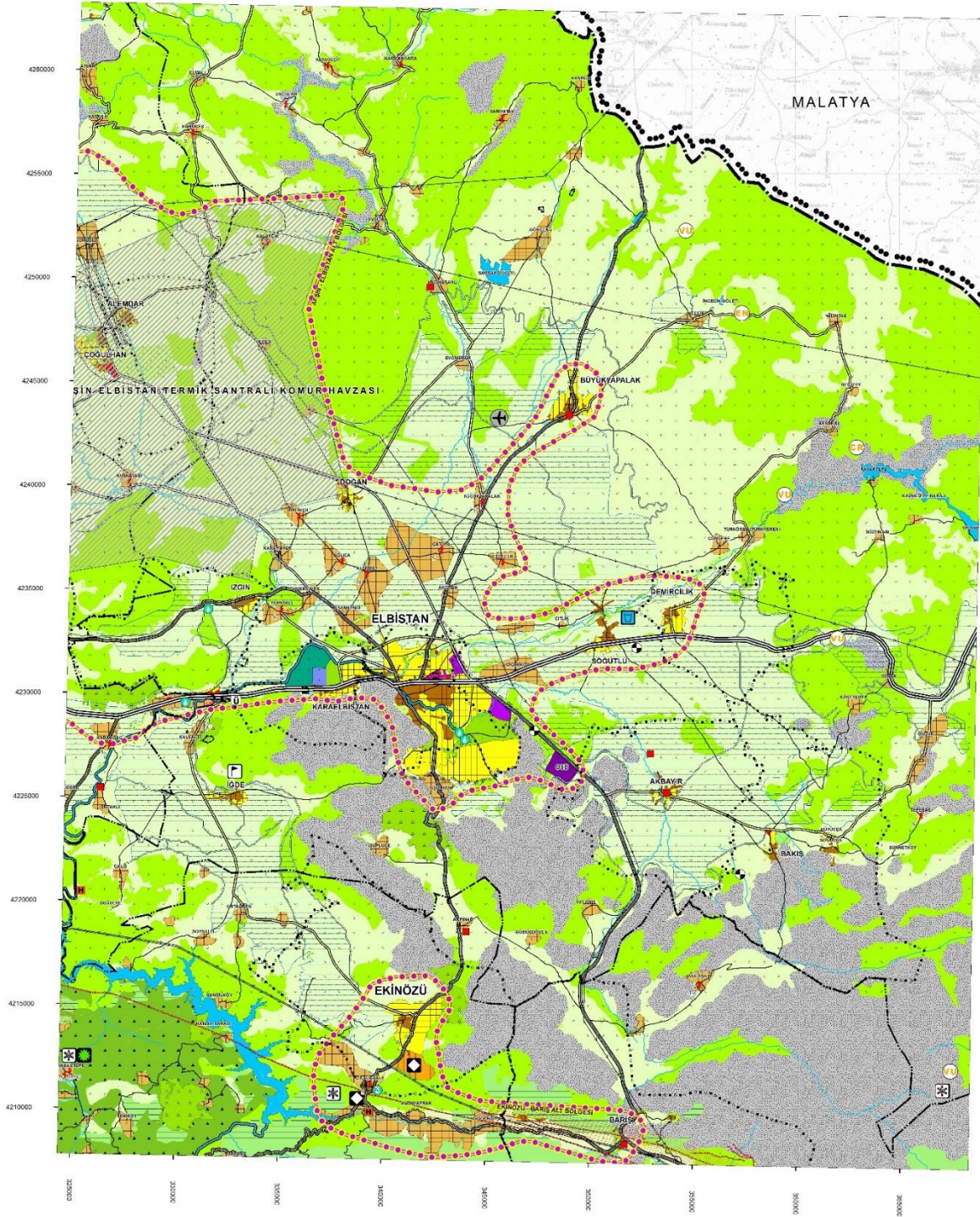
F.2.1. Çevre Düzeni Planı

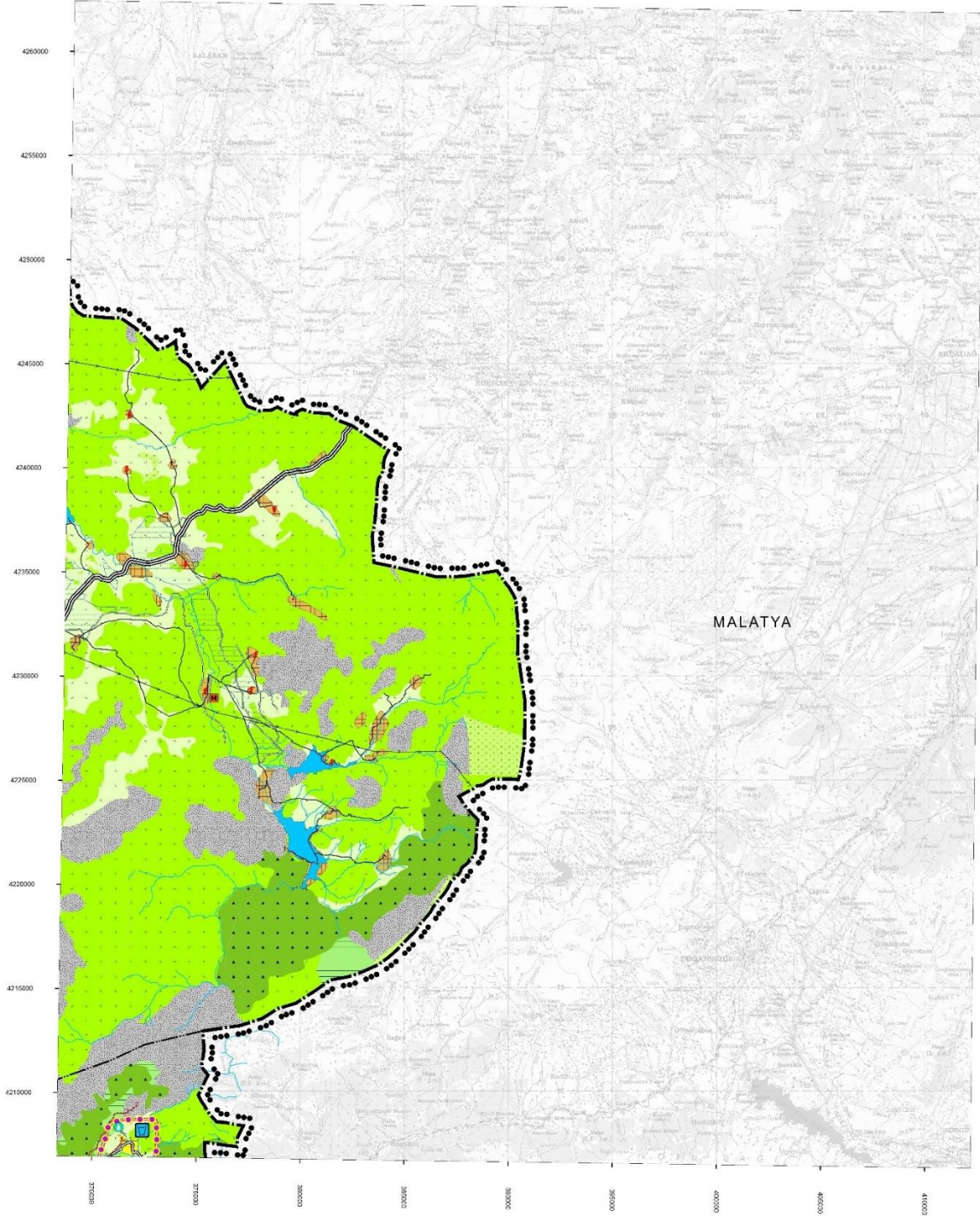
Harita 4–Kahramanmaraş İlinin Çevre Düzeni Planı L36 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

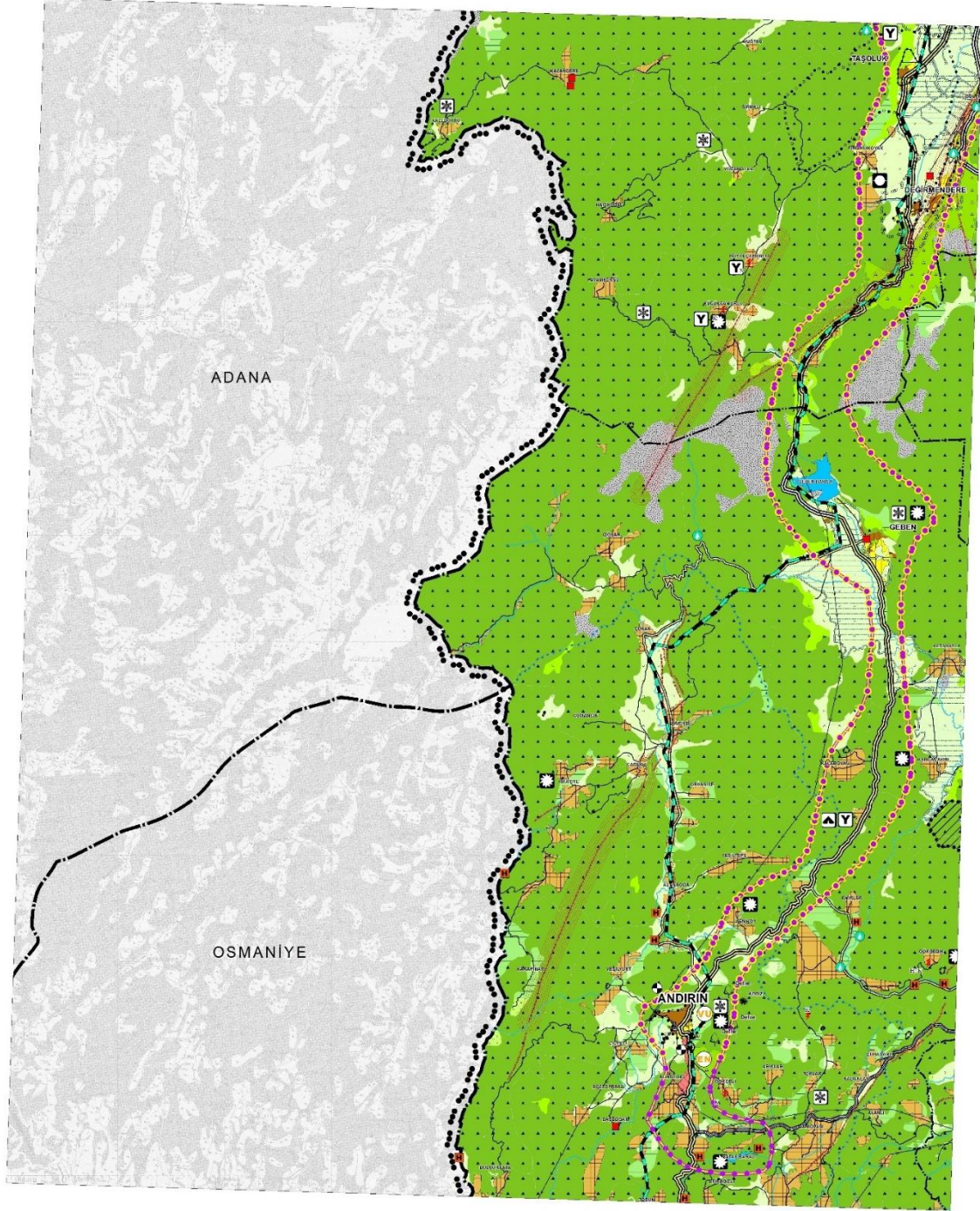
Harita 5- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı L37 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi,2025)

Harita 6- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı L38 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

Harita 7- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı L39 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

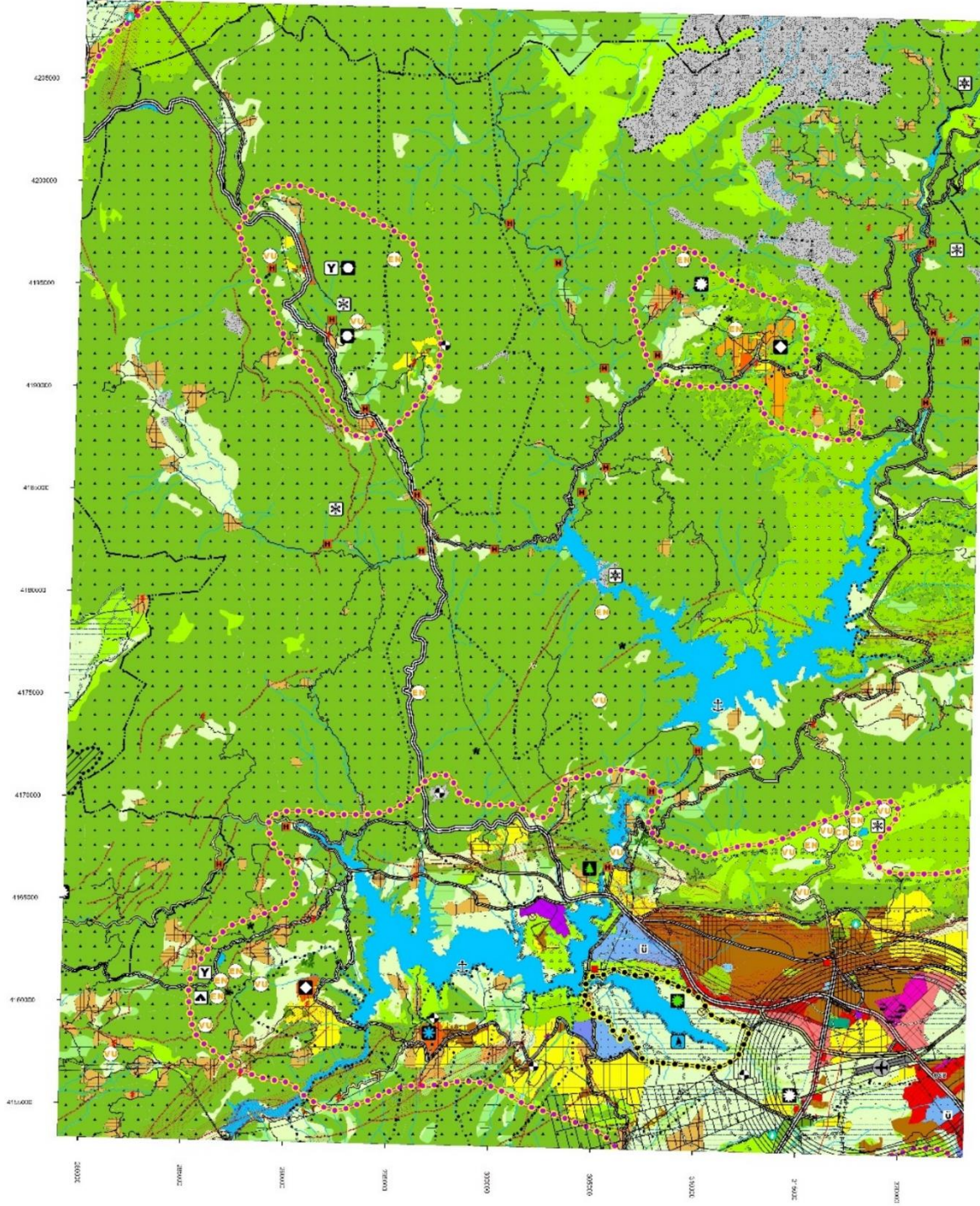

Harita 8- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı M36 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

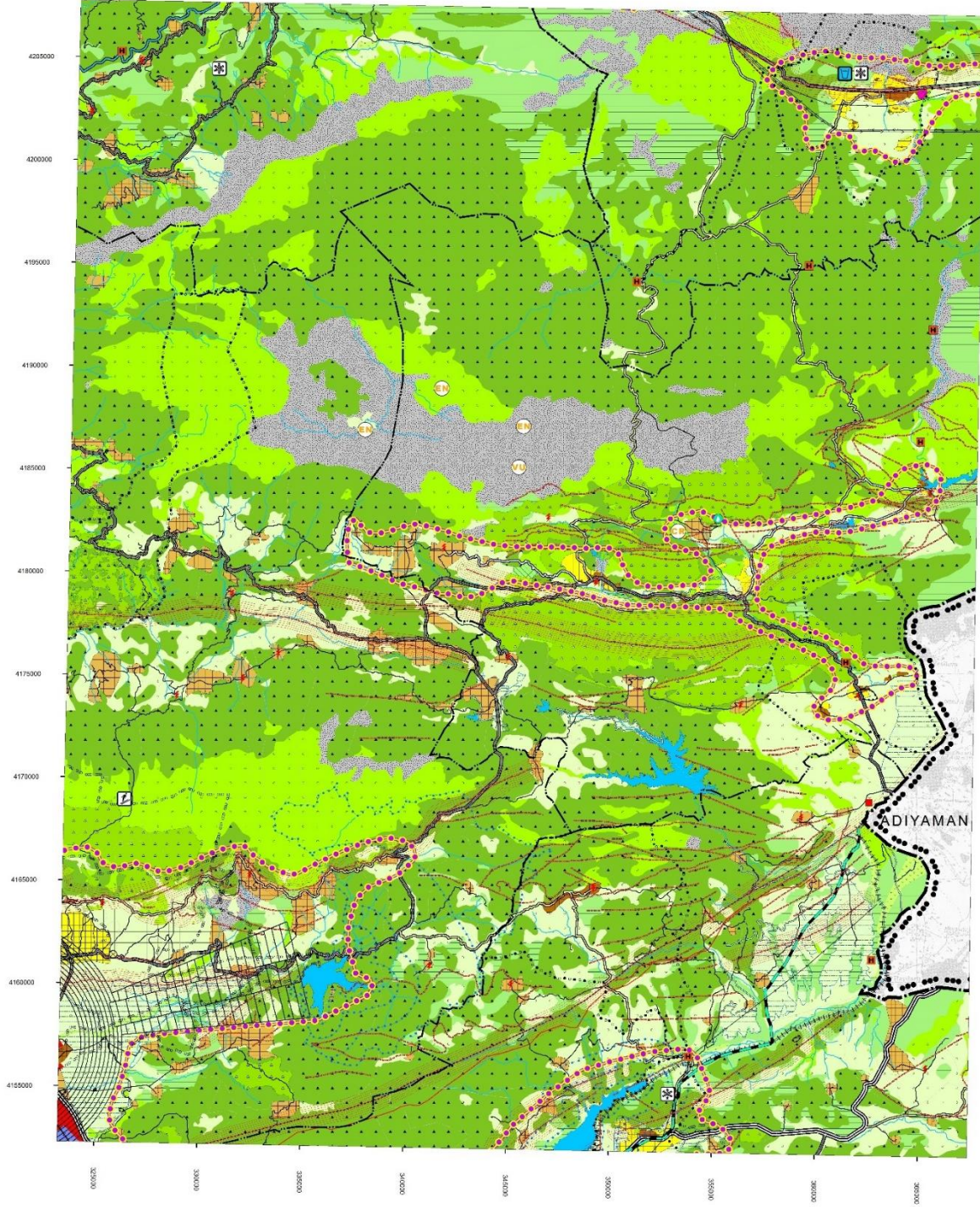
1:100000

KAHRAMANMARAŞ-M37

M37

Harita 9- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı M37 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

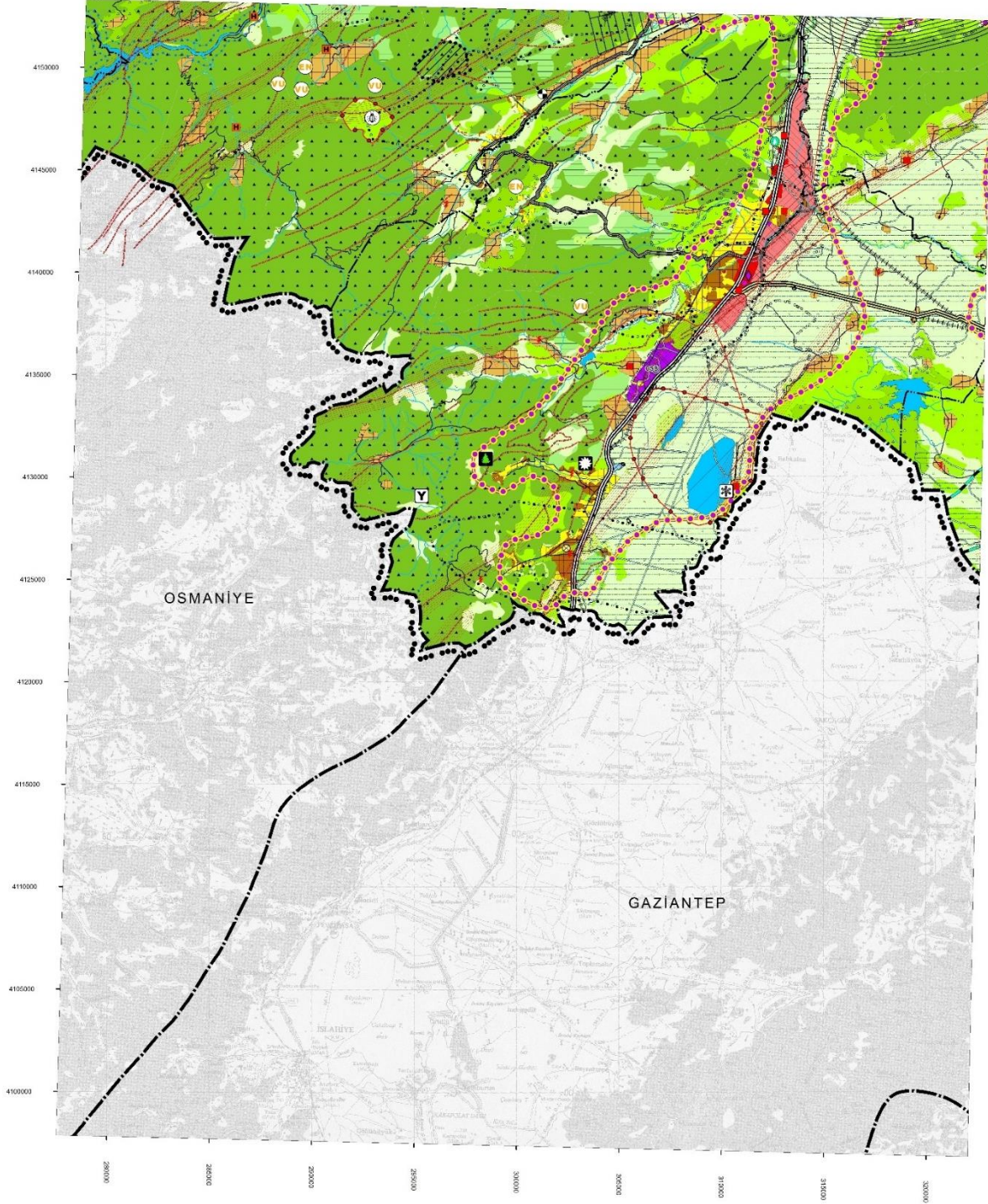

Harita 10- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı M38 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

1:100000

KAHRAMANMARAŞ-N37

N37

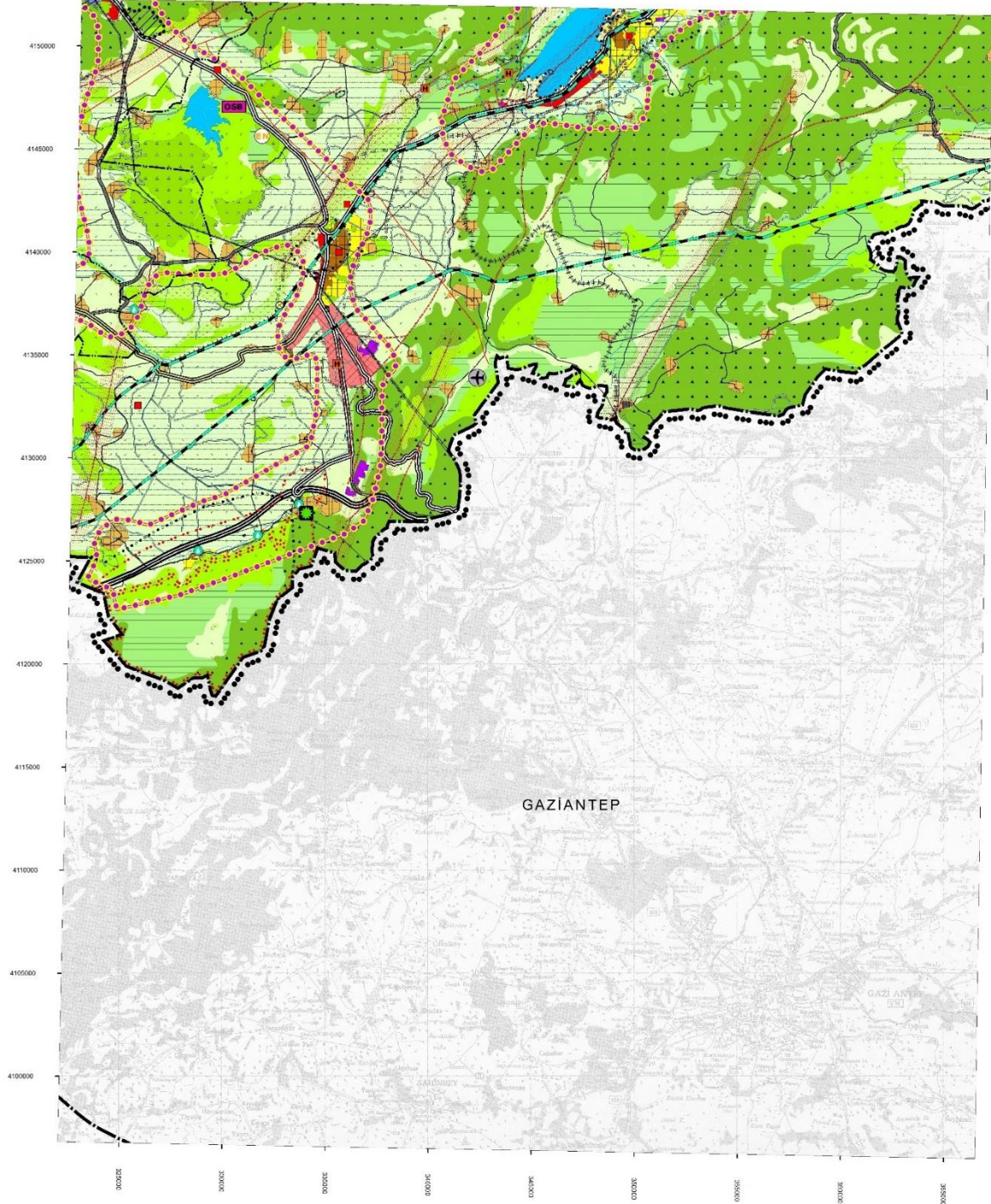

Harita 11- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı N37 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

1:100000

KAHRAMANMARAŞ-N38

N38

Harita 12- Kahramanmaraş ilinin Çevre Düzeni Planı N38 Paftası
(Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, 2025)

KAHRAMANMARAŞ İLİ 1/100 000 ÖLÇEKLİ İL ÇEVRE DÜZENİ PLANI

GÖSTERİM

SINIRLAR

- PLAN ONAMA SINIRI
- İL SINIRI
- İLÇE SINIRI
- BELEDİYE SINIRI
- MÜCAVİR ALAN SINIRI
- KÖY SINIRI
- ÖZEL PROJE ALANI SINIRI
- PLANLAMA ALT BÖLGESİ

YERLEŞİM ALANLARI

- KENTSEL MESKUN
- KENTSEL GELİŞME ALANI
- TERCİHLİ KULLANIM
- KÖY YERLEŞİK ALAN SINIRI VE CİVARI
- BAĞ EVLERİ

ÇALIŞMA ALANLARI

- ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
- SANAYİ ALANI
- KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ
- KONUTDIŞI KEENTSEL ÇALIŞMA ALANI
- KENTSEL SERVİS ALANI
- LOJİSTİK MERKEZ
- ORGANİZE HAYVANCILIK BÖLGESİ
- DEPOLAMA ALANI
- AFŞİN ELBİSTAN KÖMÜR HAVZASI
- SU ŞİŞELEME TESİSİ
- TARIMSAL ÜRÜN İŞLEME TESİSİ

TURİZM ALANLARI

- TURİZM TESİS ALANI
- DOĞA TURİZMİ
- EKOTURİZM
- GOLF
- KAYAK MERKEZİ
- KÜLTÜR TURİZMİ
- MAĞARA
- KAMP-KARAVAN TURİZMİ
- SANATORYUM
- SAĞLIK TURİZMİ
- SU SPORLARI
- TERMAL TURİZM
- YAYLA EVLERİ

KORUMA ALANLARI

- ARKEOLOJİK SİT
- DOĞAL SİT
- TARİHİ SİT
- SİT ALANLARI
- TABİAT PARKI
- AVLAK ALANI
- YABAN HAYVANI YERLEŞTİRME SAHASI
- EKOLOJİK ÖNEME SAHİP ALAN
- DOĞAL KARAKTERİ KORUNACAK ALAN
- İÇMESUYU BARAJI KORUMA BANDI
- KARSTİK KIREÇTAŞLARI REZERVİ VE İÇMESUYU KAYNAKLARI KORUMA ALANI
- İÇME SUYU KAYNAĞI

FLORA - FAUNA

- KRİTİK TEHLİKEDEKİ FAUNA
- TEHLİKEDEKİ FAUNA
- HASSAS FAUNA
- ULUDAZ UĞURBÖCEĞİ
- ADAÇAYI
- ANDIZ
- DEFNE
- FISTIK ÇAMI
- KEKİK
- SAHLEP

BÜYÜK VE AÇIK ALANLAR

- BÖLGESEL SAĞLIK MERKEZİ
- SOSYAL DONATİ ALANLARI
- ÜNİVERSİTE ALANI
- FUAR VE KONGRE MERKEZİ
- BÖLGESEL PARK ALANI
- BÖLGESEL PARK ALANI
- REKREASYON ALANI

DİĞER ARAZİ KULLANIM ALANLARI

- ORMAN ALANI
- AĞAÇLANDIRILACAK ALAN
- ASKERİ ALAN
- MESİRE YERİ
- MEZARLIK
- TAŞLIK KAYALIK ALAN

TARIMSAL ARAZİ KULLANIMLARI

- TARIM ALANI
- FUNDALIK ALAN
- ÇAYIR - MERA

KULLANIM SINIRLAMASI GETİRİLEN ALANLAR

- JEOLojİK AÇIDAN SAKINCALI ALAN
- FAY HATTI
- FAY ZONU
- RİSK ALANLARI

TEKNİK ALTYAPI

- ARITMA TESİSİ
- KATI ATIK DEPOLAMA VE İŞLEME TESİSİ

ULAŞIM

- OTOYOL
- I. DERECE YOL
- I. DERECE YOL - ÖNERİ
- II. DERECE YOL
- II. DERECE YOL - ÖNERİ
- III. DERECE YOL
- III. DERECE YOL - ÖNERİ
- KÖY YOLU
- DEMİRYOLU
- İSTASYON
- HAVAALANI
- DENİZ ULAŞIMI

ENERJİ VE SULAMA

- GÖL - GÖLET - BARAJ
- IRMAK
- DERE
- KANAL
- SULAMA ALANLARI
- ENERJİ NAKİL HATTI
- DOĞAL GAZ HATTI
- PETROL BORU HATTI
- HİDROELEKTRİK SANTRAL

ÖLÇEK : 1/100 000

0 5 10 20 30 40 Meters

BHA / MEGAPOL
İŞ ORTAKLIĞI

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 13. maddesi kapsamında, tarım dışı amaçlı arazi kullanım için, 2010 yılı içerisinde, resmi kurum ve kuruluşlar ile özel kişi ve tüzel kişiliklerce İl Müdürlüğümüze yapılan toplam 52 adet müracaatta, 2133,1862 ha. alanla ilgili Etüt çalışması yapılmıştır. Bunlardan 846,0718 ha.'lık kısmı tarım dışı amaca tahsis edilmiş, 1287,1144 ha.'lık kısmı ise tarımsal amaçlı kullanılması gerektiği belirtilerek uygun görülmemiştir.

Bununla birlikte, söz konusu kanunun 5. maddesi gereği kurulan İl Toprak Koruma Kurulu, 2010 yılı içerisinde 6 kez toplanmış, 587,8443 ha. alanın tarım dışına çıkarılması uygun görülmemiş, 1544,4950 ha. alanın tarım dışına çıkarılması kararı alınarak Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)

Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

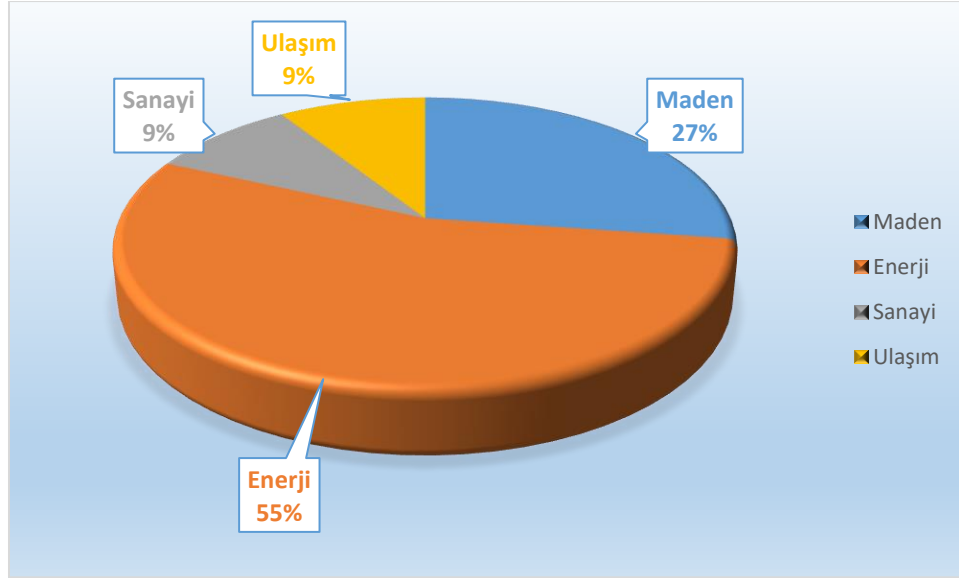
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

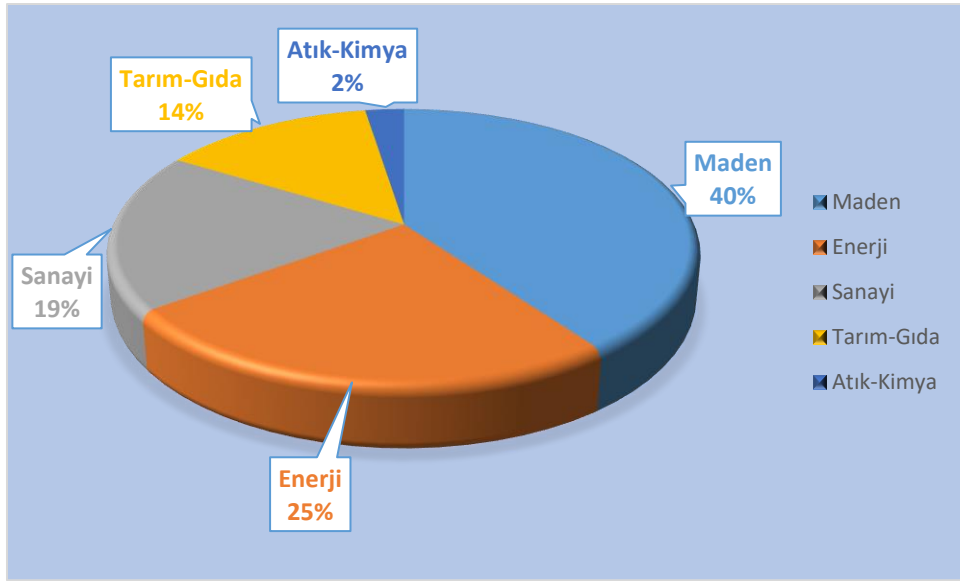
Çizelge 55– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*

(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	32	20	15	11	2	0	0	80
ÇED Gereklidir	0	0	0	0	0	0	0	0
ÇED Olumlu Kararı	3	6	1	0	0	1	0	11
ÇED Olumsuz Kararı	0	0	0	0	0	0	0	0
İade/İptal	7	7	0	0	1	0	0	15

Grafik 26–2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, yıl)

Grafik 27–2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Çizelge 56– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 03/2025)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
102	787	737	58	214	26	159	2083

Çizelge 57– 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 03/2025)

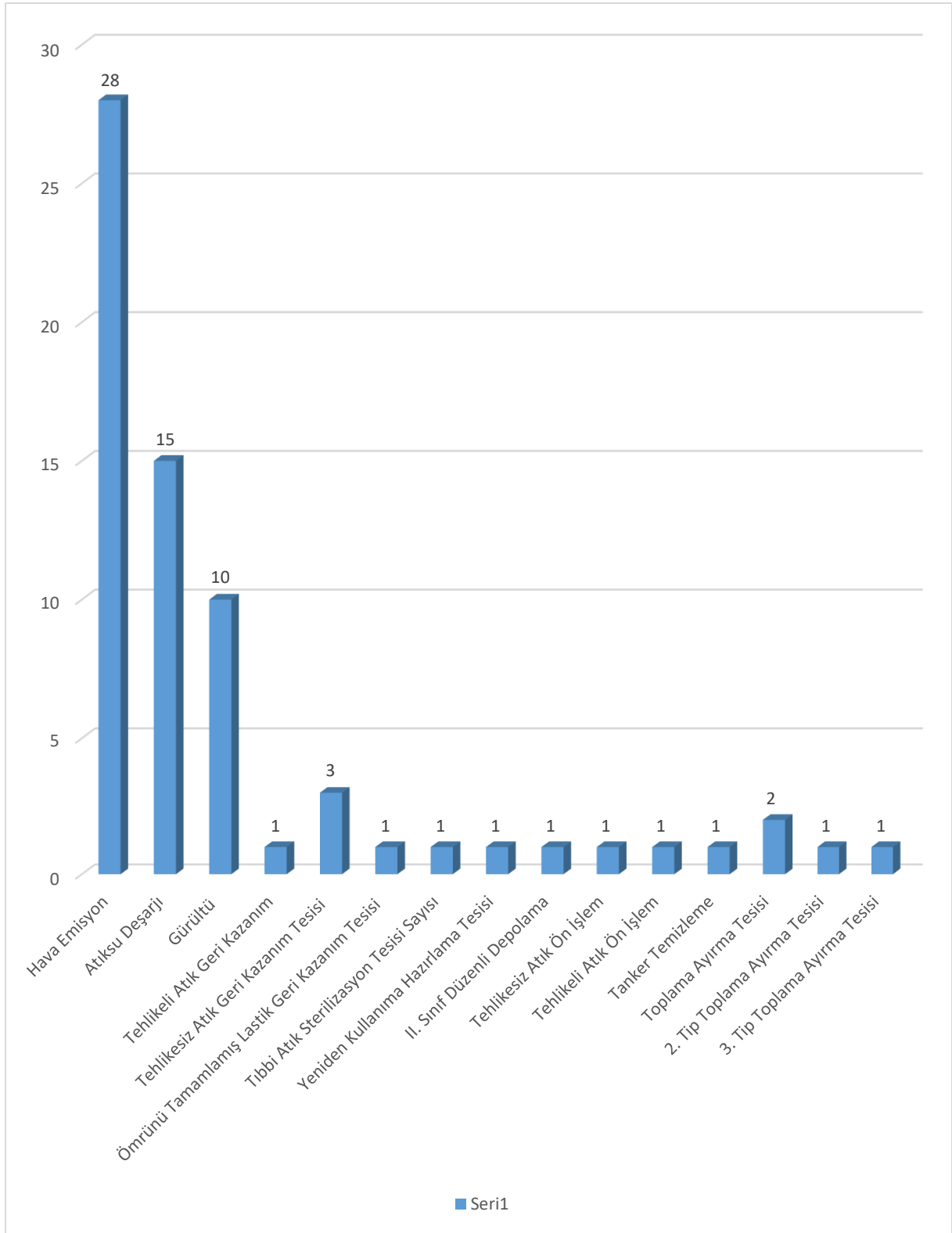
Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
43	13	15	3	5	0	1	80

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 58–2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları

(e-İzin Yazılımı, 2024)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	5	21	26
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	17	22	39
TOPLAM	19	43	62

Grafik 28–2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
(e-izin yazılımı, 2025)

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde sanayi tesislerinin Çevre kanunu uyarınca alması gereken ÇED kararları, çevre izin ve lisansları iş ve işlemleri devam etmektedir. Sürekli gelişim gösteren sanayi tesislerinde gerekli denetimler yapılarak çevre kanuna uymaları sağlanmaktadır. Çevre kanununa uymayanların tespiti halinde ise gerekli idari ve yasal işlemler uygulanmaktadır.

Kaynaklar

- Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-ÇED Yazılımı
- e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, "ÇED Olumlu" kararına esas nihai ÇED raporunda veya "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izlemek amacıyla,
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 59-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	0
Plansız (ani+şikayet) denetimler	183
Genel toplam	183

*05.09.2025 tarih ve E-13477362 sayılı yazı ile iletilen denetim sayılarıdır.

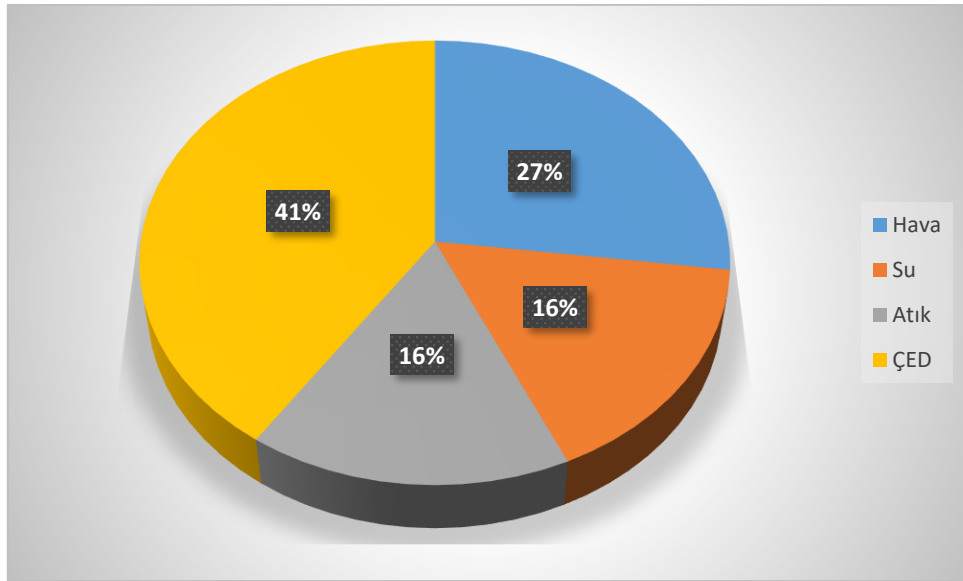
Grafik 29– ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 60- 2024 yılında ÇŞİDİM'e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	10	6	0	6	0	0	15	36
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	7	3	0	3	0	0	12	25
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	%70	%50	0	%50	0	0	%80	

Grafik 30-2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı

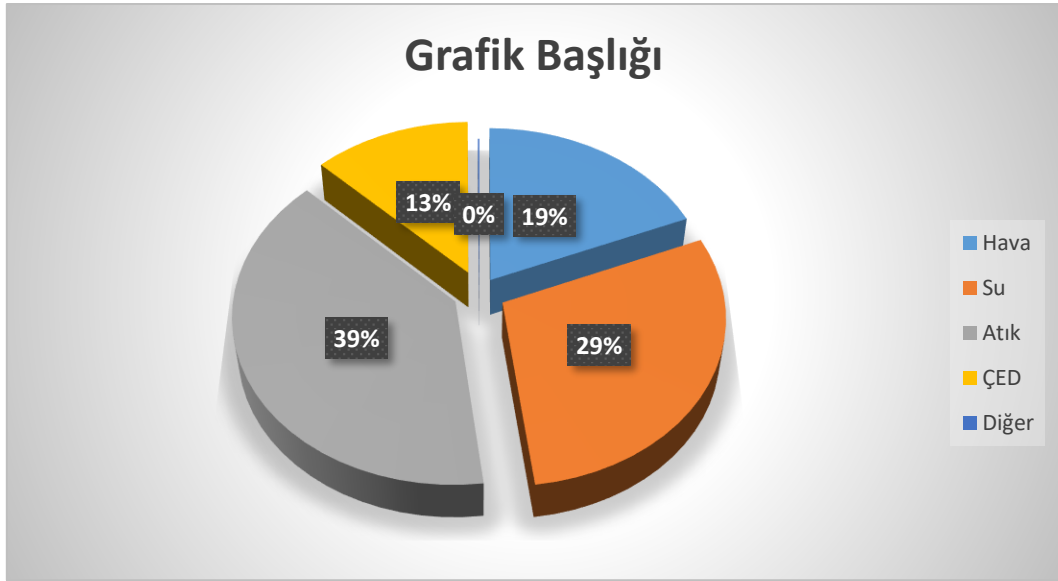
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

H.3. İdari Yaptırımlar

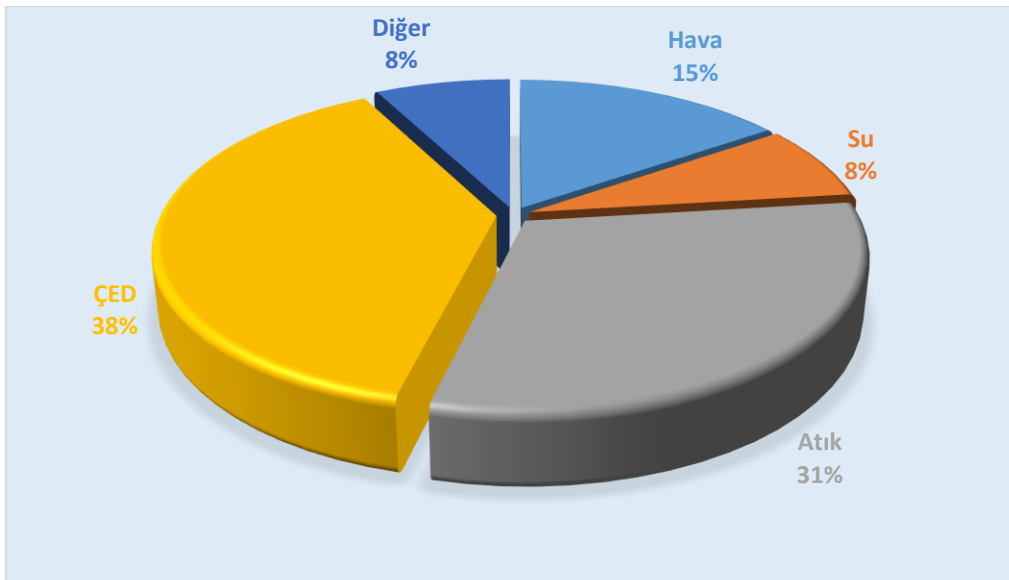
Çizelge 61–2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

(e-denetim yazılımı, 2025)

	Hava	Su	Atık	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	3.716.680,00	5.807.840,00	7.803.429,00	2.493.088,00	22.008,35	19.843.045,35
Uygulanan Ceza Sayısı	4	2	8	10	2	26

Grafik 31-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Grafik 32-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2024 yılı içerisinde 2 adet tesise hava emisyon konulu denetim sebebiyle faaliyet durdurulma yapılmıştır.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

26 adet idari yaptırım uygulanmış olup çoğunluğunu ÇED ve atık konuları oluşturmaktadır.

Kaynaklar

- Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-Denetim Yazılımı

I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI

Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

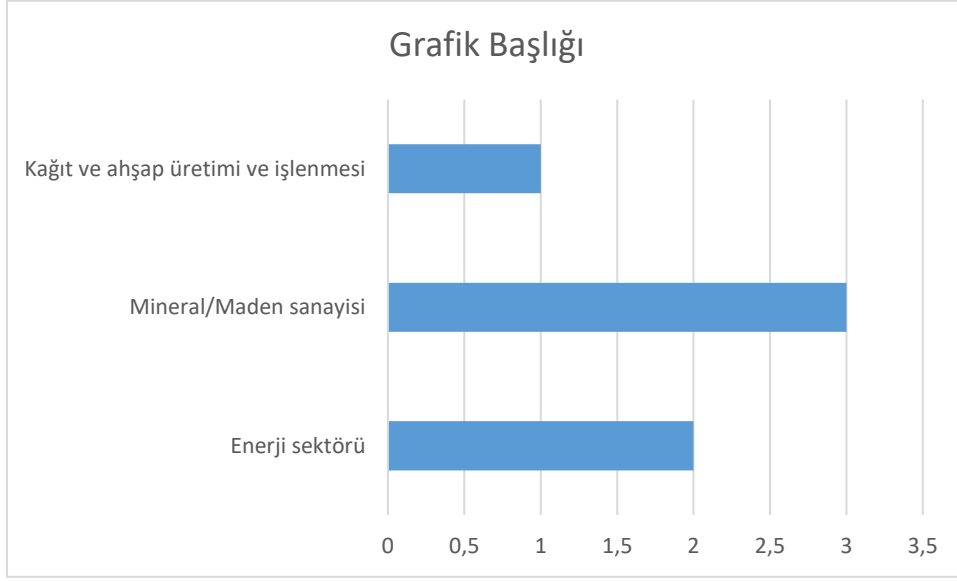
KSTK; belirli endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin hava, su, toprak gibi alıcı ortamlara bırakılmasına ve arıtma, işleme vb. faaliyetler için atıksu aracılığıyla taşınmasına ve tehlikeli/tehlikesiz atıkların taşınmasına ilişkin bilgileri içeren ve düzenli aralıklarla tesisler tarafından gerçekleştirilecek raporlamaya dayanan envanterin uluslararası tanımıdır.

Yönetmelik, Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 Sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü; bir yıl sonra maden ve kimya sektörü; iki yıl sonra atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler başlığı altında yer alan endüstriyel faaliyetleri gerçekleştiren tesisler KSTK Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını kademeli olarak gerçekleştirmektedir.

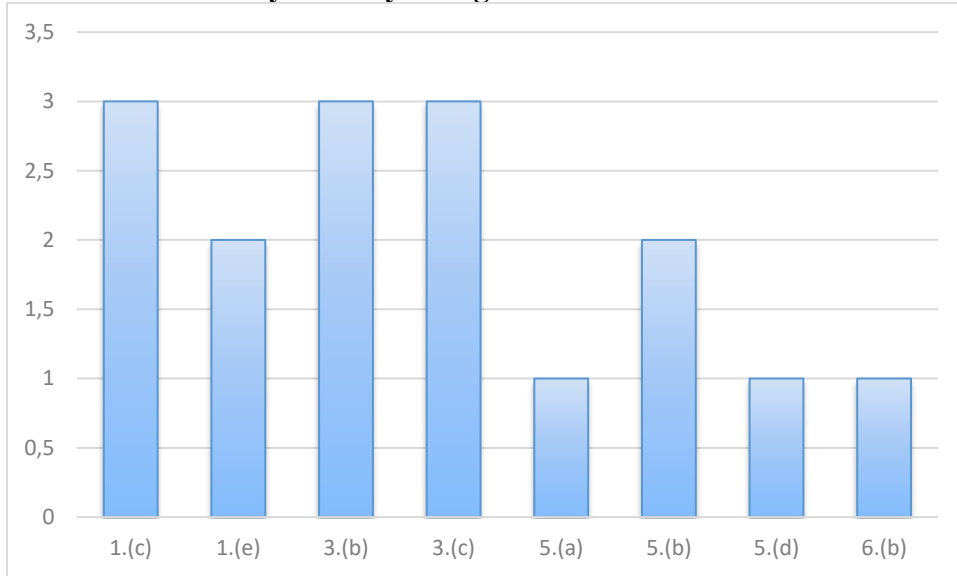
Çizelge 62- Kahramanmaraş İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Tesisin Ana Faaliyetinin Dahil Olduğu Sektör	KSTK Tesis Sayısı
Enerji sektörü	2
Metal üretimi ve işlenmesi	-
Mineral/Maden sanayisi	3
Kimya sanayisi	-
Atık ve atıksu yönetimi	-
Kağıt ve ahşap üretimi ve işlenmesi	1
Yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	-
Gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler	-
Diğer faaliyetler	-
TOPLAM	6

Grafik 33–Kahramanmaraş İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Grafik 34– Kahramanmaraş İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Endüstriyel Faaliyet Dağılımı

Not: SİM uygulamasında KSTK modülü aktif olmadığı için harita alınamamıştır.

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2024 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 33.742 kişiye eğitim verilmiştir.

Konteyner kentlerde çevre müfettişi etkinlikleri yapıldı. 5 haziran çevre günü kapsamında Yeşilgöz mesire alanında çevre temizliği etkinliği yapıldı. Kapıçam Bölgesinde fidan dikimi etkinliği gerçekleştirilmiştir.

Kaynaklar

-Kahramanmaraş Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü